

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก

นางสาวพิรุษา เกิดเกตุกาญจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2562

**Factors Involving the Decision Towards Personal Income Tax Filing
within Time Limit in Phitsanulok Province**

Miss Pithcha Koedketkan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of
Economics School of Economics Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดาภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก

ชื่อและนามสกุล นางสาวพิรุษา เกิดเกตุกาญจน์

วิชาเอก เศรษฐศาสตร์

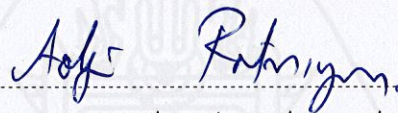
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. มนูญ โต้ะยามา

2. อาจารย์ ดร. วสุ สุวรรณวิหค

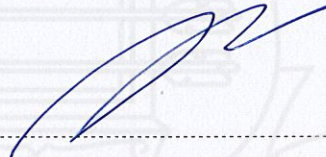
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2563

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

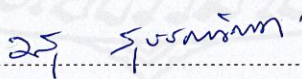
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อ้อทิพย์ ราษฎร์นิยม)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. มนูญ โต้ะยามา)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. วสุ สุวรรณวิหค)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา จันทร์คง)

๓ - ๓

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก

ผู้วิจัย นางสาวพิรุษา เกิดเกตุกาญจน์ **รหัสนักศึกษา** 2566000903 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.มณูญ ไต่ยามา, (2) อาจารย์ ดร.วสุ สุวรรณวิหค
ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทั่วไปของผู้มีเงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้างที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้ในจังหวัดพิษณุโลก 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบภาษีเงินได้ภายในกำหนดเวลา 3) ปัจจัยด้านหน่วยงานสรรพากรพื้นที่ที่มีผลต่อการยื่นแบบภาษีเงินได้ภายในกำหนดเวลา 4) ทักษะการคิดของผู้ยื่นแบบที่มีผลต่อการยื่นแบบภาษีเงินได้ภายในกำหนดเวลา และ 5) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการยื่นแบบภาษีเงินได้ภายในกำหนดเวลา

การศึกษาใช้ตัวอย่างจำนวน 400 คน จากผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.91) ที่มีหลักแหล่งเงินได้ประเภทเงินเดือนและค่าจ้างในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากตัวอย่างและการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่สรรพากรในเขตพื้นที่สรรพากรพิษณุโลกจำนวน 20 คน ข้อมูลที่ได้มีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และแบบจำลองการถดถอยโลจิสติก

ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุ 40-54 ปี เป็นพนักงานเอกชน/รับจ้าง จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาทต่อเดือน อยู่ในเขตอำเภอเมือง มีสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน และมีบุคคลที่ต้องอุปการะ 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบภาษีเงินได้ภายในกำหนดเวลาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและผู้ที่อยู่ในอำเภอเมืองพิษณุโลกที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุ อาชีพ การมีผู้ที่ต้องอุปการะ และภูมิลำเนา โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสยื่นแบบภาษีภายในกำหนดเวลามากกว่า ได้แก่ ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า มีอาชีพรับราชการ ไม่มีผู้ที่ต้องอุปการะ และผู้ที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองพิษณุโลก สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตอำเภอรอบนอกนั้น ไม่พบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการยื่นแบบภาษีเงินได้ภายในกำหนดเวลาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) ปัจจัยด้านหน่วยงานสรรพากรที่มีผลต่อการยื่นแบบภาษีเงินได้ภายในกำหนดเวลา ได้แก่ วิธีการยื่นแบบ การบริการของเจ้าหน้าที่ สถานที่จอดรถเพียงพอ ระยะเวลาดำเนินการที่เหมาะสม และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ตามลำดับ 4) ค่าเฉลี่ยของทักษะการคิดของผู้ยื่นแบบภายในกำหนดเวลาที่ มีมากกว่าผู้ไม่ยื่นแบบภายในกำหนดเวลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐ ความซับซ้อนในการยื่นแบบ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี และความคิดเห็นด้านบทลงโทษ และ 5) ปัญหาอุปสรรคในการยื่นแบบภายในเวลา ได้แก่ การมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ การมีผู้ไม่อยู่ในระบบภาษีจำนวนมาก และปัญหาด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ข้อเสนอแนะได้แก่ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระเบียบข้อกฎหมายต่างๆ การลดขั้นตอนการยื่นแบบฯ และการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ เงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้าง การยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

Thesis title: Factors Involving the Decision Towards Personal Income Tax Filing within Time Limit
in Phitsanulok Province

Researcher : Miss Phicha Koedketkan ; **ID:** 2566000903; **Degree:** Master of Economic;

Thesis advisors: (1) Dr.Manoon Toyama, Associate Professor; (2) Dr.Vasu Suvanvihok;

Academic year: 2019

Abstract

The objectives of this study were to study: 1) the general conditions of taxpayers earning incomes from salaries and wages who have to file personal income tax in Phitsanulok Province; 2) taxpayers' personal factors affecting the decision to filing personal income tax within the time limit; 3) factors concerning the Revenue Department determining income tax filing within the time limit; 4) taxpayers' attitudes affecting income tax filing within the time limit; 5) problems, obstacles and suggestions concerning income tax filing within the time limit.

The study collected data from 400 samples, derived from taxpayers who had to file personal income tax (P.N.D.91) whose their incomes occurred from salaries and wages in Phitsanulok province. The data were collected by using questionnaires. It also gathered from 20 revenue officers in Phitsanulok province through in-depth interviews. The data were analyzed by using descriptive and quantitative methods. Statistics employed in the analysis comprise frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and logistic regression model.

The results showed that: 1) The majority of the sample were female, 40-54 year old, private employees or employment occupation, completed bachelor's degree and over education level, earned no more than 20,000 baht/monthly income, located in Mueang district, had 3-5 household members and patronage persons. 2) Personal factors affected the decision to file personal income tax within time limit of all sample and those in Mueang Phitsanulok district, at .05 statistical significance, were age, occupation, patron, and location. Those who were younger, government officers, non-patron, and located in Mueang Phitsanulok district tended to file the tax within the time limit. However, there were no any personal factors, at.05 statistical significance in outer districts.3) Revenue Department's factors affecting the personal income tax filing within the time limit from the attitudes of the taxpayers comprised the tax filing method, tax officers' services, parking available, appropriated operating time, and public relation to educate, respectively. 4) Mean average attitudes of taxpayers filing the tax within the time limit were higher than those who filed the tax past the time limit, at .01 statistical significance, were the expectation of public tax spending, the complexity of tax filing, social responsibilities, fairness of taxation, and penalty comments. And 5) The problems and obstacles of tax filing within the time limit were not enough the staff, more taxpayers in non-tax system, and the problems of tax law and related regulations . The suggestions included making public relation to educate legal regulations about tax filing, reducing filing processes, and effectively enforcing laws.

Keywords: Income from Salaries and Wages, Tax filing, Personal Income Tax

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูง จาก รองศาสตราจารย์ ดร. มนูญ โต้ะยามา และอาจารย์ ดร.วสุ สุวรรณวิหค ที่ได้กรุณาให้ คำปรึกษา แนะนำ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงเพื่อนร่วมงานสำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก ที่ได้ช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามให้จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เจ้าหน้าที่ประจำสาขา บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อนักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ ผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายที่สุด คุณประโยชน์ที่ได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน และขอขอบพระคุณผู้ที่เป็นเจ้าของแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ของวิทยานิพนธ์ งานวิจัย วารสาร และบทความ ที่ผู้วิจัยนำมาอ้างอิงในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นางสาวพิรุษา เกิดเกตุกาญจน์

กรกฎาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
นิยามศัพท์.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวความคิดเกี่ยวกับระบบภาษีที่ดี.....	15
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการหนีภาษีอากร.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ตอนที่ 1 สถานภาพของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง.....	47
ตอนที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการ.....	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่มีผลต่อการยื่นแบบ.....	55
ตอนที่ 4 ทักษะคดีของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงิน เดือนที่มีผลต่อการยื่นแบบ.....	60
การทดสอบสมมติฐาน.....	66
ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ.....	74
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก.....	89
แบบสอบถาม.....	90
ภาคผนวก ข.....	97
แบบสัมภาษณ์.....	98
ภาคผนวก ค.....	99
ผลการคำนวณ logistic regression.....	100
ประวัติผู้วิจัย.....	115

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	3
ตารางที่ 1.2	4
ตารางที่ 1.3	6
ตารางที่ 1.4	7
ตารางที่ 1.5	7
ตารางที่ 1.6	8
ตารางที่ 1.7	8
ตารางที่ 2.1	31
ตารางที่ 3.1	37
ตารางที่ 3.2	38
ตารางที่ 3.3	39
ตารางที่ 3.4	40
ตารางที่ 4.1	47
ตารางที่ 4.2	49
ตารางที่ 4.3	51

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.4	ค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณได้จากแบบจำลองของกลุ่มตัวอย่างใน เขตอำเภอรอบนอก.....	53
ตารางที่ 4.5	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาของผู้มีเงินเดือน.....	54
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านหน่วยงาน.....	55
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่	56
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ.....	57
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านวิธีการยื่นแบบฯ.....	58
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการประชาสัมพันธ์.....	59
ตารางที่ 4.11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านปัจจัยทัศนคติที่มีผลต่อการ ยื่นแบบฯภายในกำหนดเวลา.....	60
ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม....	61
ตารางที่ 4.13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความซับซ้อนยื่นแบบ.....	62
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความคาดหวังในการใช้ จ่ายเงินภาษีของรัฐ.....	63
ตารางที่ 4.15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเป็นธรรมในการ จัดเก็บภาษี.....	64
ตารางที่ 4.16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านบทลงโทษ.....	65
ตารางที่ 4.17	การทดสอบสมมติฐานด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่.....	66
ตารางที่ 4.18	การทดสอบสมมติฐานปัจจัยหน่วยงานสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ.....	67
ตารางที่ 4.19	การทดสอบสมมติฐานปัจจัยหน่วยงานสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านวิธียื่นแบบฯ.....	68
ตารางที่ 4.20	การทดสอบสมมติฐานปัจจัยหน่วยงานสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านประชาสัมพันธ์.....	69
ตารางที่ 4.21	การทดสอบสมมติฐานปัจจัยทัศนคติด้านความรับผิดชอบต่อ	

สังคม..... 70

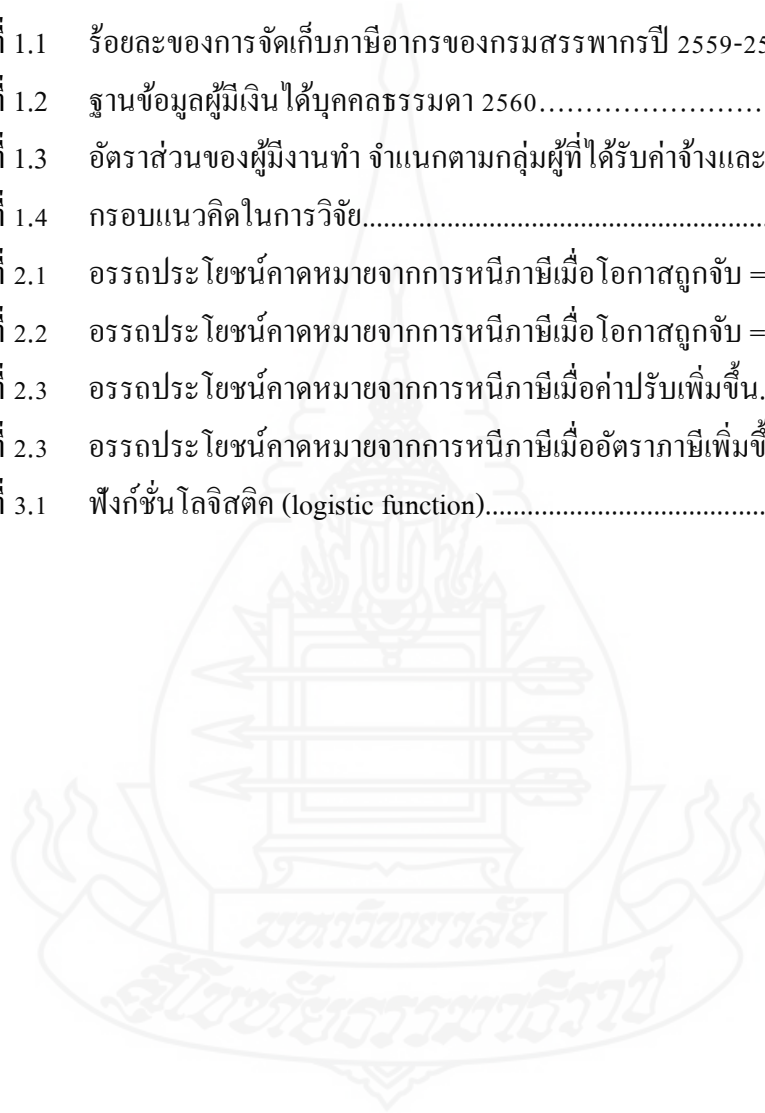
สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.22 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยทัศนคติด้านความซับซ้อนขึ้นแบบๆ เสียภาษี.....	71
ตารางที่ 4.23 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยทัศนคติด้านความคาดหวังในการใช้ จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ.....	72
ตารางที่ 4.24 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยทัศนคติ ด้านความเป็นธรรมในการ จัดเก็บภาษี.....	73
ตารางที่ 4.25 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยทัศนคติด้านบทลงโทษ.....	74
ตารางที่ 5.1 สรุปปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาของผู้มีเงินเดือน.....	78

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 ร้อยละของการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรปี 2559-2560.....	3
ภาพที่ 1.2 ฐานข้อมูลผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดา 2560.....	5
ภาพที่ 1.3 อัตราส่วนของผู้มีงานทำ จำแนกตามกลุ่มผู้ที่ได้รับค่าจ้างและเงินเดือน	6
ภาพที่ 1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
ภาพที่ 2.1 อรรถประโยชน์ค่าตอบแทนจากการหนีภาษีเมื่อโอกาสถูกจับ = 0.25.....	22
ภาพที่ 2.2 อรรถประโยชน์ค่าตอบแทนจากการหนีภาษีเมื่อโอกาสถูกจับ = 0.50.....	23
ภาพที่ 2.3 อรรถประโยชน์ค่าตอบแทนจากการหนีภาษีเมื่อค่าปรับเพิ่มขึ้น.....	24
ภาพที่ 2.3 อรรถประโยชน์ค่าตอบแทนจากการหนีภาษีเมื่ออัตราภาษีเพิ่มขึ้น.....	25
ภาพที่ 3.1 ฟังก์ชันโลจิสติก (logistic function).....	44

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านความมั่นคง ด้านการศึกษา ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบด้านการลงทุน การจ้างแรงงาน รัฐบาลซึ่งทำหน้าที่บริหารประเทศต้องอาศัยปัจจัยการบริหาร ได้แก่ เงินทุน คน เครื่องจักร วัตถุดิบ การตลาด การบริหารจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ และจริยธรรม มาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องหาเงินทุนเพื่อนำมาใช้เป็นงบประมาณในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ดังกล่าว แหล่งรายรับของรัฐบาลที่สำคัญมี 2 แหล่ง แหล่งแรก คือ รายได้ของรัฐบาล ได้แก่ ภาษีอากรซึ่งรัฐจัดเก็บจากผู้มีรายได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต รายได้จากการขายสิ่งของและบริการ รายได้จากรัฐพาณิชย์ เช่น รายได้จากรัฐวิสาหกิจ และเงินปันผลจากการที่รัฐเข้าไปถือหุ้น แหล่งที่สอง คือ เงินกู้ยืม ซึ่งรัฐบาลกู้ยืมในรูปแบบต่างๆ เช่น ออกตั๋วเงินคลัง พันธบัตร หรือสัญญาเงินกู้ยืม

ภาษีอากรมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นแหล่งรายได้หลักของรัฐบาล ซึ่งมีหน่วยงานหลักในการจัดเก็บภาษีอากรสังกัดกระทรวงการคลัง ได้แก่ กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต โดยกรมสรรพากรมีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีจากฐานรายได้และฐานการบริโภคภายในประเทศ ตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีมูลค่าเพิ่ม อากรแสตมป์ และเป็นหน่วยงานที่มีการจัดเก็บภาษีสูงสุดเนื่องจากกรมศุลกากรซึ่งเป็นหน่วยงานจัดเก็บภาษีศุลกากรจากการนำเข้าและส่งออกได้รับผลกระทบจากการทำเขตการค้าเสรีระดับทวิภาคีกับประเทศต่างๆ ทำให้กำแพงภาษีลดลงทำให้จัดเก็บภาษีศุลกากรได้น้อยลง และในส่วนของกรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีสรรพสามิตได้น้อย เนื่องจากเป็นการจัดเก็บเฉพาะกลุ่มสินค้าฟุ่มเฟือย ทำให้กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานที่จัดเก็บภาษีสูงสุด ดังนั้นกรมสรรพากรจึงต้องหามาตรการและจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อ

นำเงินทุนมาพัฒนาประเทศ ภาษีคือสิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากรายการ เพื่อนำมาใช้บริหารและ พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจ การศึกษา สาธารณสุข การคมนาคม การ ประชาสงเคราะห์ การป้องกันประเทศและรักษาความสงบภายในประเทศ สร้างสาธารณูปโภค รวมไปถึงเงินเดือนของราชการทหาร ตำรวจ ผู้ทำหน้าที่ให้บริการประชาชน

กรมสรรพากร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดเก็บรายได้ภาษีให้ภาครัฐ เพื่อเป็นรายได้ ให้รัฐบาลนำมาใช้พัฒนาประเทศ เป็นตัวแทนฝ่ายรัฐในการรักษาความเป็นธรรมและรักษาภาพ บังคับใช้กฎหมายภาษี พิจารณาปรับปรุงตัวบทกฎหมายและระบบการบริหารจัดเก็บภาษี เพื่อ ส่งเสริมการออม การลงทุนและการแข่งขันในการผลิตและการส่งออกกับนานาประเทศ ตลอดจน สร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ และเสริมสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี (กระทรวงการคลัง, 2553) หน้าที่ของกรมสรรพากร คือ การจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยภาษีทางตรง ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้ นิติบุคคล และภาษีทางอ้อม ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม และอากร แสตมป์ จากสถิติผลจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร ประจำปีงบประมาณ 2559 – 2560 ดัง แสดงในตารางที่ 1.1 จะเห็นได้ว่า ประเภทภาษีที่เป็นรายได้หลักของประเทศ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามลำดับ

ทั้งนี้ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีทางตรงที่มีความสำคัญ เนื่องจากจัดเก็บจาก บุคคลธรรมดาซึ่งมีเงินได้ตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร และเป็นการจัดเก็บภาษีในอัตรา ก้าวหน้า ผู้มีรายได้มากก็จะมีภาระภาษีมากไปด้วย โดยฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเรียกว่าเงินได้ สุทธิ คำนวณจากการนำเงินได้พึงประเมินตลอดทั้งปีภาษี (ปีปฏิทิน) หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน ต่างๆ ตามกฎหมายเป็นเงินได้สุทธิ จากนั้นจึงนำไปคำนวณภาษีตามอัตราก้าวหน้าและวิธีการที่ กฎหมายกำหนด ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา(ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91) ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา หรือสถานที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดภายใน วันที่ 31 มีนาคมของปีถัดไปจากปีที่มีเงินได้ นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้ผู้มีเงินได้ต้องยื่น แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปีในบางกรณี หรือกำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้ทำการ หักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ณ ที่จ่ายนำส่งต่อกรมสรรพากร ซึ่งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย ถือเป็นเครดิตในคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตอนสิ้นปี การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอาจมีภาษีได้รับคืนเนื่องจากมีเครดิตภาษีสูงกว่า ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องชำระ ซึ่งกรมสรรพากรมีนโยบายกำกับดูแล ตรวจสอบและแนะนำ การปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีอากรที่ถูกต้องให้แก่ผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและ ทัศนคติที่ดีในการเสียภาษี และเพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการเก็บภาษี

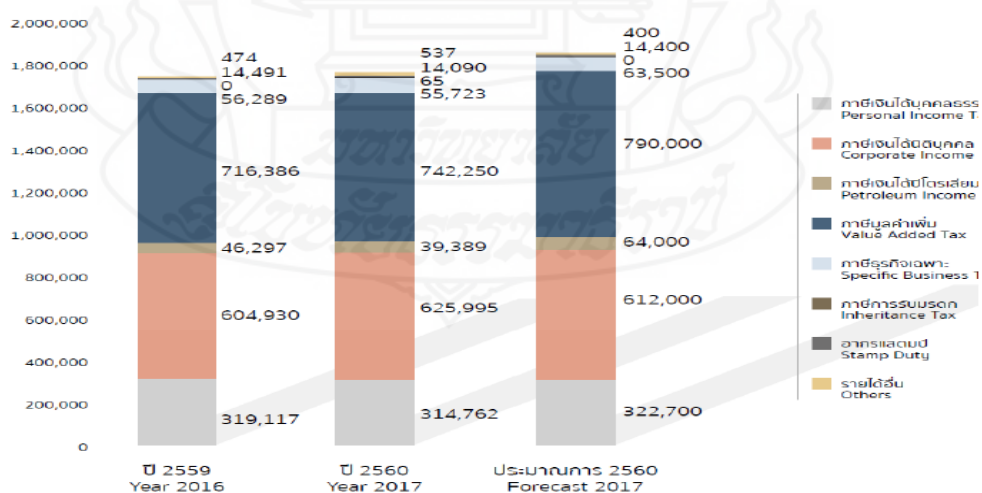
ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากร ปีงบประมาณ 2560 เปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า (2559) และ
ประมาณการ ตามตารางที่ 1.1 และภาพที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ผลการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร ปีงบประมาณ 2560

(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทภาษี	เก็บได้ปีนี้	เก็บได้ปีก่อน	เปรียบเทียบปีนี้/ปีก่อน	
			จำนวนเงิน	ร้อยละ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	314,762	319,117	-4,355	-1.36
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	625,995	604,930	21,065	3.48
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	39,389	46,297	-6,909	-14.92
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	742,250	716,386	25,863	3.61
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	55,723	56,289	-566	-1.01
อากรแสตมป์	14,090	14,491	-401	-2.77
รายได้อื่น	602	474	128	13.27
รวมทุกประเภทภาษี	1,792,810	1,757,964	34,825	1.96

ที่มา : รายงานประจำปี กรมสรรพากร (2561)

ภาพที่ 1.1 ร้อยละของการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรปี 2559-2560

ที่มา : รายงานประจำปี กรมสรรพากร (2561)

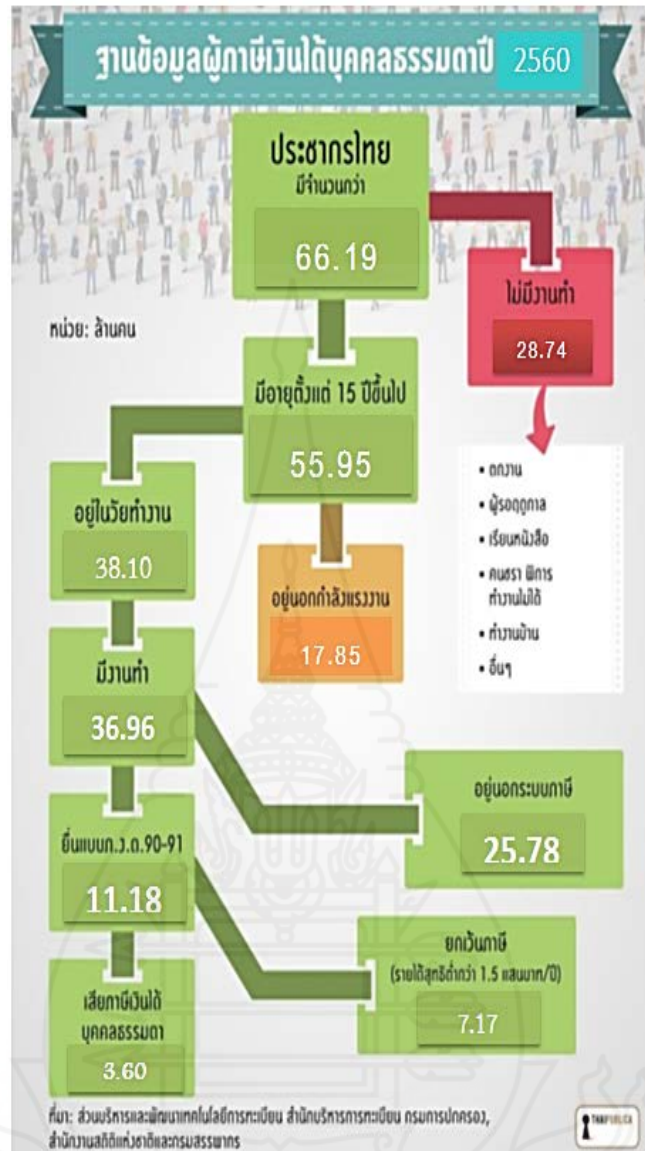
เมื่อภาษีเป็นสิ่งที่รัฐบังคับจัดเก็บจากราษฎร จึงแน่นอนว่าการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรจะต้องพบกับปัญหาการหลีกเลี่ยงและการหลบหนีการเสียภาษี จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติและกรมสรรพากร ในปี 2560 พบว่า ผู้มีงานทำทั่วประเทศไทยทั้งหมดจำนวน 36.96 ล้านคน ในจำนวนนี้มีกรยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพียง 11.18 ล้านคน อยู่นอกระบบภาษี 25.78 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 69.75 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 1.2 และภาพที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 การเปรียบเทียบข้อมูลกำลังแรงงานกับจำนวนผู้ยื่นและไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย ปี 2557-2560

ข้อมูล	2557	2558	2559	2560
จำนวนผู้ทำงานในประเทศ (ล้านคน)	37.73	37.56	37.25	36.97
จำนวนผู้ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ล้านฉบับ)	9.63	11.05	11.36	11.19
จำนวนเงินที่ชำระพร้อมกับการยื่นแบบฯ (ล้านบาท)	17,608.02	18,387.67	19,883.69	18,642.28
จำนวนผู้ไม่ยื่นแบบฯ (ล้านคน)	28.09	26.51	25.88	25.78
ร้อยละผู้ไม่ยื่นแบบฯ	74.47	70.59	69.49	69.74

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติและกรมสรรพากร (2561)

การไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา เป็นการหลีกเลี่ยงภาษีในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการละเว้นการปฏิบัติตามกฎหมาย ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีของบุคคลที่มีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งการที่ผู้มีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ละเลยเพิกเฉยไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลาทั้งที่มีเจตนาจงใจและไม่เจตนา นั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อโดยตรงทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค ผลกระทบในระดับมหภาค ได้แก่ รัฐต้องสูญเสียรายได้ภาษีอากรเพื่อนำไปใช้ในการบริหารและพัฒนาประเทศ เกิดความไม่เป็นธรรมในการเสียภาษี และเกิดการบิดเบือนข้อมูลทั้งปริมาณการผลิตสินค้าและบริการ ส่วนผลกระทบในระดับจุลภาค ได้แก่ ทำให้การจัดสรรทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจไม่มีประสิทธิภาพและเกิดความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ (มณฑิรา ลือสระน้อย, 2556: 3-4)

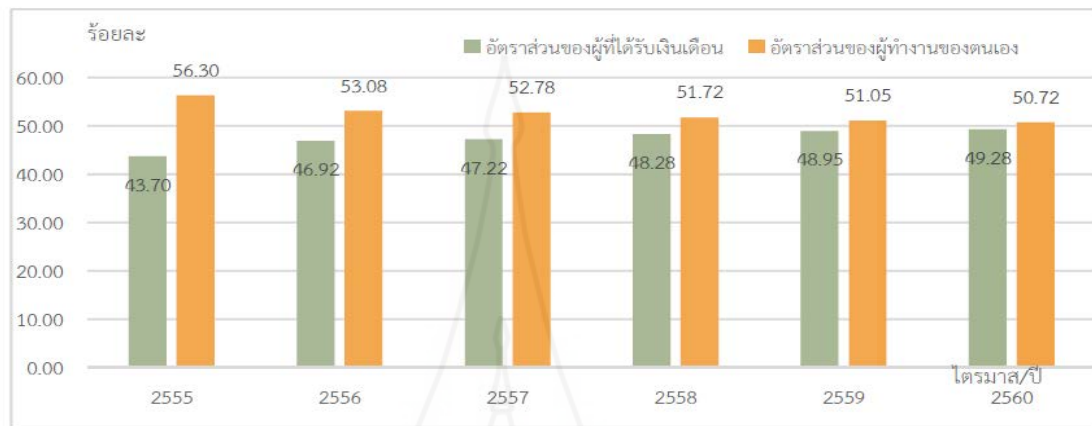

ภาพที่ 1.2 ฐานข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 2560

ที่มา : ส่วนบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, สำนักงานสถิติแห่งชาติและกรมสรรพากร (2561)

การกำกับดูแล การแนะนำและตรวจสอบด้านภาษี เป็นมาตรการที่กรมสรรพากรได้นำมาใช้กับผู้เสียภาษีที่เป็นนิติบุคคล และบุคคลธรรมดาเฉพาะที่ประกอบอาชีพอิสระ การค้าหรือพาณิชย์ เพื่อคอยกำกับและตรวจสอบการเสียภาษีทุกประเภทให้ถูกต้องครบถ้วนตามสภาพข้อเท็จจริงของกิจการ แต่มาตรการนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงบุคคลธรรมดาที่มีรายได้จากเงินเดือนหรือค่าจ้างแต่อย่างใด ซึ่งจากข้อมูลอัตราส่วนของผู้มีงานทำ จำแนกตามกลุ่มลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้าง

เงินเดือน และกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ปี 2555- 2560 พบว่า มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ตามภาพที่ 1.3 และจำนวนภาษีที่จัดเก็บได้จากผู้มีเงินเดือนหรือค่าจ้าง ที่ยื่นชำระภาษีด้วยแบบ ภ.ง.ด.91 ก็มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนภาษีที่จัดเก็บได้จากผู้มีอาชีพอิสระ การค้าหรือพาณิชย์ ที่ยื่นชำระภาษีด้วยแบบ ภ.ง.ด.90 เพียงเล็กน้อย ตามตารางที่ 1.3

ภาพที่ 1.3 อัตราส่วนของผู้มีงานทำ จำแนกตามกลุ่มลูกจ้างที่ได้รับค่าจ้างและเงินเดือน และกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ปี 2555- 2560

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560)

ตารางที่ 1.3 รายงานสรุปรวมการรับแบบ ภ.ง.ด.90 และ ภ.ง.ด.91 ปีภาษี 2560 ทั่วประเทศ

ภ.ง.ด.90 (ฉบับ)	ภ.ง.ด.91 (ฉบับ)	จำนวนแบบรับทั้งหมด (ฉบับ)
2,658,981	8,527,317	11,186,298

ที่มา : กรมสรรพากร (2561)

สำหรับจังหวัดพิษณุโลก ผลการจัดเก็บภาษีอากรระหว่างปี 2557-2560 เป็นอันดับที่ 2 ของเขตภาคเหนือตอนล่างรองจากจังหวัดนครสวรรค์ แต่เมื่อพิจารณาอัตราการเพิ่มของการจัดเก็บภาษีอากรแล้ว จะพบว่าแนวโน้มลดลงในปี 2559 และ 2560 และลดลงมากกว่าภาพรวมทั้งภาค 7 ตามตารางที่ 1.4 และ 1.5 เมื่อพิจารณาผลการจัดเก็บภาษีอากรแต่ละประเภทของจังหวัดพิษณุโลก ตามตารางที่ 1.5 จะพบว่า จังหวัดพิษณุโลกจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้เป็นอันดับที่สองรองจากภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่อัตราการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาถดถอยเกือบทุกปี และลดลงอย่างมากในปี 2560

ตารางที่ 1.4 รายงานผลการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 7 ปี 2557-2560

หน่วย : ล้านบาท

หน่วยงาน	2557	%	2558	%	2559	%	2560	%	เฉลี่ย
นครสวรรค์	3,079.63	- 5.37	3,134.19	1.77	3,178.13	1.40	3,271.78	2.95	3,165.93
พิษณุโลก	2,225.33	3.86	2,360.45	6.07	2,308.92	- 2.18	2,111.33	- 8.56	2,251.51
กำแพงเพชร	1,721.79	- 3.45	1,901.30	10.43	2,488.22	30.87	2,623.00	5.42	2,183.58
เพชรบูรณ์	1,182.51	0.05	1,197.82	1.29	1,329.77	11.02	1,280.49	- 3.71	1,247.64
ตาก	965.40	0.43	1,057.94	9.59	1,167.85	10.39	1,133.73	- 2.92	1,081.23
สุโขทัย	787.98	- 2.45	909.76	15.45	908.23	- 0.17	840.24	- 7.49	861.55
พิจิตร	768.32	- 20.86	822.91	7.11	882.11	7.19	778.74	- 11.72	813.02
อุตรดิตถ์	726.52	- 19.18	742.64	2.22	863.47	16.27	786.08	- 8.97	779.66
รวมภาค 7	11,457.49	- 4.53	12,127.01	5.84	13,126.69	8.24	12,825.33	- 2.30	12,384.13

ที่มา : กรมสรรพากร (2561)

ตารางที่ 1.5 รายงานผลการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก ปี 2557 -2560

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทภาษี	2557	%	2558	%	2559	%	2560	%	เฉลี่ย
ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา	758.41	- 4.99	716.95	- 5.47	733.10	2.28	616.79	- 15.89	706.36
ภาษีเงินได้ นิติบุคคล	418.90	10.56	590.66	41.00	413.86	- 29.93	413.32	- 0.13	459.19
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	741.26	8.89	754.84	1.83	853.20	13.08	812.32	- 4.79	790.40
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	217.14	21.12	199.69	- 8.04	211.11	5.72	177.47	- 15.94	201.35
อากรแสตมป์	87.42	- 15.54	96.08	9.90	94.92	- 1.21	87.17	- 8.16	91.40
รายได้อื่นๆ	2.20	12.43	2.22	1.26	2.50	12.44	4.26	70.39	2.79
รวม	2,225.33	3.86	2,360.45	6.07	2,308.92	- 2.18	2,111.33	- 8.56	2,251.51

ที่มา : กรมสรรพากร (2561)

ในปี 2560 จังหวัดพิษณุโลกมีผู้ที่มีเงินเดือน ค่าจ้าง ในภาครัฐบาล จำนวน 62,140 คน ในภาคเอกชน จำนวน 145,707 คน รวม 207,847 คน แต่มีผู้ที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.91) เพียง 75,525 คน ตามตารางที่ 1.6 และ 1.7

ตารางที่ 1.6 ผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพการทำงานจังหวัดพิษณุโลก ปี 2560

สถานภาพการทำงาน	ปี 2560 (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
นายจ้าง	8,070	1,605	9,675
ลูกจ้างรัฐบาล	28,994	33,146	62,140
ลูกจ้างเอกชน	83,337	62,370	145,707
ทำงานส่วนตัว	106,787	61,701	168,488
ช่วยธุรกิจครอบครัว	27,712	59,877	87,589
รวม	254,901	218,699	473,600

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดพิษณุโลก (2560)

ตารางที่ 1.7 รายงานสรุปการรับแบบ ภ.ง.ด.90 และภ.ง.ด.91 ปีภาษี 2560 จังหวัดพิษณุโลก

หน่วยงาน	ช่องทางรับแบบ	ภ.ง.ด.90	ภ.ง.ด.91	รวมทั้งสิ้น
พิษณุโลก	อินเทอร์เน็ต (ฉบับ)	28,794	73,852	102,646
	ยื่นกระดาษ (ฉบับ)	3,143	1,673	4,816
	รวม (ฉบับ)	31,937	75,525	107,462

ที่มา : กรมสรรพากร (2561)

จากข้อมูลสถิติกำลังแรงงานกับจำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย ปี 2557-2560 ตามตารางที่ 1.2 และข้อมูลสถิติกำลังแรงงานในจังหวัดพิษณุโลกตามตารางที่ 1.6 เปรียบเทียบกับจำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของจังหวัดพิษณุโลก ตามตารางที่ 1.7 จะเห็นว่า เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ จำนวนผู้ยื่นแบบฯ มิได้

ถึงครั้งหนึ่งของกำลังแรงงาน จึงสมมติฐานเบื้องต้นได้ว่าผู้มีหน้าที่ยื่นแบบฯ บางส่วนกำลังพยายามหลีกเลี่ยงภาษีหรืออาจมีปัญหา อุปสรรค ทำให้ไม่สามารถยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ จึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ของผู้มีเงินเดือนหรือค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก เพราะจากสถิติการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.91) ภายในกำหนดเวลา ในจังหวัดพิษณุโลก ปี 2560 เปรียบเทียบกับจำนวนผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างซึ่งก็คือลูกจ้างรัฐบาลและลูกจ้างเอกชน ปี 2560 ตามตารางที่ 1.6 และ 1.7 ถือว่าผู้ที่ยื่นแบบฯ มีสัดส่วนที่น้อยมาก สะท้อนให้เห็นว่า การจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรจากผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างยังขาดประสิทธิภาพ รัฐสูญเสียงบประมาณในการพัฒนาประเทศจำนวนมหาศาลจากผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา และหากปล่อยให้ปัญหายังคงอยู่โดยไม่ได้รับการแก้ไขอาจทำให้ปัญหามานปลาย สาเหตุของปัญหาอาจเกิดจากปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีเอง หรือปัจจัยอื่นๆ แล้วปัจจัยใดที่จูงใจให้ผู้เสียภาษีตัดสินใจที่จะยื่นแบบภายในกำหนดเวลา ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการศึกษานี้ที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา จากเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรที่มีประสิทธิภาพ สร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ และเสริมสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี ทั้งกรณีของจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดอื่นๆต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

- 2.1 สภาพทั่วไปของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก
- 2.2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลา
- 2.3 ปัจจัยด้านหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลา
- 2.4 ทักษะคิขของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลกที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา

2.5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการป้องกันการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลา ในจังหวัดพิษณุโลก

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

เนื่องจากการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา เป็นหน้าที่ตามกฎหมายประมวลรัษฎากร ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบฯ โดยการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลาจะเกิดขึ้นก่อนเมื่อคำนวณภาษีตามวิธีการคำนวณภาษีแล้วจึงจะเป็นขั้นตอนของการเสียภาษี แม้การยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา จะเป็นหน้าที่ตามกฎหมายแต่ยังมีผู้เสียภาษีบางรายไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลา ทั้งที่มีเจตนาและไม่มีเจตนา ซึ่งการตัดสินใจยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ของบุคคลนี้เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานของความมีเหตุผล คำนึงถึงผลได้ผลเสียของตนเองและตอบสนองต่อสิ่งจูงใจ การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา จากเงินเดือนหรือค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก จึงมุ่งเน้นไปที่การหาความเชื่อมโยงของปัจจัยต่างๆ ที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจในการยื่นหรือไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด โดยแบ่งปัจจัยออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผู้ที่ต้องอุปการะและไม่มีรายได้ และภูมิลำเนาที่อยู่อาศัย

3.2 ปัจจัยด้านความคิดเห็นของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่มีต่อหน่วยงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก ได้แก่ การให้บริการของเจ้าหน้าที่สรรพากร สถานที่ยื่นแบบฯ วิธีการยื่นแบบฯ และการประชาสัมพันธ์

3.3 ปัจจัยด้านความคิดเห็นของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซับซ้อนของแบบฯ ความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาล ความเป็นธรรมในการจัดเก็บ และ บทลงโทษ

ภาพที่ 1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา

4.2 ปัจจัยด้านหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ และปัจจัยด้านทัศนคติของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ส่งผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ภายในกำหนดเวลา

4.3 ผู้ที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้าง ภายในกำหนดเวลา มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ทั้งในด้านปัจจัยด้านหน่วยงาน และปัจจัยด้านทัศนคติ

5. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ของผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

ด้านสถานที่ : พื้นที่ในความรับผิดชอบของสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก

ด้านเนื้อหา : ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ศึกษาในครั้งนี้มีขอบเขตเฉพาะเงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้างเท่านั้น

ด้านประชากร: 1) ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เฉพาะที่มีเงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้าง (ภ.ง.ด.91) ในพื้นที่พิษณุโลก โดยครอบคลุมทั้งกลุ่มที่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา และกลุ่มที่ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา และ 2) เจ้าหน้าที่สรรพากรพื้นที่พิษณุโลก

ด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่ศึกษา : ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เฉพาะที่มีเงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้าง (ภ.ง.ด.91) ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ จำนวนผู้ที่ต้องอุปการะ(ไม่มีรายได้) และภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่

ด้านปัจจัยอื่นๆ ที่ศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านหน่วยงานสำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก ได้แก่ เจ้าหน้าที่สรรพากร สถานที่ยื่นแสดงแบบฯ วิธีการยื่นแบบฯ และการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านทัศนคติ ประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซับซ้อนของแบบแสดงรายการฯ ความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาล ความเป็นธรรมในการจัดเก็บ และบทลงโทษ

6. นิยามศัพท์

6.1 **ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา** หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนดและมีรายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี รายได้ที่เกิดขึ้นในปีใดๆ ผู้มีรายได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนดภายในเดือนมกราคมถึงมีนาคมของปีถัดไป สำหรับผู้มีเงินได้บางกรณี กฎหมายยังกำหนดให้ยื่นแบบฯ เสียภาษีตอนครึ่งปี สำหรับรายได้ ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระและเงินได้บางกรณี กฎหมายกำหนดให้ผู้จ่ายทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน เพื่อให้มีการทยอยชำระภาษีขณะที่มีเงินได้เกิดขึ้นอีกด้วย

6.2 **ผู้มีเงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้าง** หมายถึง ผู้ที่มีเงินได้ตามมาตรา 40(1) ตามประมวลกฎหมายรัษฎากร อันได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็น เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ

6.3 **การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหรือค่าจ้างภายในกำหนดเวลา** หมายถึง การนำเงินได้พึงประเมินเฉพาะประเภทที่ 1 มาตรา 40(1) ประเภท เงินเดือน หรือค่าจ้างทั้งหมด ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม แสดงต่อกรมสรรพากรเพื่อเสียภาษีด้วยแบบ ภ.ง.ด. 91 กำหนดยื่นแบบฯ มกราคม - มีนาคม ของปีภาษีถัดไป

6.4 **ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้าง** ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ผู้ที่ต้องอุปการะ(ไม่มีรายได้) และภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่

6.5 **ปัจจัยด้านหน่วยงานสำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลกที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหรือค่าจ้าง** ประกอบด้วย ปัจจัยเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สรรพากร สถานที่ยื่นแบบ วิธีการยื่นแบบและการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน

6.6 **ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบฯ** ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหรือค่าจ้าง หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซบซึ้งของแบบฯ ความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาล ความเป็นธรรมในการจัดเก็บ และบทลงโทษ

6.7 **สำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก** หมายถึง หน่วยงานของกรมสรรพากรที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีของผู้มีเงินได้ในเขตจังหวัดพิษณุโลก

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลและทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการยื่นแบบภาษีเงินได้ของผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลกและปัจจัยด้านหน่วยงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา

7.2 สามารถนำผลที่ได้จากการการศึกษาไปใช้ในการสร้างมาตรการป้องกันการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลา

7.3 สามารถนำผลที่ได้จากการการศึกษาไปใช้ในการสร้างมาตรการกระตุ้นให้ผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลามากขึ้น

7.4 ทำให้สามารถวางแนวทางการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรมีความทั่วถึง เป็นธรรม สร้างฐานภาษีที่ยั่งยืน และเกิดความสนใจในการเสียภาษีภายในกำหนดเวลาเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมหรือแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลกครั้งนี้ มีดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับระบบภาษีที่ดี
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการหนีภาษีอากร
3. แนวคิดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
4. แนวคิดผลเสียหายจากการไม่เสียภาษี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดเกี่ยวกับระบบภาษีที่ดี

1.1 ลักษณะของภาษีอากรที่ดี

Adam Smith นักเศรษฐศาสตร์ ชาวอังกฤษซึ่งถือเป็นบิดาแห่งการภาษีอากรได้กล่าวว่า หลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดีต้องประกอบด้วย 4 หลักเกณฑ์ หรือที่เรียกว่า Adam Smith's Canons (จิราพร อยู่ดี, 2546: 9-10) สรุปได้ดังนี้

1.1.1 ต้องเป็นธรรม คือ จัดเก็บภาษีตามกำลังความสามารถในการชำระภาษี (Ability to Pay) ของแต่ละคน ผู้ที่มีรายได้มากต้องเสียภาษีมาก คนมีรายได้น้อยเสียภาษีน้อย

1.1.2 หลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บต้องรัดกุมและแน่นอน เช่น ชำระภาษีเมื่อใด ที่ไหน ถ้าละเลย หลีกเลียง หรือล่าช้าจะต้องได้รับโทษอย่างไร เป็นต้น

1.1.3 ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีมากที่สุด เช่น ช่วงเวลาในการชำระภาษีเหมาะสมเพื่อให้โอกาสแก่ผู้เสียภาษี วิธีการยื่นแบบฯ ที่ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน หรือให้ผ่อนชำระได้ กรณีที่ต้องเสียภาษีเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

1.1.4 ต้องถือหลักจัดเก็บในอัตราต่ำแต่เก็บได้มากและทั่วถึงดีกว่าที่จะเก็บในอัตราสูงแต่เก็บได้น้อย เนื่องจากการเรียกเก็บภาษีในอัตราสูงจะเป็นการช่วยให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีได้ ดังเช่นคำกล่าวที่ว่า “...not to kill the goose that lays the golden egg.”

ในขณะที่กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร (2549: 2) กล่าวว่า ภาษีอากรที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ความเป็นธรรม โดยพิจารณาถึงความสามารถในการเสียภาษีอากรของประชาชนแต่ละคน
  2. มีความแน่นอนและชัดเจน ประชาชนผู้สามารถเข้าใจได้โดยง่ายเกี่ยวกับ ฐานภาษีที่ใช้เก็บ อัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลา และวิธีการชำระภาษี ซึ่งต้องมีความชัดเจนทั้งทางกฎหมายและแนวปฏิบัติ
  3. มีความสะดวก ในขั้นตอนวิธีการและกำหนดเวลาในการเสียภาษีต้องคำนึงถึงความสะดวกของผู้เสียภาษี
  4. มีประสิทธิภาพ ต้องประหยัดรายจ่ายทั้งของผู้จัดเก็บและผู้มีหน้าที่เสียภาษี ทำให้จัดเก็บภาษีอากรได้มากโดยมีค่าใช้จ่ายในการเก็บน้อยที่สุด
  5. ความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ การเก็บภาษีอากรไม่ควรมีผลกระทบต่อการทำงานของกลไกตลาดหรือมีผลกระทบน้อยที่สุด
  6. อำนวยรายได้ รัฐมีรายได้จากภาษีอากรอย่างเพียงพอต่อการใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจการตามหน้าที่ของรัฐ
  7. มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม สามารถเพิ่มหรือลดจำนวนภาษีอากรได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว
- นอกจากนี้ วิไล พินโยภรณ์ (2552: 8) กล่าวว่า ระบบการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี ควรมีหลักการดังนี้
8. หลักการยอมรับของประชาชน การจัดเก็บภาษีที่ดีจะต้องได้รับความร่วมมือในการเสียภาษีจากประชาชน การจัดเก็บภาษีที่ดีจึงจำเป็นต้องได้รับการยอมรับจากประชาชน
  9. หลักการส่งเสริมเศรษฐกิจ การจัดเก็บภาษีที่ดีควรใช้เป็นเครื่องมือหรือนโยบายในการส่งเสริมเศรษฐกิจได้ เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจนั่นเอง
  10. หลักการบริหารได้ดี การจัดเก็บภาษีที่ดีวิธีการจัดเก็บต้องมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์รัดกุม ป้องกันการหลีกเลี่ยง มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บ

1.2 ความสมัครใจในการเสียภาษี

สำหรับความสมัครใจในการเสียภาษีนั้น เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2543, หน้า 143-144) กล่าวว่า การที่ประชาชนจะยินยอมเสียภาษีให้รัฐด้วยความสมัครใจหรือมีจิตสำนึกในการเสียภาษีนาน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังนี้

1.2.1 การเห็นความสำคัญของการเสียภาษี กล่าวคือ ถ้าประชาชนมองเห็นว่าเงินภาษีของตนเสียไปแล้วได้ถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมและตนก็เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์นั้นด้วยความยินยอมที่จะเสียภาษีจะมีมาก ในกรณีตรงกันข้ามหากเงินที่เสียภาษีไปนั้นถูกนำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ของคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะความสมัครใจที่จะเสียภาษีย่อมจะมีน้อย

1.2.2 ประสิทธิภาพในการบริหารงานและการใช้เงินของรัฐ หากรัฐบาลบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและเงินภาษีอากรทุกบาททุกสตางค์ได้ถูกนำไปใช้อย่างคุ้มค่าจะช่วยให้ความสมัครใจในการเสียภาษีของประชาชนมีมาก

1.2.3 ความเป็นธรรมในการเสียภาษี โดยพิจารณาทั้งความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทและเก็บจากประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง เสมอภาค กรณีที่จัดเก็บไม่ทั่วถึงหรือมีการเลือกปฏิบัติจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในหมู่ผู้เสียภาษี ซึ่งจะเป็นเหตุผลสำคัญทำให้ประชาชนพยายามหลบเลี่ยงการเสียภาษี

1.2.4 การลงโทษของกฎหมายและการลงโทษของสังคม พิจารณาได้ดังนี้

1) **การลงโทษโดยกฎหมาย** ในกรณีที่ผู้เสียภาษีจงใจหนีภาษีอย่างผิดกฎหมาย เมื่อจับได้จะต้องมีการลงโทษอย่างรุนแรง เพราะว่าผู้ที่เจตนาหนีภาษีต้องตัดสินใจซึ่งน้ำหนักระหว่างผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากการหนีภาษีกับโทษที่ตนจะต้องรับเมื่อถูกจับได้ ถ้าหากผลประโยชน์จากการหนีภาษีมากกว่าโทษที่จะต้องรับอย่างมากแล้วการหนีภาษีของประชาชนก็จะมีมาก

2) **การลงโทษทางสังคม** การป้องกันการหนีภาษีจะได้ผลมากขึ้นหากสังคมหรือประชาชนส่วนใหญ่รังเกียจผู้ที่หนีภาษีการลงโทษทางสังคม จะเป็นมาตรการบังคับทางอ้อมทำให้นักการเมืองหรือผู้ที่ผู้นำของสังคมไม่พยายามหลบเลี่ยงภาษี เมื่อบุคคลซึ่งเป็นผู้นำของสังคมและผู้ที่กุมกลไกอำนาจรัฐได้เสียภาษีอย่างครบถ้วนแล้ว ย่อมจะทำให้เขาเหล่านั้นสามารถจัดการกับผู้ที่เสียภาษีอย่างเต็มที่และไม่ต้องการให้ผู้อื่นหลบเลี่ยงภาษี

ส่วนสมรค์ มุกดา (2553: 11 – 13) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐ นอกจากจะขึ้นอยู่กับระบบการจัดเก็บภาษีที่ดีแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความสมัครใจของประชาชนผู้เสียภาษีด้วย โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีที่ให้ผู้เสียภาษีประเมินตนเอง(Self Assessment) ผู้เสียภาษีจะเป็นผู้แสดงรายการรายได้และรายจ่ายที่ต้องเสียด้วยตนเอง หากผู้เสียภาษีมีความสมัครใจในการเสียภาษีและเสียภาษีอากรโดยถ้วนหน้าก็จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บลดลง ไม่จำเป็นต้องวางมาตรการและระบบงาน หรือเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันปราบปรามหรือตรวจสอบผู้หลบหลีกภาษีอากรแต่อย่างใด ทำให้รัฐมีเงินเหลือเพิ่มมากขึ้นเพื่อใช้จ่ายในโครงการอื่นและยังเป็นการสร้าง

ความเป็นธรรมให้แก่สังคม อันมีส่วนทำให้การกระจายรายได้และทรัพย์สินของประชาชนเป็นไป
 อย่างเป็นธรรมยิ่งขึ้น โดยปัจจัยก่อให้เกิดความสมัครใจในการเสียภาษี คือ

1. ประชาชนมีความสำนึกภูมิใจในความเป็นพลเมืองของรัฐ
2. ประชาชนรู้สำนึกในหน้าที่ของตนอันพึงมีต่อรัฐซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้
3. ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อระบบการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐ
4. ประชาชนสำนึกศรัทธาในการบริหารรัฐกิจที่โปร่งใส
5. ประชาชนพอใจต่อประโยชน์สาธารณะที่เกิดขึ้นในชาติบ้านเมือง

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้วสรุปว่าการสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีของประชาชน
 ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้ คือ ประชาชนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษี การเห็น
 ความสำคัญของการเสียภาษีอากร การให้บริการชำระภาษีอากรที่สะดวกรวดเร็วเสมอภาค ขั้นตอน
 ไม่ยุ่งยาก และมีสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสมเพียงพอ และเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการชำระภาษีต้องมี
 จำนวนที่เพียงพอต่อการให้บริการ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนต้องมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่
 ความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษีอากรให้แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้เข้าใจและทราบแนวทาง
 ปฏิบัติได้ถูกต้อง นอกจากนี้ การบริหารงานของรัฐต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เงินภาษีอากร
 ต้องถูกใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าจึงจะทำให้ผู้เสียภาษีเกิดความมั่นใจในการใช้จ่ายเงินปัจจัยเหล่านี้จะ
 ทำให้ประชาชนเกิดความร่วมมือและรวมใจที่จะเสียภาษีอากรให้กับภาครัฐอย่างเต็มใจ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการหนีภาษีอากร

การหนีภาษี (Tax Evasion) หมายถึง การฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยการ
 ดำเนินการอย่างบิดเบือนของผู้ที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษี หรือสรุปง่าย ๆ ก็คือการไม่จ่ายภาษี (ชกดาบ)
 เพราะกฎหมายกำหนดให้ต้องเสียภาษีแต่บางคนเลือกที่จะไม่เสีย ดังนั้น การหนีภาษี ก็คือ รู้แน่ๆ ว่า
 มีรายได้แต่ไม่ยื่นแบบแสดงรายการ ซึ่งการหนีภาษีนี้ ไม่ต้องใช้เทคนิคอะไรเลย แค่เพียงเลือกที่จะ
 ไม่จ่ายภาษีเท่านั้น

การเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) หมายถึง การหาช่องว่างทางกฎหมายโดย “การบิดเบือน
 (Manipulation)” โดยการเลี่ยงภาษีเริ่มต้นด้วยวัตถุประสงค์ของการประหยัดภาษีเป็นลำดับแรก
 ส่วนความถูกต้องเป็นลำดับรอง ดังนั้นจึงประกอบด้วยการจัดทำธุรกิจดวง เช่น การซื้อขายในราคา
 ที่ต่ำหรือสูงกว่าราคาตลาดด้วยความจงใจ หรือ การจัดตั้งคณะบุคคลจำนวนมากเพื่อกระจายฐาน

ภาษี ซึ่งคณะบุคคลนี้ไม่ได้เกิดขึ้นมาอย่างมีวัตถุประสงค์จริงๆ เพื่อทำธุรกิจแต่เกิดขึ้นมาเพื่การนั้น โดยเฉพาะก็คือเพื่อเลี่ยงภาษีซึ่งไม่ใช่การวางแผนภาษี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกรรมเหล่านี้ถูกกำหนดหรือสร้างขึ้นโดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่นใดทางการพาณิชย์หรือธุรกิจใดๆ นอกจากนี้เพื่อรองรับวัตถุประสงค์ในการเลี่ยงภาษีและใช้ช่องว่างทางกฎหมายภาษีเท่านั้นเอง

ในการศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหรือค่าจ้างภายในกำหนดเวลา ในจังหวัดพิษณุโลก” ครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้เสียภาษีที่ยื่นแบบและไม่ยื่นแบบภายในกำหนดเวลา หรือกลุ่มหนีภาษี (Tax Evasion) เท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมถึงกลุ่มที่เลี่ยงภาษี (Tax Avoidance)

สาเหตุของการหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษีอากร สาเหตุของการหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษีอากร โดยทั่วไปแล้วเกิดจากการที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ต้องการถูกบังคับเสียภาษีให้แก่รัฐ เพราะการเสียภาษีทำให้รายได้ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนตัวลดลงตามจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ วิธีการที่จะลดการเสียภาษีโดยเจตนาที่จะเสียภาษีให้แก่รัฐน้อยที่สุดที่มักกระทำกันคือการหลบหนีภาษีและการหลีกเลี่ยงภาษีนั่นเอง โดยสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษีมามากคือ (สุชาติ ตั้งทางธรรม, ชลธาร วิศรุตวงศ์, และเวทาง พ่วงทรัพย์, 2546)

1. ภาษีที่รัฐจัดเก็บสูง
2. โอกาสในการถูกจับได้ว่าหลบหนีภาษีและหลีกเลี่ยงภาษีต่ำ
3. บทลงโทษในการหลบหนีภาษีและหลีกเลี่ยงภาษีต่ำ
4. กฎหมายมีช่องโหว่มาก

1. ภาษีที่รัฐจัดเก็บสูง ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การคลังที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษี สรุปว่าปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนหลบหนีและหลีกเลี่ยงภาษี คือ อัตราภาษีที่รัฐจัดเก็บสูงทำให้คนมีเงินเหลือใช้ในการบริโภคส่วนตัวลดลง จึงมีความไม่เต็มใจที่จะเสียภาษีมากขึ้นและหาทางลดการเสียภาษีด้วยการหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษี การที่ภาษีสูงมากจะทำให้เกิดความคุ้มค่าที่จะหลบหนีภาษี เพราะ โอกาสที่รัฐจะสืบค้นและตรวจสอบพบว่าใครหลบหนีภาษีบ้างในจำนวนเท่าใดหรือโอกาสถูกจับได้มีอยู่ และเมื่อถูกจับได้ผู้หลบหนีภาษีจะต้องเสียภาษีสรรพสามิตค่าปรับและเงินเพิ่มซึ่งรวมแล้วมีจำนวนสูงกว่าภาษี 1-2 เท่าแต่เนื่องจากโอกาสที่จะถูกจับได้นั้นน้อยกว่าร้อยละ 10 กล่าวคือการหลบหนีภาษี 10 ครั้งโอกาสที่จะถูกจับได้น้อยกว่า 10 ครั้ง ถ้าภาษีที่รัฐจัดเก็บสูงหลายคนอาจคิดว่า การหลบหนีภาษีจำนวนมากๆ คุ้มค่าที่จะหนีภาษี ทำให้การหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษีจะมีมากและนี่เป็นเหตุผลหนึ่งที่หลายประเทศลดอัตราภาษีเงินได้ลง

จากเดิมอัตรามากกว่าร้อยละ 50 กลายเป็นอัตราไม่เกินร้อยละ 45 เนื่องจากการจัดเก็บภาษีอัตราสูง
 มากๆ ไม่ได้หมายความว่ารัฐจะได้อะไรได้ภาษีเพิ่มขึ้นแต่กลับส่งผลให้คนหลบหนีภาษีมากขึ้น

2. โอกาสในการถูกจับได้ว่าหลบหนีภาษีและหลีกเลี่ยงภาษีต่ำ การหลบหนีและการ
 หลีกเลี่ยงภาษีเป็นการกระทำที่ทำให้รัฐสูญเสียรายได้ภาษี และก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ที่
 เสียภาษีถูกต้องตามกฎหมาย รัฐจึงจำเป็นต้องทำการตรวจสอบและปราบปรามการหลบหนีภาษีอยู่
 ตลอดเวลาเพื่อปราบไม่ให้มีผู้หลบหนีภาษี การตรวจสอบและปราบปรามของรัฐนี้เอง โอกาสที่ผู้
 หลบหนีภาษีจะถูกจับได้มากหรือน้อย (Detection Rate) หรือที่บางครั้งเรียกว่า “อัตราการตรวจสอบ
 ภาษี” (Audit Rate) ขึ้นกับงบประมาณการตรวจสอบและปราบปราม จำนวนเจ้าหน้าที่ ปริมาณการ
 ตรวจสอบและปราบปรามของรัฐ และความถี่ในการตรวจสอบ ซึ่งปริมาณการตรวจสอบและ
 ปราบปรามมีต้นทุนสูงและใช้ระยะเวลานาน จึงเป็นไปได้ยากที่รัฐจะตรวจสอบผู้มีหน้าที่เสียภาษี
 ทุกๆราย ทำให้โอกาสที่ผู้หลบหนีภาษีจะถูกจับกุมได้โดยทั่วไปแล้วค่อนข้างต่ำกว่าร้อยละ 5
 อย่างไม่รู้ก็ตามเนื่องจากพัฒนาการทางเทคโนโลยีปัจจุบันทำให้โอกาสในการถูกจับกุมได้ว่าหลบหนี
 และหลีกเลี่ยงภาษีมีสูงขึ้น

3. บทลงโทษในการหลบหนีภาษีและหลีกเลี่ยงภาษีต่ำ ในกรณีที่มีการตรวจสอบพบการ
 หลบหนีภาษีผู้หลบเลี่ยงภาษี จะต้องเสียภาษีในส่วนที่หลบหนีรวมทั้งค่าปรับซึ่งคิดประมาณ 1-2
 เท่าของเงินที่หลบหนีภาษีและเงินเพิ่มคิดเป็นร้อยละ 1.5 ต่อเดือนตามระยะเวลาที่หลบหนีภาษี
 นอกจากโทษค่าปรับทางแพ่งแล้วการหลบหนีภาษียังมีโทษทางอาญาถึงขั้นจำคุกด้วย โดยทั่วไป
 บทลงโทษการหลบหนีภาษียิ่งจะสูงในระดับหนึ่ง เพื่อปราบไม่ให้มีการหลบหนีภาษีเพราะถ้าต่ำมาก
 ไปก็จะทำให้ไม่มีเหตุต้องเกรงกลัวในการหลบหนีภาษี แต่ถ้าสูงเกินไปก็จะทำให้เป็นบทลงโทษที่
 รุนแรงเกินกว่าเหตุ เพราะการหลบหนีภาษีเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ บทลงโทษไม่ควรจะ
 รุนแรงเทียบเท่าการกระทำผิดทางอาชญากรรมบางอย่างเช่นการทำร้ายร่างกาย เป็นต้น ในกรณีที่มี
 การตรวจสอบพบการหลีกเลี่ยงภาษี แม้ว่าจะเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมาย แต่เป็นการกระทำที่
 ทำให้รัฐสูญเสียรายได้ภาษีและไม่เป็นธรรมต่อผู้อื่นที่เสียภาษีถูกต้องตามกฎหมาย หน่วยงานรัฐ
 จะต้องรีบแก้ไขกฎหมายเพื่ออุดช่องโหว่กฎหมายที่เป็นเหตุให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีโดยเร็ว

4. กฎหมายมีช่องโหว่มาก การที่กฎหมายมีช่องโหว่มากจะทำให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีหา
 ช่องทางหลีกเลี่ยงภาษีได้ง่าย และเป็นพฤติกรรมที่ขยายขอบเขตที่รวดเร็ว เพราะหากคนหนึ่งทำได้
 และเสียภาษีน้อยลงโดยไม่ผิดกฎหมาย อีกคนหนึ่งย่อมทำตามและบางคนยินยอมเสียค่าใช้จ่ายในการ
 หลีกเลี่ยงภาษีตราบที่ค่าใช้จ่ายดังกล่าวต่ำกว่ามูลค่าภาษีที่สามารถลดลงได้ การหลีกเลี่ยงภาษี
 จำนวนมากๆ จะทำให้รัฐสูญเสียรายได้และในที่สุดรัฐจะต้องหาทางปิดช่องโหว่ทางกฎหมายนั้นๆ
 การแก้ไขกฎหมายที่ล่าช้าไม่ทันการณ์ย่อมทำให้รัฐสูญเสียรายได้จำนวนมาก

พฤติกรรมกรณีนีภาษี ภายใต้ปัจจัยต่างๆ ตามแบบจำลองของอัลลิงแฮมและแซนด์โม (Allingham and SandmoX) (สุชาติ ตังทางธรรม และคณะ, 2538)

แบบจำลองของอัลลิงแฮมและแซนด์โม (Allingham and SandmoX) คือ ผู้หนีภาษี (tax evader) เป็นผู้มีเหตุผล และแสวงหาอรรถประโยชน์ค่าความสูงสุด หนีภาษีโดยการปิดบังรายได้ หรือรายงานรายได้ต่อหน่วยงานจัดเก็บภาษีต่ำกว่าความเป็นจริง ถ้าปิดบังมากก็หนีภาษีได้มากถ้าไม่ถูกจับ แต่ถ้าถูกจับก็จะถูกปรับเป็นเงินจำนวนมาก ถ้าเลือกปิดบังน้อยก็หนีภาษีได้น้อย แต่ถ้าถูกจับได้ก็จะถูกปรับเป็นเงินจำนวนน้อย

สมมติ I : ระดับรายได้ของผู้หนีภาษี

X : ระดับรายได้ที่รายงานต่อเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี

t : อัตราภาษี

f : อัตราค่าปรับต่อจำนวนรายได้ที่ปกปิด

กรณีหนีภาษีหรือการรายงานรายได้ต่ำกว่าความเป็นจริง ($X < I$) หากถูกจับได้จะต้องเสียค่าปรับ $f(I-X)$

ถ้าไม่ถูกจับได้ รายได้หลังเสียภาษี คือ $A = I - tX$

ถ้าถูกจับได้ รายได้หลังเสียภาษีและค่าปรับ คือ $B = I - tX - f(I-X)$

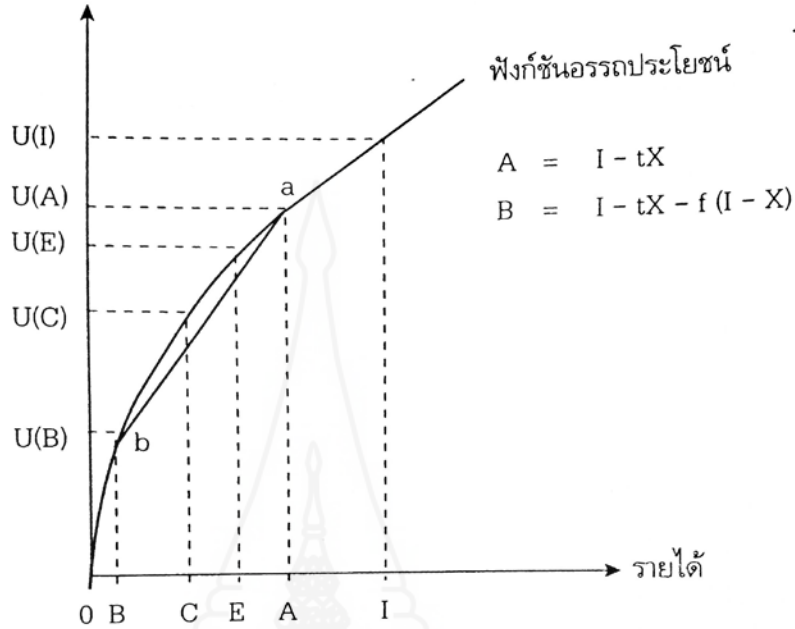
p คือ ความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่หนีภาษีแล้วถูกจับได้ โดย $0 < p < 1$

$1-p$ คือ ความน่าจะเป็นที่หนีภาษีแล้วไม่ถูกจับได้

ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ค่าความหมาย $E(U) = (1-p) U(A) + (p) U(B)$

$$\text{Max } E(U) = (1-p) U(A) + p U(B)$$

ระดับอรรถประโยชน์

$$E - C = \text{รายได้คาดหมายที่ได้จากการหนีภาษี}$$

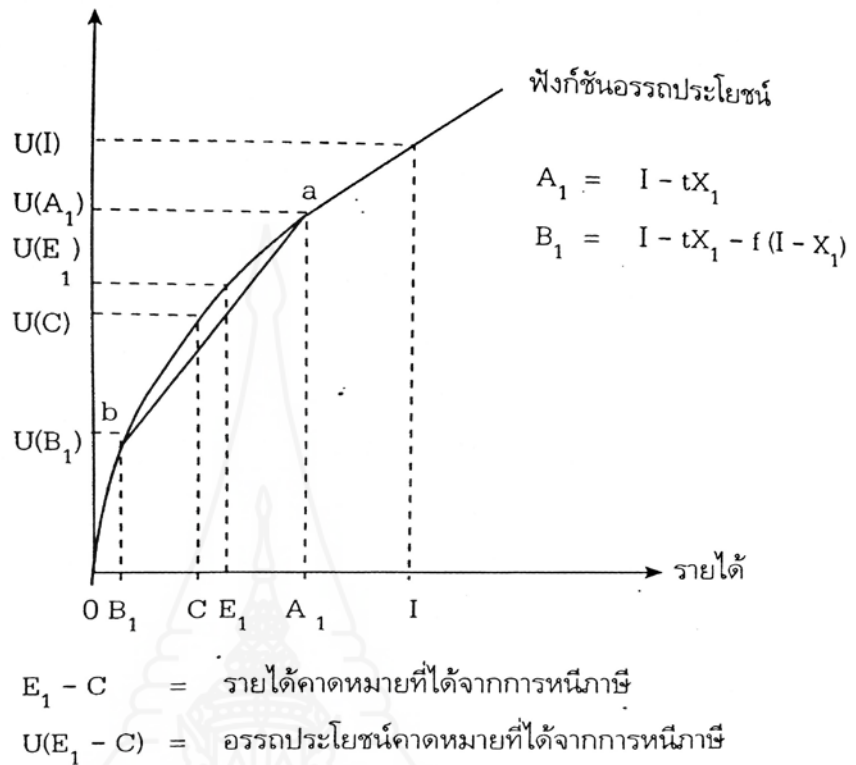
$$U(E - C) = \text{อรรถประโยชน์คาดหมายที่ได้จากการหนีภาษี}$$

ภาพที่ 2.1 อรรถประโยชน์คาดหมายจากการหนีภาษีเมื่อ โอกาสถูกจับ = 0.25

ที่มา : สุชาติ ตังทางธรรม และคณะ (2558)

พฤติกรรมการหนีภาษีสามารถอธิบายได้โดยกราฟ จากภาพที่ 2.1 ที่ระดับรายได้ก่อนเก็บภาษี I จะให้ระดับอรรถประโยชน์ $U(I)$ ถ้าจ่ายภาษีอย่างถูกต้อง ระดับรายได้หลังภาษีจะเป็น $C = I - tI$ ระดับอรรถประโยชน์ $U(C)$ ถ้ารายงานระดับรายได้เท่ากับ X และไม่ถูกจับ รายได้จะเป็น $A = I - tX$, $X = I - tI + t(I - X)$ ซึ่ง $t(I - X)$ คือ ภาษีที่ประหยัดได้จากการปกปิดรายได้จำนวน $(I - X)$ ทำให้ระดับอรรถประโยชน์เป็น $U(A)$ แต่ถ้าถูกจับได้ รายได้หลังภาษีและค่าปรับจะเป็น $B = I - tX - f(I - X)$ ซึ่ง $f(I - X)$ ก็คือค่าปรับ อรรถประโยชน์คาดหมายจะอยู่บนเส้น ab แต่ตำแหน่งที่แน่นอนจะอยู่ที่ $U(E)$ รายได้คาดหมายที่ได้จากการหนีภาษีคือ $E - C$ อรรถประโยชน์คาดหมายที่ได้เพิ่มขึ้นจากการหนีภาษี คือ $U(E) - U(C)$

ระดับอรรถประโยชน์

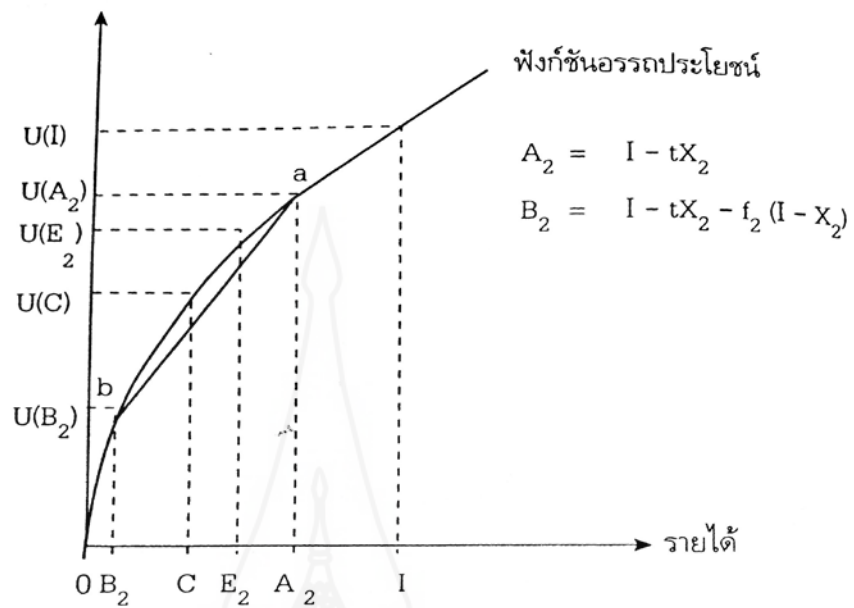

ภาพที่ 2.2 อรรถประโยชน์คาดหมายจากการหนีภาษีเมื่อโอกาสถูกจับ = 0.50

ที่มา : สุชาติ ตั้งทางธรรม และคณะ (2558)

จากภาพที่ 2.2 ถ้าเพิ่มค่า $p = 0.5$ รายได้คาดหมายหลังภาษีและค่าปรับจะลดลงมาอยู่ที่ E_1 อรรถประโยชน์คาดหมายอยู่ที่ $U(E_1)$ รายได้คาดหมายที่ได้จากการหนีภาษีคือ $E_1 - C$ ซึ่งลดลงจาก $E - C$ อรรถประโยชน์คาดหมายที่ได้เพิ่มขึ้นจากการหนีภาษี คือ $U(E_1 - C)$ ลดลงจาก $U(E - C)$ และค่า $X_1 > X$

ระดับอรรถประโยชน์

$$E_2 - C = \text{รายได้คาดหวังที่ได้จากการหนีภาษี}$$

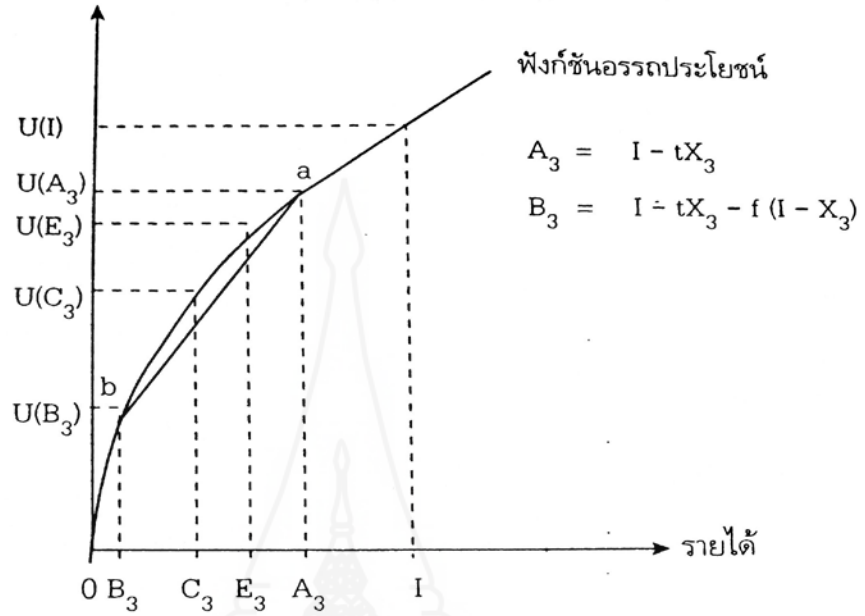
$$U(E_2 - C) = \text{อรรถประโยชน์คาดหวังที่ได้จากการหนีภาษี}$$

ภาพที่ 2.3 อรรถประโยชน์คาดหวังจากการหนีภาษีเมื่อค่าปรับเพิ่มขึ้น

ที่มา : สุชาติ ตั้งทางธรรม และคณะ (2558)

จากภาพที่ 2.3 ถ้าค่า $p = 0.25$ แต่เพิ่มค่าปรับ f เป็น f_2 ทำให้ B ลดลงเป็น $B_2 = I - tX_2 - f_2(I - X_2)$ รายได้คาดหวังหลังภาษีและค่าปรับจะอยู่ที่ E_2 อรรถประโยชน์คาดหวังอยู่ที่ $U(E_2)$ รายได้คาดหวังที่ได้จากการหนีภาษี คือ $E_2 - C$ ซึ่งลดลงจาก $E - C$ อรรถประโยชน์คาดหวังที่ได้เพิ่มขึ้นจากการหนีภาษี คือ $U(E_2 - C)$ ลดลงจาก $U(E - C)$ และค่า $X_2 > X$

ระดับอรรถประโยชน์

$$E_3 - C_3 = \text{รายได้คาดหวังที่ได้จากการหนีภาษี}$$

$$U(E_3 - C_3) = \text{อรรถประโยชน์คาดหวังที่ได้จากการหนีภาษี}$$

ภาพที่ 2.4 อรรถประโยชน์คาดหวังจากการหนีภาษีเมื่ออัตราภาษีเพิ่มขึ้น

ที่มา : สุชาติ ตั้งทางธรรม และคณะ (2558)

ภาพที่ 2.4 ถ้าค่า $p = 0.25$ แต่เพิ่มอัตราภาษีจาก t เป็น t_3 ทำให้ B ลดลงเป็น $B_3 = I - t_3X_3 - f(I - X_3)$ รายได้คาดหวังหลังภาษีและค่าปรับจะอยู่ที่ E_3 อรรถประโยชน์คาดหวังอยู่ที่ $U(E_3)$ ในขณะที่เดียวกัน รายได้คาดหวังหลังภาษี C ลดลงมาอยู่ที่ C_3 รายได้คาดหวังที่ได้จากการหนีภาษีคือ $E_3 - C_3$ ซึ่งอาจจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงจาก $E - C$ ในทำนองเดียวกัน อรรถประโยชน์คาดหวังอาจจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากการหนีภาษีก็ได้

พฤติกรรมการณ์หนีภาษี จากปัจจัยโอกาสที่จะถูกจับได้ ปัจจัยอัตราค่าปรับ และปัจจัยอัตราภาษี สรุปได้ดังนี้

1. โอกาสที่ถูกจับได้ p เพิ่มขึ้น จะทำให้การหนีภาษีลดลง
2. อัตราค่าปรับ f เพิ่มขึ้น จะทำให้การหนีภาษีลดลง
3. การเพิ่มอัตราภาษี t ส่งผลไม่ชัดเจนต่อพฤติกรรมการณ์หนีภาษี เนื่องจากผลของรายได้และผลของการทดแทนกัน (Income and substitution effects) ที่ส่งผลในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ การเพิ่มอัตราภาษี ทำให้รายได้ลด ผลของรายได้ทำให้ความต้องการเสี่ยงลดลง จึงหนีภาษีลดลง ในขณะที่เดียวกัน การเพิ่มอัตราภาษีทำให้ได้รับอรรถประโยชน์จากการหนีภาษีเพิ่มขึ้น จึงเพิ่มการหนีภาษี จึงทำให้ผลกระทบของการเพิ่มอัตราภาษีต่อพฤติกรรมการณ์หนีภาษีไม่ชัดเจน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านหน่วยงานสรรพากร ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้เสียภาษี

พิเชษฐพล ไทยประสงค์ (2550) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่พยากรณ์ความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต” ในการศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ตัวอย่างเป็นบุคคลธรรมดาที่ต้องชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 โดยการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 402 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1.) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 กล่าวคือ เพศหญิงมีความตั้งใจน้อยกว่าเพศชาย อายุ 32-43 ปี (อายุมากกว่า) มีความตั้งใจน้อยกว่าอายุ 20-31 ปี (อายุน้อยกว่า) กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีความตั้งใจมากกว่าการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มตัวอย่างอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีความตั้งใจมากกว่าอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างองค์กรเอกชน ในขณะที่ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่า ความประหยัดค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาเป็น ความเชื่อมั่นต่อระบบการให้บริการ ความรวดเร็วในการให้บริการขององค์กรภาครัฐ ความชัดเจนของข้อมูลในการใช้บริการ ภาวลักษณะของช่องทางการชำระภาษี ตามลำดับ 2.)

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และปัจจัยทางจิตวิทยาด้านทัศนคติต่อการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านอินเทอร์เน็ต และความเชื่อมั่นในสมรรถนะแห่งตนด้านการใช้อินเทอร์เน็ต สามารถพยากรณ์ความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญ 0.01

พนิตนาถ เย็นทรัพย์ (2551) ได้ศึกษา “ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้ประเภทเงินเดือน” ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย แบบสอบถามมีลักษณะเลือกตอบและแบบมาตราส่วนประเมินค่า การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทดสอบค่าสถิติโดย T-test (Independent Sample) และ F-test (One-Way Anova) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1.) ในด้านความรู้เกี่ยวกับภาษี ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้มากกว่าผู้จบระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้รับราชการมีความรู้ด้านภาษีมากกว่าผู้ทำงานภาคเอกชน ผู้เคยยื่นแบบแสดงรายการภาษีประจำปีแล้วมีความรู้มากกว่าผู้ไม่เคยยื่นแบบฯ 2.) ในด้านทัศนคติ ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาและต่ำกว่ามีทัศนคติต่อการเสียภาษีดีกว่าผู้จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญา ผู้มีเงินเดือนไม่เกิน 25,000 บาท มีทัศนคติที่ดีกว่าผู้มีเงินเดือนมากกว่า 25,000 บาท คนโสดมีทัศนคติดีกว่าผู้สมรสแล้ว และระดับความรู้ด้านภาษีอาจไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติในการเสียภาษีคือ ผู้มีความรู้มากหรือน้อยไม่จำเป็นต้องมีทัศนคติดีหรือไม่ดีด้วย

ไพลิน เบ็ญอ้าย (2548) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่” ในการศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) โดยเทคนิคการวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimate : MLE) และเทคนิคการวิเคราะห์โดยวิธี Marginal effect ซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1.) ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 2.) ปัจจัยด้านความพึงพอใจในความรวดเร็วของการให้บริการความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ความเสมอภาคในการจัดเก็บภาษี ขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การประชาสัมพันธ์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้ ตามลำดับ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ 3.) ผู้เสียภาษีที่มีความพึงพอใจในการจัดเก็บภาษี การประชาสัมพันธ์ ความรวดเร็วของการให้บริการ ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผู้เสียภาษีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคล และผู้เสียภาษีที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก

มีโอกาสมีความพึงพอใจในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้น แต่ผู้เสียภาษีที่มีรายได้สูงมีโอกาสมีความพึงพอใจในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาลดลง

จิรัชสา ขพานิช(2550) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอำเภอเมืองจังหวัดอุดรดิตถ์” ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยค่าสถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1.)ผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ในระดับมาก ด้านความชำนาญ ความรวดเร็วในการให้บริการ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความสุภาพและมารยาท ความเต็มใจในการให้ข้อมูลและตอบคำถาม การบริการรับยื่นแบบแสดงรายการภาษี มีเพียงความเหมาะสมของจำนวนเจ้าหน้าที่ในการให้บริการที่มีระดับความพึงพอใจปานกลาง 2.)ผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจในความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในระดับมาก ด้านให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้อง ความสะดวกสบายที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ ให้คำแนะนำที่มีความเข้าใจง่าย และรวดเร็ว และมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในเรื่องความสามารถแก้ไขปัญหาให้ผู้เสียภาษีได้ 3.)ผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจด้านการจัดเก็บภาษี ในระดับปานกลาง ในเรื่องความเสมอภาคด้านการจัดเก็บภาษี ประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาจากการเสียภาษี และการจัดเก็บภาษียืดหยุ่นตามภาวะเศรษฐกิจ 4.)ผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจในระยะเวลาในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระดับมาก ในเรื่องระยะเวลาในการดำเนินการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี มีระดับความพอใจปานกลาง ในเรื่องขั้นตอนในการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี 5.)ผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจในสถานที่ทำการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระดับมาก ได้แก่ สถานที่ยื่นแบบฯ สามารถเดินทางมาสะดวก สะอาด 6.)ผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจด้านเอกสารในการยื่นแบบฯ ระดับมาก ในด้านจำนวนเอกสารพอเพียงในการให้บริการมีระดับความพอใจปานกลาง ในด้านเอกสารแบบฟอร์มที่ใช้ในการยื่นแบบฯ เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน 7.) ผู้เสียภาษีมีความพึงพอใจในการประชาสัมพันธ์ ระดับปานกลาง ในเรื่องระยะเวลาในการยื่นแบบฯ ด้านความเข้าใจในสื่อที่ประชาสัมพันธ์และการประชาสัมพันธ์ในด้านการให้ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่กรมสรรพากรทำเผยแพร่ให้สาธารณะความรู้

สมรภัฏ มุกดา (2553) ได้ศึกษา “การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : กรณีศึกษา จังหวัดภูเก็ต” ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทดสอบค่าสถิติโดย F-test (One-Way Anova) ซึ่ง

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความสำคัญในระดับปานกลางทุกด้านเรียงลำดับดังนี้ ด้านวิธีการ/กระบวนการ คือ ความสะดวกในการจ่ายชำระเงินภาษี ด้านความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ คือ ความสามารถในการให้คำแนะนำ ด้านเศรษฐกิจ คือ สภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ด้านกฎหมาย/ประมวลรัษฎากร คือ การกำหนดอัตราภาษีที่จัดเก็บ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ คือ ความเต็มใจในการให้ข้อมูลและตอบคำถามของเจ้าหน้าที่ ด้านสถานที่ตั้งของสำนักงาน/สถานที่ยื่นแบบ คือ ความสะดวกในการเดินทาง ด้านจิตวิทยา คือ จิตสำนึกในความเป็นพลเมืองซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีต่อประเทศ ด้านสังคม คือ สาธารณประโยชน์ที่เกิดขึ้นในชาติบ้านเมือง และด้านการเมือง รัฐบาลนำเงินภาษีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง

ชาคริต ดิษฐานนท์ (2551) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีศึกษาจังหวัดสงขลา” เป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ 1.) รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้เสียภาษีหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยจำแนกเป็นรายกิจการ จำนวน 7 กิจการ และ 2.) รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากรายงานผลการจัดเก็บภาษีของสรรพากรภาค 12 รายงานผลการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา และรายงานภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนเงินได้ตามแบบแสดงรายการกับข้อมูลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มี 4 ปัจจัยได้แก่ 1) ระเบียบข้อกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพธุรกิจเนื่องจากกิจการหลายประเภทโดยเฉพาะที่เป็นธุรกิจนอกระบบเศรษฐกิจ 2) การเลียนแบบหรือเอาอย่างกันเนื่องจากมีผู้ประกอบการนอกระบบภาษีจำนวนมากจึงมีแนวร่วมหรือมีพฤติกรรมเอาอย่างกัน 3) ผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ให้ความสำคัญกับการเสียภาษี 4) ผู้เสียภาษีมักทัศนคติที่ไม่ดีต่อรัฐบาล

มณฑิรา ลือสรระน้อย (2556) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี ในอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ” ในการศึกษาใช้แบบสอบถามแบบปลายปิดเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้ค่าสถิติซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ และ 2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบ Binary Logistic Regression วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการไม่ยื่นแบบฯ กับตัวแปรอิสระต่างๆ ในแบบจำลอง และใช้พยากรณ์โอกาสในการยื่นแบบฯ และไม่ยื่นแบบฯ โดยผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับรุนแรงมาก มีสาเหตุมาจากการขาดความรู้ความ

เข้าใจในการยื่นแบบแสดงรายการภาษี และทัศนคติต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ปัจจัยด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี แบบจำลองที่สร้างขึ้นสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรได้ร้อยละ 90.90 และ 3) สามารถนำมาพยากรณ์โอกาสได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีโอกาสจะยื่นแบบแสดงรายการภาษีร้อยละ 57.90 และมีโอกาสไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีร้อยละ 42.10

กัมปนาท สถิตย์พร (2556) ได้ศึกษา “มาตรการป้องกันการหนีภาษีในต่างประเทศตาม Foreign Account Tax Compliance Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา” ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลเอกสาร (Documentary research) โดยรวบรวมข้อมูล หนังสือ เอกสาร บทความ วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แล้วนำมาวิเคราะห์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1.) ในประเทศสหรัฐอเมริกา การหนีภาษีในต่างประเทศโดยการใช้บัญชีทางการเงินที่เปิดไว้ในต่างประเทศสำหรับถือครองสินทรัพย์ทางการเงินไว้ เพื่อที่จะไม่ต้องนำมาเสียภาษีเงินได้ในประเทศสหรัฐอเมริกา 2.) มาตรการตาม Foreign Account Tax Compliance Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา จะใช้ได้ต้องมีประสิทธิภาพต่อเมื่อใช้เป็นมาตรการเสริมประกอบกับมาตรการอื่น ๆ ที่ใช้ในการป้องกันการหนีหรือหลีกเลี่ยงภาษีในต่างประเทศ และต้องอาศัยความร่วมมือทางภาษีระหว่างประเทศในการดำเนินการระหว่างรัฐบาล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจากเงินได้ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ 3.) สำหรับประเทศไทย ณ ปัจจุบัน อาจยังไม่มีความพร้อมที่จะนำมาตรการป้องกันการหนีภาษีในต่างประเทศอย่าง Foreign Account Tax Compliance Act มาใช้ เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายต่อต้านการหลีกเลี่ยงภาษีอากรบัญชีไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีมาตรการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีในต่างประเทศอยู่น้อย ประกอบกับปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ และการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ในส่วนเงินปันผลซึ่งได้รับจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ เป็นการลดแรงจูงใจต่อการลงทุนจากต่างประเทศที่จะนำเงินมาลงทุนในประเทศไทย

สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ของผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก” สามารถสรุปแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุป ได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ได้จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด/ทฤษฎี/ งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเสียภาษี
จิราพร อยู่ดี (2546 : 9-10)	ลักษณะของภาษีอากรที่ดี ของ Adam Smith 's Canons ต้องประกอบด้วย 4 หลักเกณฑ์ ดังนี้ 1. ต้องเป็นธรรม 2. หลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บต้องรัดกุมและแน่นอน 3. ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีมากที่สุด 4. ต้องถือหลักจัดเก็บในอัตราต่ำแต่เก็บได้มากและทั่วถึงดีกว่าที่จะเก็บในอัตราสูงแต่เก็บได้น้อย
กลุ่ม นักวิชาการภาษี (2549 : 2)	ภาษีอากรที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้ 1. มีความเป็นธรรม 2. มีความแน่นอนและชัดเจน ทั้งทางกฎหมายและแนวปฏิบัติ 3. มีความสะดวกสำหรับผู้เสียภาษีในขั้นตอนวิธีการเสียภาษี 4. มีประสิทธิภาพ ประหยัดรายจ่ายทั้งของผู้จัดเก็บและผู้มีหน้าที่เสียภาษี 5. มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ ภาษีไม่ควรมีผลกระทบต่อการทำงานของกลไกตลาดหรือมีผลกระทบน้อยที่สุด 6. อำนวยรายได้ให้รัฐ 7. มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แนวคิด/ทฤษฎี/ งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเสียภาษี
วิลโล พิน โยกรณ (2552 :8)	<p>ระบบการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี ควรมีหลักการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการยอมรับของประชาชน 2. หลักการส่งเสริมเศรษฐกิจ การจัดเก็บภาษีที่ดีควรใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมเศรษฐกิจได้ 3. หลักการบริหารได้ดี วิธีการจัดเก็บต้องมีเหตุผล รัดกุม ป้องกันการหลีกเลี่ยง มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บ
เกริกเกียรติ พิพัฒนเสรีธรรม (2543, 143-144)	<p>ความสมัครใจหรือจิตสำนึกในการเสียภาษีมีมากขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเห็นความสำคัญของการเสียภาษีของประชาชน 2. ประสิทธิภาพในการบริหารงานและการใช้เงินของรัฐ 3. ความเป็นธรรมในการเสียภาษี 4. การลงโทษของกฎหมายและการลงโทษของสังคม <ol style="list-style-type: none"> 4.1 การลงโทษโดยกฎหมายเมื่อผู้เสียภาษีจงใจหนีภาษีต้องมีการลงโทษอย่างรุนแรง เพราะผู้หนีภาษีจะชั่งน้ำหนักระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับจากการหนีภาษีกับโทษที่ตนจะต้องรับเมื่อถูกจับได้ 4.2 การลงโทษทางสังคม คือสังคมร่วมกันแสดงความรังเกียจผู้หนีภาษี
สุชาดา ตั้งทาง ธรรม และคณะ (2558)	<p>สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษีมากคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภาษีที่รัฐจัดเก็บสูง 2. โอกาสในการถูกจับได้ว่าหลบหนีภาษีและหลีกเลี่ยงภาษีต่ำ 3. บทลงโทษในการหลบหนีภาษีและหลีกเลี่ยงภาษีต่ำ 4. กฎหมายมีช่องโหว่มาก

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แนวคิด/ทฤษฎี/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเสียภาษี
พิเศษฐ์พล ไทยประสงค์ (2550)	<p>ปัจจัยที่พยากรณ์ความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต</p> <p>1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ดังนี้</p> <p>1.1 เพศชาย มีความตั้งใจมากกว่า เพศหญิง</p> <p>1.2 อายุน้อยกว่า มีความตั้งใจมากกว่า อายุมากกว่า</p> <p>1.3 ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความตั้งใจมากกว่า ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี</p> <p>1.4 อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีความตั้งใจมากกว่าอาชีพ ลูกจ้างองค์กรเอกชน</p> <p>2. ปัจจัยด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์ตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้</p> <p>2.1 ความประหยัดค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์มากที่สุด</p> <p>2.2 ความเชื่อมั่นต่อระบบการให้บริการ</p> <p>2.3 ความรวดเร็วในการให้บริการขององค์การภาครัฐ</p> <p>2.4 ความชัดเจนของข้อมูลในการใช้บริการ</p> <p>2.5 ภาพลักษณ์ของช่องทางการชำระภาษี</p> <p>3. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต ได้แก่ เพศ ทัศนคติต่อการชำระภาษีเงินได้ฯ</p>
ไพลิน เป็งอ้าย (2548)	<p>ปัจจัยด้านความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่</p> <p>1. ความรวดเร็วของการให้บริการ</p> <p>2. ความซื่อสัตย์ของเจ้าหน้าที่</p> <p>3. ความเสมอภาคในการจัดเก็บภาษี</p> <p>4. ขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา</p> <p>5. การประชาสัมพันธ์</p> <p>6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา</p> <p>7. จำนวนสมาชิกในครอบครัว</p> <p>8. รายได้</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แนวคิด/ทฤษฎี/ งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเสียภาษี
จิรัสสา ยงพานิช (2550)	<p>ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบฯจังหวัดอุดรดิตถ์ การให้บริการของเจ้าหน้าที่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านความชำนาญรวดเร็วในการให้บริการ 2. ความมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ 3. ความสุภาพและมารยาทของเจ้าหน้าที่ 4. ความเต็มใจในการให้ข้อมูลและตอบคำถามของเจ้าหน้าที่ 5. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ในการยื่นแบบ ฯ
สมรัักษ์ มุกดา (2553)	<p>ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจังหวัดภูเก็ต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสะดวกในการจ่ายชำระเงินภาษี 2. ความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ 3. ภาวะเศรษฐกิจขณะนั้น 4. กฎหมายภาษี/ประมวลรัษฎากร 5. การบริการของเจ้าหน้าที่ 6. ความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ยื่นแบบ 7. จิตสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดีต่อหน้าที่เสียภาษี 8. การใช้จ่ายเงินภาษีรัฐบาล
ชาคริต ดิษฐานนท์ (2551)	<p>ปัจจัยที่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณี จังหวัดสงขลา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระเบียบข้อกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพธุรกิจ 2. การเลียนแบบหรือเอาอย่างกันของผู้ประกอบการนอกระบบภาษี 3. การขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญกับการเสียภาษี 4. มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อรัฐบาล

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แนวคิด/ทฤษฎี/ งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเสียภาษี
มณฑิรา ลือสระ น้อย (2556)	<p>ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ยื่นแบบฯ จังหวัดศรีสะเกษ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้ความเข้าใจในการยื่นแบบฯ 2. ความรับผิดชอบต่อสังคม 3. ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บ

การครั้งนี้จึงได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเกี่ยวกับสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ได้แก่ ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ ท่าเลที่ตั้งของสำนักงาน วิธีการยื่นแบบ และการประชาสัมพันธ์ มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา นอกจากนี้ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้ยื่นแบบสอบถาม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซับซ้อนของแบบแสดงรายการภาษีความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาลความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี และบทลงโทษมีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก ครั้งนี้ ได้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดในการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.91) ที่มีเงินได้ประเภทเงินเดือนหรือค่าจ้างในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และ 2) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก ซึ่งมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.91) ที่มีเงินได้ประเภทเงินเดือนหรือค่าจ้างในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

ในการกำหนดจำนวนตัวอย่างใช้เทคนิคการหาขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

n = ขนาดตัวอย่าง

การศึกษาค้างนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลผู้มีรายได้อาจเงินเดือนและค่าจ้างที่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.91) ในจังหวัดพิษณุโลก จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ และจำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้าง (ภ.ง.ด.91) จากฐานข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก ซึ่งทำให้ทราบถึงจำนวนผู้ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ในจังหวัดพิษณุโลก ปี 2554-2557 ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้าง กับจำนวนผู้ยื่นและไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ในจังหวัดพิษณุโลก ปี 2554-2557

ปี	ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ	จำนวนผู้ยื่นแบบ		จำนวนผู้ไม่ยื่นแบบ	
พ.ศ.	ในพิษณุโลก	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
2554	493,818	63,184	12.78	430,634	87.21
2555	496,334	67,549	13.61	428,785	86.39
2556	491,856	68,933	14.01	422,923	85.99
2557	487,103	69,799	14.33	417,304	85.67
เฉลี่ย	492,278	67,366	13.69	424,912	86.31

โดยกำหนดขนาดประชากรจากผู้มีรายได้อาจเงินเดือน ค่าจ้าง ในจังหวัดพิษณุโลก ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ สํารวจเฉลี่ย 4 ปี จำนวน 492,278 ราย แทนค่าในสูตรโดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% จะได้ขนาดของตัวอย่างเท่ากับ

$$n = \frac{492,278}{1 + 492,278(.05)^2}$$

$$n = 400$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 400 คน

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาจากค่าเฉลี่ยกลุ่มประชากรระหว่างปี พ.ศ.2554 -2557 โดยการสร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลแล้วแจกแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) ตามสัดส่วนประชากรที่ยื่นแบบฯ และประชากรที่ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ขนาดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่แจกแบบสอบถาม

ประเภท	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ยื่นแบบฯภายในกำหนดเวลา	67,366	55
ประชากรที่ไม่ยื่นแบบฯภายในกำหนดเวลา	424,912	345
รวม	492,278	400

1.2 ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก

ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลกทั้งหมดจำนวน 87 คนสำหรับตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะลึกมีจำนวน 20 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้มี 2 ประเภท คือ

ประเภทแรก เป็นแบบสอบถาม (ดังแสดงในภาคผนวก ก) ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และระดับเงินได้

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านหน่วยงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สรรพากร สถานที่ยื่นแสดงแบบวิธีการยื่นแบบ และการประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านความคิดเห็น ประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซบซึ้งของแบบฯ ความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาล ความเป็นธรรมในการจัดเก็บและบทลงโทษ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) ได้แก่

- 1 = มีความสำคัญน้อยที่สุด / เห็นด้วยน้อยที่สุด
- 2 = มีความสำคัญน้อย / เห็นด้วยน้อย
- 3 = มีความสำคัญปานกลาง / เห็นด้วยปานกลาง
- 4 = มีความสำคัญมาก / เห็นด้วยมาก

5 = มีความสำคัญมากที่สุด / เห็นด้วยมากที่สุด
 ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ประเภทที่สอง เป็นแบบสัมภาษณ์ (ดังแสดงในภาคผนวก ข) สำหรับใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะในการจัดเก็บภาษี

2.1 การทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามดังกล่าว ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากตำรา เอกสาร งานวิจัย ต่างๆ และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา หัวหน้างานสรรพากร จากนั้นนำมาปรับปรุงแบบสอบถาม จนอาจารย์เห็นชอบให้นำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างได้ ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปทดสอบ(Pretest) กับกลุ่มประชากรในจังหวัดอุตรดิตถ์ 30 ชุด

2.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือ หรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อพิจารณาว่าการวัดนั้นได้ผลแน่นอน สม่ำเสมอ คงเส้นคงวา (Consistency) โดยการตรวจสอบความเชื่อมั่นแบบวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Reliability) ตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient: α) สำหรับการประเมินความเชื่อมั่นของเครื่องมือครั้งนี้ พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่มากกว่า 0.65 – 0.70 จึงจะถือว่าใช้ได้ ดังตารางภาคผนวกที่ 1 โดยเกณฑ์การประเมินความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ใช้หลักแห่งความชัดเจน (rule of thumb) ที่ George and Mallery เสนอไว้ ดังนี้

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การประเมินความเชื่อมั่น (Reliability) หรือค่าความเที่ยง (α)

สัมประสิทธิ์แอลฟา (α)	ระดับความเชื่อมั่น
มากกว่า .90	ดีมาก
มากกว่า .80	ดี
มากกว่า .70	พอใช้
มากกว่า .60	ค่อนข้างพอใช้
มากกว่า .50	ต่ำ
น้อยกว่า .50	ไม่สามารถรับได้

เมื่อได้ดำเนินการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแล้ว จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 400 คน โดยผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแสดงผลดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) หรือค่าความเที่ยง (α)

ส่วนที่	ข้อความด้าน	ความเที่ยง (α)
2	ปัจจัยด้านหน่วยงานสำนักงานสรรพากรพื้นที่	
	- ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ (6 ข้อ)	0.878
	- ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ (3 ข้อ)	0.817
	- วิธีการยื่นแบบ (3 ข้อ)	0.766
3	ปัจจัยด้านความคิดเห็นที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ	
	- ความรับผิดชอบต่อสังคม (4 ข้อ)	0.810
	- ความซบซึ้งยื่นแบบฯ เสียภาษี (4 ข้อ)	0.786
	- ความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ (3 ข้อ)	0.737
	- ความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี (4 ข้อ)	0.856
- บทลงโทษ (4 ข้อ)	0.756	

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ประเภทมีดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.91) ที่มีเงินได้ประเภทเงินเดือนหรือค่าจ้างในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยในการจัดเก็บ และการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สรรพากรในสำนักงานสรรพากรพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย ข้อมูลเอกสารวิชาการ รายงานสถิติและรายงานที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรและของสำนักงานสรรพากรในพื้นที่ที่ทำการศึกษารายงานวิจัย และข้อมูลอื่นๆอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยการรวบรวมจากสื่อสิ่งพิมพ์และสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เสนอข้อมูลดังนี้

4.1 สภาพทั่วไปของผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก วิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา จากเงินเดือนและค่าจ้างใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

4.3 ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สรรพากร นำมาจัดกลุ่มคำตอบวิเคราะห์รายชื่อ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) นำเสนอข้อมูลโดยการบรรยาย

4.4 ความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงสำคัญมากที่สุด / เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงสำคัญมาก / เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงสำคัญปานกลาง/เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงความสำคัญน้อย / เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงสำคัญน้อยที่สุด / เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก

4.4.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ปัจจัยด้านสำนักงานสรรพากร ปัจจัยด้านความคิดเห็นของผู้เสียภาษี ที่ส่งผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา

4.4.3 สถิติ T – test ใช้ทดสอบสมมติฐานผู้ตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา และผู้ตัดสินใจไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ในด้านปัจจัยด้านหน่วยงาน ปัจจัยด้านความคิดเห็น ต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

S_1^2, S_2^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

n_1, n_2 แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

4.4.4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบไบนารีโลจิสติก (Binary Logistic Regression Analysis) ใช้วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (logistic regression analysis) เป็นเทคนิคการวิเคราะห์สถิติเชิงคุณภาพ (qualitative statistical techniques) ที่แตกต่างไปจากเทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative techniques) อย่างน้อย ก็เรื่องของข้อมูลที่ตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ ซึ่งก็คือ เป็นตัวแปรเชิงกลุ่มนั่นเอง การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกทวิ (binary logistic regression analysis) และ (2) การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกพหุกลุ่ม (multinomial logistic regression analysis) การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกทั้ง 2 ประเภท แตกต่างกันในด้านตัวแปรตาม โดยที่การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกทวิใช้กับตัวแปรตามที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย (dichotomous variable) มี 2 ค่า คือมีค่าเป็น 0 กับ 1 เช่น กลุ่มที่มีเหตุการณ์กับกลุ่มที่ไม่มีเหตุการณ์ ส่วนการวิเคราะห์โลจิสติกแบบพหุกลุ่มใช้กับตัวแปรตามที่มีหลายค่ามากกว่า 2 กลุ่ม (polytomous variable) เช่น โรงพยาบาลมีมาตรฐานการให้บริการ สูง ปานกลาง และต่ำ

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาครั้งนี้ เลือกนำเทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก แบบ Binary Logistic Regression ซึ่งเหมาะสำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (Y) ในกรณีที่ตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงกลุ่มที่มีค่าได้เพียง 2 ค่า (Dichotomous Variable) คือ 1 (การ

ตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา) และ 0 (การตัดสินใจไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา) เท่านั้น ส่วนตัวแปรอิสระ (X) จะเป็นตัวแปรเชิงปริมาณหรือตัวแปรเชิงกลุ่มก็ได้

ตัวแปรตาม หรือ การที่บุคคลที่ตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลา มีทางเลือกมีเพียงสองทาง โดยตัวแปรตามจะมีค่าเพียงสองค่า คือ 1 กับ 0 ดังนี้

0 หมายถึง การไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา

1 หมายถึง การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา

สัญลักษณ์ Z1 แทนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

Z2 แทนกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอเมือง 215 คน

Z3 แทนกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอรอบนอก 185 คน

$$\text{สมการ } Z1 = \beta_0 + \beta_1 X1 + \beta_2 X2 + \beta_3 X3 + \beta_4 X4 + \beta_5 X5 + \beta_6 X6 + \beta_7 X7 + \beta_8 X8 + \beta_9 X9 + e$$

$$Z2 = \beta_0 + \beta_1 X1 + \beta_2 X2 + \beta_3 X3 + \beta_4 X4 + \beta_5 X5 + \beta_6 X6 + \beta_7 X7 + \beta_8 X8 + e$$

$$Z3 = \beta_0 + \beta_1 X1 + \beta_2 X2 + \beta_3 X3 + \beta_4 X4 + \beta_5 X5 + \beta_6 X6 + \beta_7 X7 + \beta_8 X8 + e$$

$$\beta_0 = \text{ค่าคงที่}$$

$$\beta_1 \dots \beta_9 = \text{ค่าสัมประสิทธิ์}$$

$$X1 \dots X9 = \text{ค่าตัวแปรลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล}$$

$$e = \text{ค่าความคลาดเคลื่อน}$$

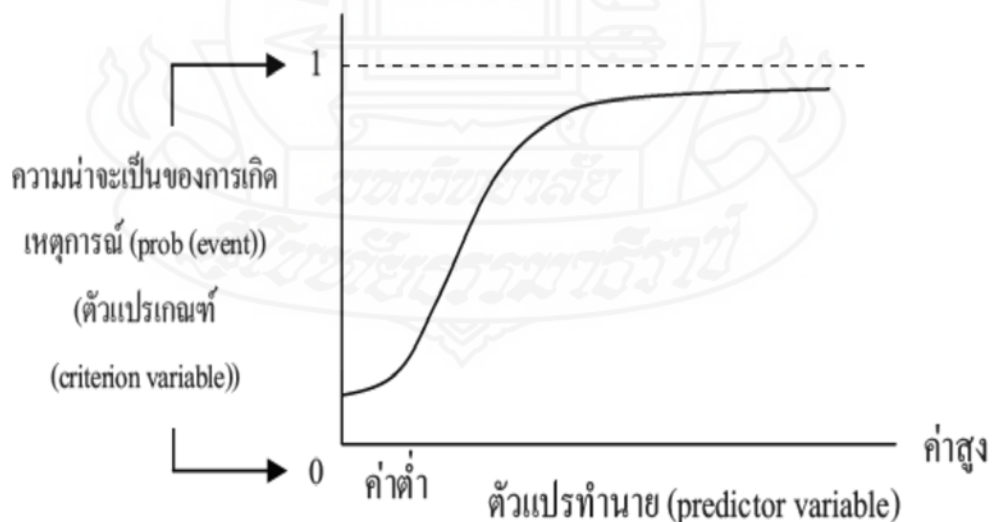
ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

สัญลักษณ์	ชื่อตัวแปร	คุณลักษณะตัวแปร	ประเภทตัวแปร
X1	เพศ(SEX)	0 = เพศหญิง	ตัวแปรหุ่น
		1 = เพศชาย	ข้อมูลส่วนบุคคล
X2	อายุ(AGE)	ข้อมูลเชิงปริมาณ	ปัจจัยด้าน ข้อมูลส่วนบุคคล
X3	สถานภาพ (STATUS)	0 = โสด	ตัวแปรหุ่น
		1 = สมรส หรือ อื่นๆ	ข้อมูลส่วนบุคคล
X4	อาชีพ (OCCUPATION)	0 = ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	ตัวแปรหุ่น
		1 = พนักงานเอกชน/รับจ้าง หรืออื่นๆ	ข้อมูลส่วนบุคคล

สัญลักษณ์	ชื่อตัวแปร	คุณลักษณะตัวแปร	ประเภทตัวแปร
X_5	การศึกษา (EDUCATION)	0 = ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 1 = ระดับปริญญาตรีขึ้นไป	ตัวแปรหุ่น ข้อมูลส่วนบุคคล
X_6	รายได้ (INCOME)	ข้อมูลเชิงปริมาณ	ปัจจัยด้าน ข้อมูลส่วนบุคคล
X_7	สมาชิกในครัว เรือน(NUMBER)	ข้อมูลเชิงปริมาณ	ปัจจัยด้าน ข้อมูลส่วนบุคคล
X_8	ผู้ที่ต้องอุปการะ (PATRONAGE)	0 = ไม่มีผู้ที่ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ 1 = มีผู้ที่ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้	ตัวแปรหุ่นข้อมูล ส่วนบุคคล
X_9	ภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ (LOCATION)	0 = ภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่อำเภอรอบนอก 1 = ภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่อำเภอเมือง	ตัวแปรหุ่น ข้อมูลส่วนบุคคล

วิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบไบนารีโลจิสติก (Binary logistic regression analysis model) คือ การวิเคราะห์โลจิสติกที่ตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์ (z) มี 2 ค่า คือ ไม่เกิดเหตุการณ์ ($z = 0$) หรือเกิดเหตุการณ์ ($z = 1$) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทำนาย (x) ไม่อยู่ในรูปเชิงเส้น ทั้งนี้เพราะตัวแปรตามมี 2 ค่า คือ 0 กับ 1 จึงเป็นไปได้ที่ความสัมพันธ์จะอยู่ในรูปเส้นตรง ซึ่งความสัมพันธ์ของตัวแปรของ การวิเคราะห์โลจิสติกจะอยู่ในรูปคล้ายตัว S ดังภาพต่อไปนี้ (ยุทธ ไถยวรรณ, 2555)

ภาพที่ 3.1 ฟังก์ชันโลจิสติก (logistic function)

โดยที่

$$P(z) = \frac{e^z}{1 + e^z}$$

เมื่อ

$P(z)$ = ความน่าจะเป็นที่จะยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา

$Q(z)$ = ความน่าจะเป็นที่จะไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา

$$Q(z) = 1 - P(z)$$

จากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนาย กับตัวแปรเกณฑ์ของการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก ไม่เป็นรูปเชิงเส้น จึงต้องมีการปรับให้ความสัมพันธ์ ให้อยู่ในรูปเชิงเส้น ในรูปแบบของ odds หรือ หรือ odd ratio

odd ratio หมายถึง อัตราส่วนระหว่างโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจ ($z = 1$) กับโอกาสที่จะไม่เกิดเหตุการณ์ที่สนใจ ($z = 0$) หรือจะได

$$\text{odds} = \frac{P(\text{โอกาสเกิดเหตุการณ์ที่สนใจ})}{Q(\text{โอกาสไม่เกิดเหตุการณ์ที่สนใจ})}$$

ค่าของ Odds แสดงถึงโอกาสที่จะยื่นแบบฯ เป็นกี่เท่าของโอกาสที่ไม่ยื่นแบบฯภายในกำหนดเวลา การเขียนโมเดลโลจิสติกจะอยู่ในรูป $\log(\text{odds})$ เรียกว่า logistic response function ซึ่งเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$\log(\text{odds}) = \frac{\log(P(z))}{1 - P(z)}$$

$$\log(\text{odds}) = \text{logit} = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \beta_5 X_5 + \beta_6 X_6 + \beta_7 X_7 + \beta_8 X_8 + \beta_9 X_9$$

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติทดสอบของวอลด์ (Wald statistic) เป็นการทดสอบสมมติฐานปัจเจกส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ (X1) อายุ (X2) สถานภาพ (X3) อาชีพ (X4) การศึกษา (X5) รายได้ (X6) สมาชิกในครัวเรือน (X7) ผู้ต้องอุปการะ (X8) และภูมิลำเนา (X9) ว่ามีผลต่อการยื่นหรือไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลา

2. Odds ratio ใช้แสดงถึงโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ขึ้นแบบเป็นกี่เท่าของโอกาสที่จะไม่ขึ้นแบบแสดงรายการภายในกำหนด เช่น odds มีค่าเท่ากับ 2.5 แสดงว่า โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ขึ้นแบบเป็น 2.5 เท่าของการไม่ขึ้นแบบแสดงรายการภายในกำหนด

3. R-square คือค่าสถิติที่ใช้วัดว่าตัวแบบคณิตศาสตร์ที่ได้นี้มีความสมรूपกับข้อมูลมากน้อยอย่างไร หรือรู้จักกันในอีกความหมายหนึ่งว่าเป็น ค่าสัมประสิทธิ์แสดงการตัดสินใจ (Coefficient of Determination)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลกครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูลจาก 1) แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.91) จำนวน 400 คน และ 2) แบบสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก จำนวน 20 คน จากนั้นนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วนของคำตอบแล้ววิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยแต่ละข้อ มีดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน โดยแบ่งเป็นในเขตอำเภอเมืองจำนวน 215 คน อำเภอรอบนอกจำนวน 185 คน ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ความถี่และค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	อำเภอเมือง	อำเภอรอบนอก	รวม	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	84	82	166	41.5
หญิง	131	103	234	58.5
อายุ				
อายุต่ำกว่า 25 ปี	1	1	2	0.4
อายุ 25 – 39 ปี	66	69	135	33.8
อายุ 40 – 54 ปี	107	131	238	59.5
อายุ ตั้งแต่ 55 ปี ขึ้นไป	19	6	25	6.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	อำเภอเมือง	อำเภอรอบนอก	รวม	ร้อยละ
อาชีพ				
ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	92	76	168	42
พนักงานเอกชน/รับจ้าง	107	99	206	51.5
ข้าราชการการเมือง	15	11	26	6.5
ระดับการศึกษา				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	94	104	198	49.5
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	106	96	202	50.5
รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน				
ไม่เกิน 20,000 บาท	182	148	330	82.5
20,001 - 40,000 บาท	48	12	60	15
40,001 - 60,000 บาท	3	6	9	2.3
เกินกว่า 60,000 บาท	1	0	1	0.2
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน				
1 - 2 คน	29	17	46	11.5
3 - 4 คน	123	101	224	56
ตั้งแต่ 5 คน ขึ้นไป	63	67	130	32.5
จำนวนผู้ที่มีต้องอุปการะที่ไม่มี				
รายได้				
มี	110	120	230	57.5
ไม่มี	97	73	170	42.5
ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาในปีภาษีที่ผ่านมา				
ใช่	48	7	55	13.7
ไม่ใช่	167	178	345	86.3

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.5 มีอายุระหว่าง 40 - 54 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.5 ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน/รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 51.5 ระดับการศึกษา พบว่า จบการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50.5 มีระดับรายได้ส่วนใหญ่ไม่เกิน 20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 82.5 สมาชิกในครัวเรือน 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 มีผู้ที่ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 57.5 มีภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 53.7 และในปีภาษีที่ผ่านมาไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา คิดเป็นร้อยละ 86.3

ตอนที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลา

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลา โดยใช้ Logistic regression ซึ่งประกอบด้วย (1) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 คน (2) กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเมือง จำนวน 215 คน และ (3) กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอำเภอรอบนอก จำนวน 185 คน ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 คน ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณได้จากแบบจำลองของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

ตัวแปร ข้อมูลส่วนบุคคล	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B) Odds ratio	ร้อยละ 95 C.I. for EXP(B)	
							Lower	Upper
SEX	-0.572	0.383	2.234	1.000	0.135	0.565	0.267	1.195
AGE	-0.049	0.024	4.120	1.000	.042*	0.953	0.909	0.998
STATUS	-0.101	0.422	0.057	1.000	0.811	0.904	0.395	2.069
OCCUPATION	-1.529	0.409	13.943	1.000	.000**	0.217	0.097	0.484
EDUCATION	0.513	0.447	1.320	1.000	0.251	1.671	0.696	4.008
INCOME	0.000	0.000	0.803	1.000	0.370	1.000	1.000	1.000
NUMBER	0.095	0.112	0.714	1.000	0.398	1.099	0.883	1.369
PATRONAGE	-1.195	0.390	9.378	1.000	.002**	0.303	1.537	7.095
LOCATION	2.099	0.455	21.302	1.000	0.000	8.162	3.347	19.907
Constant	-0.849	1.481	4.784	1.000	0.029	0.039		

a Variable(s) entered on step 1: SEX, AGE, STATUS, OCCUPATION, EDUCATION, INCOME, NUMBER, PATRONAGE, LOCATION.

* มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.214

จากตารางที่ 4.2 สัมประสิทธิ์โลจิสติกจากสมการ

$$Z1 = \beta_0 + \beta_1 \text{SEX} + \beta_2 \text{AGE} + \beta_3 \text{STATUS} + \beta_4 \text{OCCUPATION} + \beta_5 \text{EDUCATION} \\ + \beta_6 \text{INCOME} + \beta_7 \text{NUMBER} + \beta_8 \text{PATRONAGE} + \beta_9 \text{LOCATION}$$

$$Z1 = -0.849 - 0.572 \text{SEX} - 0.049 \text{AGE} - 0.101 \text{STATUS} - 1.529 \text{OCCUPATION} \\ + 0.513 \text{EDUCATION} + 0.000 \text{INCOME} + 0.095 \text{NUMBER} - 1.195 \text{PATRONAGE} \\ + 2.099 \text{LOCATION}$$

แสดงค่าสถิติทดสอบ Wald และค่า Sig. ของการทดลอง โดยสมมติฐานการทดสอบ คือ

$$H_0 : \beta_i = 0 ; 0, 1, \dots, 5$$

$$H_1 : \beta_i \neq 0$$

โดยที่ **Wald statistics** และค่า **Sig.** พบว่า มีตัวแปรอายุ (AGE) มีค่าน้อยกว่า 0.05 ตัวแปรอาชีพ (OCCUPATION) ตัวแปรผู้ไม่มีรายได้ที่ต้องอุปการะ (PATRONAGE) และตัวแปรภูมิลำเนา (LOCATION) มีค่าน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธ H_0 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุ (AGE) มีค่าไม่เท่ากับศูนย์ สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอาชีพ (OCCUPATION) และตัวแปรผู้ไม่มีรายได้ที่ต้องอุปการะ (PATRONAGE) ซึ่งมีค่าไม่เท่ากับศูนย์ ตัวแปรภูมิลำเนา (LOCATION) มีค่าเป็นศูนย์ สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การวิเคราะห์ค่า **Odds ratio (OR)** หรือ **Exp(B)** ในการแปลผลของตัวแปรที่มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษีภายในกำหนดเวลา

ตัวแปรอายุ (AGE) มีค่า Odds ratio 0.953 แสดงว่า ถ้าผู้มีรายได้ที่ต้องขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษีมีอายุเพิ่มขึ้น 1 ปี มีโอกาสขึ้นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา 0.953 เท่า หรือ ลดลงร้อยละ 4.70

ตัวแปรอาชีพ (OCCUPATION) มีค่า Odds ratio 0.217 แสดงว่า พนักงานเอกชน/รับจ้าง มีโอกาสขึ้นแบบฯ ภายในกำหนดเวลาเป็น 0.217 เท่าของข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ตัวแปรผู้ไม่มีรายได้ที่ต้องอุปการะ (PATRONAGE) มีค่า Odds ratio 0.303 แสดงว่า ถ้ามีผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น 1 คน มีโอกาสขึ้นแบบฯ ภายในกำหนดเวลาเป็น 0.303 เท่า หรือลดลงร้อยละ 69.7

ตัวแปรภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ (LOCATION) มีค่า Odds ratio 8.162 แสดงว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเมืองมีโอกาสยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลาเป็น 8.162 เท่าของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตรอบนอก

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ หรือค่า R^2 จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระ อายุ (AGE) อาชีพ (OCCUPATION) ผู้ไม่มีรายได้ที่ต้องอุปการะ (PATRONAGE) และภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ (LOCATION) สามารถทำนายหรืออธิบายตัวแปรตาม หรือการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ได้ร้อยละ 21.4 ส่วนอีกร้อยละ 78.6 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในการศึกษาครั้งนี้ จากการวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า มีความถูกต้อง (Percentage Correct) ร้อยละ 90.8

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเมือง จำนวน 215 คน ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณได้จากแบบจำลองกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอเมือง 215 คน

ตัวแปร ข้อมูลส่วนบุคคล	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B) Odds ratio	ร้อยละ 95. C.I.for EXP(B)	
							Lower	Upper
SEX	-0.459	0.428	1.148	1.000	0.284	0.632	0.273	1.463
AGE	-0.071	0.027	6.834	1.000	.009**	0.931	0.883	0.982
STATUS	-0.104	0.485	0.046	1.000	0.830	0.901	0.348	2.332
OCCUPATION	-1.409	0.450	9.803	1.000	.002**	0.244	0.101	0.590
EDUCATION	0.576	0.490	1.380	1.000	0.240	1.779	0.680	4.650
INCOME	0.000	0.000	1.009	1.000	0.315	1.000	1.000	1.000
NUMBER	0.090	0.123	0.539	1.000	0.463	1.095	0.860	1.393
PATRONAGE	-1.196	0.439	7.438	1.000	.006**	0.302	0.128	0.714
Constant	1.964	1.197	2.690	1.000	0.101	7.125		

a Variable(s) entered on step 1: SEX, AGE, STATUS, OCCUPATION, EDUCATION, INCOME, NUMBER, PATRONAGE

** มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.234

จากตารางที่ 4.3 สัมประสิทธิ์โลจิสติกจากสมการ

$$Z = \beta_0 + \beta_1 \text{SEX} + \beta_2 \text{AGE} + \beta_3 \text{STATUS} + \beta_4 \text{OCCUPATION} + \beta_5 \text{EDUCATION} \\ + \beta_6 \text{INCOME} + \beta_7 \text{NUMBER} + \beta_8 \text{PATRONAGE}$$

$$Z = 1.964 - 0.459 \text{ SEX} - 0.071 \text{ AGE} - 0.104 \text{ STATUS} - 1.409 \text{ OCCUPATION} \\ + 0.576 \text{ EDUCATION} + 0.000 \text{ INCOME} + 0.090 \text{ NUMBER} - 1.196 \text{ PATRONAGE}$$

แสดงค่าสถิติทดสอบ Wald และค่า Sig. ของการทดลอง โดยสมมติฐานการทดสอบ คือ

$$H_0 : \beta_i = 0 ; 0, 1, \dots, 5$$

$$H_1 : \beta_i \neq 0$$

โดยที่ **Wald statistics** และค่า **Sig.** จะพบว่า มีตัวแปรอายุ (AGE) ตัวแปรอาชีพ (OCCUPATION) ตัวแปรผู้ไม่มีรายได้ที่ต้องอุปการะ (PATRONAGE) มีค่าน้อยกว่า 0.01 จึงปฏิเสธ H_0 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอายุ (AGE) ตัวแปรอาชีพ (OCCUPATION) ตัวแปรผู้ไม่มีรายได้ที่ต้องอุปการะ (PATRONAGE) มีค่าไม่เท่ากับศูนย์ สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การวิเคราะห์ค่า **Odds ratio (OR)** หรือ **Exp(B)** ในการแปลผลของตัวแปรที่มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษีภายในกำหนดเวลา

ตัวแปรอายุ (AGE) มีค่า Odds ratio 0.931 แสดงว่า ถ้าผู้มีรายได้ที่ต้องขึ้นแบบฯ มีอายุเพิ่มขึ้น 1 ปี มีโอกาสขึ้นแบบฯ ภายในกำหนดเวลาเป็น 0.931 เท่า หรือ ลดลงร้อยละ 6.90

ตัวแปรด้านอาชีพ (OCCUPATION) มีค่า Odds ratio 0.244 แสดงว่า ผู้ที่มีอาชีพพนักงานเอกชน/รับจ้างมีโอกาสขึ้นแบบฯ ภายในกำหนดเวลาเป็น 0.244 เท่าของอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ตัวแปรผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ (PATRONAGE) มีค่า Odds ratio 0.302 แสดงว่า ตัวแปรผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น 1 คน มีโอกาสขึ้นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา 0.302 เท่า หรือลดลงร้อยละ 69.8

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ หรือค่า R^2 จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระ อายุ (AGE) อาชีพ (OCCUPATION) ผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ (PATRONAGE) สามารถทำนายหรืออธิบายตัวแปรตาม หรือการตัดสินใจขึ้นหรือไม่ขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาได้ร้อยละ 23.4 ส่วนอีก 76.6 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในการศึกษาครั้งนี้

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาอำเภอรอบนอก จำนวน 185 คน ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณได้จากแบบจำลองกลุ่มตัวอย่างอำเภอรอบนอก 185 คน

ตัวแปร ข้อมูลส่วนบุคคล	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B) Odds ratio	ร้อยละ 95. C.I.for EXP(B)	
							Lower	Upper
SEX	-1.246	1.182	1.111	1.000	0.292	0.288	0.028	2.918
AGE	0.123	0.082	2.238	1.000	0.135	1.130	0.963	1.328
STATUS	-0.416	1.136	0.134	1.000	0.714	0.660	0.071	6.111
OCCUPATION	-2.053	1.165	3.107	1.000	.078*	0.128	0.013	1.258
EDUCATION	1.524	1.197	1.620	1.000	0.203	4.590	0.439	47.975
INCOME	-0.204	1.043	0.038	1.000	0.845	0.815	0.106	6.296
NUMBER	-0.174	0.411	0.180	1.000	0.671	0.840	0.376	1.879
PATRONAGE	-2.185	1.149	3.617	1.000	.057*	0.113	0.012	1.069
Constant	-6.437	3.458	3.464	1.000	0.063	0.002		

a Variable(s) entered on step 1: SEX, AGE, STATUS, OCCUPATION, EDUCATION, INCOME, NUMBER, PATRONAGE

* มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ค่า R² มีค่าเท่ากับ 0.063

จากตารางที่ 4.4 สัมประสิทธิ์โลจิสติกจากสมการ

$$Z = \beta_0 + \beta_1 \text{SEX} + \beta_2 \text{AGE} + \beta_3 \text{STATUS} + \beta_4 \text{OCCUPATION} + \beta_5 \text{EDUCATION} \\ + \beta_6 \text{INCOME} + \beta_7 \text{NUMBER} + \beta_8 \text{PATRONAGE}$$

$$Z = -6.437 - 1.246 \text{SEX} + 0.123 \text{AGE} - 0.416 \text{STATUS} - 2.053 \text{OCCUPATION} \\ + 1.524 \text{EDUCATION} - 0.204 \text{INCOME} - 0.174 \text{NUMBER} - 2.185 \text{PATRONAGE}$$

แสดงค่าสถิติทดสอบ Wald และค่า Sig. ของการทดลอง โดยสมมติฐานการทดสอบ คือ

$$H_0 : \beta_i = 0 ; 0, 1, \dots, 5$$

$$H_1 : \beta_i \neq 0$$

โดยที่ **Wald statistics** และค่า **Sig.** พบว่า ถ้าพิจารณาที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 จะพบว่า มีตัวแปรอาชีพ (OCCUPATION) ตัวแปรผู้ไม่มีรายได้ที่ต้องอุปการะ (PATRONAGE) มีค่าน้อยกว่า 0.1 จึงปฏิเสธ H₀ แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอาชีพ (OCCUPATION) และตัวแปรผู้ไม่มีรายได้ที่ต้องอุปการะ (PATRONAGE) ซึ่งมีค่าไม่เท่ากับศูนย์ สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

การวิเคราะห์ค่า **Odds ratio (OR)** หรือ **Exp(B)** ในการแปลผลของตัวแปรที่มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษีภายในกำหนดเวลา

ตัวแปรด้านอาชีพ (OCCUPATION) มีค่า Odds ratio 0.128 แสดงว่า ผู้ที่มีอาชีพ พนักงานเอกชน/รับจ้างมีโอกาสขึ้นแบบฯ ภายในกำหนดเวลาเป็น 0.128 เท่าของอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ตัวแปรผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ (PATRONAGE) มีค่า Odds ratio 0.113 แสดงว่า ตัวแปรผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้เพิ่มขึ้น 1 คน มีโอกาสขึ้นแบบฯ ภายในกำหนดเวลาเป็น 0.113 เท่า หรือลดลง ร้อยละ 88.7

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ หรือค่า R^2 จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรต้นสามารถทำนายหรืออธิบายตัวแปรตาม หรือการตัดสินใจขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภายในกำหนดเวลาได้ร้อยละ 6.3 ส่วนอีก 93.7 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในการศึกษาครั้งนี้

ตารางที่ 4.5 สรุปปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาของผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่างอำเภอเมือง	กลุ่มตัวอย่างอำเภอรอบนอก(185 คน)
	(400 คน)	(215 คน)	
อายุ	.042**	.009***	.135ns
อาชีพ	.000***	.002***	.078 *
ผู้ที่ต้องอุปการะ	.002***	.006***	.057 *
ภูมิลำเนา	.000***	-	-

* มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

** มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*** มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ns ไม่มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 0.05 0.01

ในตารางที่ 4.5 เป็นการสรุปปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาของผู้มีเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .1 .05 และ .01 ซึ่งจะเห็นว่ากรณีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (400 คน) ประกอบด้วย อายุ (AGE) (ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) อาชีพ (OCCUPATION) ผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ (PATRONAGE) และภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ (LOCATION) (นัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01) กรณีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง (215 คน) ประกอบด้วย อายุ (AGE) อาชีพ (OCCUPATION) ผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ (PATRONAGE) (ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) และในกรณีของกลุ่มตัวอย่างอำเภอรอบนอก ประกอบด้วย อาชีพ (OCCUPATION) ผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ (PATRONAGE) (ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .1) โดยทั้งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและตัวอย่างในอำเภอเมือง ผู้ที่มีอายุมากกว่ามีโอกาสนั้นแบบภายในกำหนดเวลาน้อยกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ตัวอย่างในอำเภอเมืองและตัวอย่างในอำเภอรอบนอก อาชีพพนักงานเอกชน/รับจ้าง และมีผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ มีโอกาสนั้นแบบภายในกำหนดเวลาน้อยกว่าอาชีพรับราชการ และไม่มีผู้ต้องอุปการะ ส่วนด้านปัจจัยภูมิลาเนานั้นจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้ที่อยู่ในอำเภอเมืองมีโอกาสนั้นแบบภายในกำหนดเวลามากกว่าผู้ที่อยู่ในอำเภอรอบนอก

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดง

รายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลา

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่

ข้อ ที่	หน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อันดับ
1	ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่	2.20	0.65	น้อย	2
2	ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ เสียภาษี	2.09	0.69	น้อย	4
3	ด้านวิธีการยื่นแบบฯ	2.21	0.71	น้อย	1
4	ด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร	2.16	0.66	น้อย	3
รวมเฉลี่ย		2.17	0.62	น้อย	

จากการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ที่ส่งผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา พบว่า ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม

มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.17 คะแนน เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านวิธีการยื่นแบบฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 2.21 คะแนน รองลงมาเป็น ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร และด้านสถานที่ยื่นแบบฯ เสียภาษี มีคะแนนเฉลี่ย 2.20, 2.16 และ 2.09 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

3.1 ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

ข้อ ที่	ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อันดับ
1	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลในการยื่นแบบฯ ที่ถูกต้อง	2.18	0.68	น้อย	4
2	เจ้าหน้าที่มีความเต็มใจในการให้ข้อมูลและให้บริการที่ดี	2.13	0.82	น้อย	5
3	เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	2.07	0.83	น้อย	6
4	เจ้าหน้าที่มีความชำนาญและให้บริการรวดเร็ว	2.27	0.81	น้อย	2
5	จำนวนเจ้าหน้าที่มีความเหมาะสมในการให้บริการอย่างเพียงพอ	2.26	0.72	น้อย	3
6	เจ้าหน้าที่มีความสุภาพและมารยาทในการให้บริการ	2.28	0.78	น้อย	1
รวมเฉลี่ย		2.20	0.65	น้อย	

ในการศึกษา ปัจจัยเกี่ยวกับสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่สรรพากร ที่ส่งผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา พบว่า

ในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.20 คะแนน เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง โดยเรื่องเจ้าหน้าที่ที่มีความสุภาพและมารยาทในการให้บริการ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 2.28 คะแนน รองลงมาเป็นเรื่อง ความชำนาญและความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ จำนวนเจ้าหน้าที่รับแบบฯ มีความเหมาะสมในการให้บริการอย่างเพียงพอ เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลในการยื่นแบบฯ ที่ถูกต้อง มีความเต็มใจในการให้ข้อมูลและให้บริการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคะแนนเฉลี่ย 2.27, 2.26, 2.18, 2.13 และ 2.07 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.7

3.2 ด้านสถานที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านสถานที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ ภาษีเงินได้

ข้อ ที่	ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ ภาษีเงินได้	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อันดับ
1	สถานที่ทำการในการยื่นแบบฯ เสียภาษีตั้งในทำเลที่สามารถเดินทางมาสะดวก	2.12	0.87	น้อย	3
2	สถานที่ทำการในการยื่นแบบฯ เสียภาษีสะอาดเป็นระเบียบ	2.18	0.85	น้อย	2
3	สถานที่ทำการในการยื่นแบบฯ มีสถานที่จอดรถไว้บริการอย่างเพียงพอ	2.34	0.76	น้อย	1
รวมเฉลี่ย		2.21	0.71	น้อย	

ผลการศึกษา ปัจจัยเกี่ยวกับสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านสถานที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่ส่งผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภายในกำหนดเวลา พบว่า ในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.21 คะแนน เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง โดยเรื่องสถานที่ทำการในการยื่นแบบฯ การมีสถานที่จอดรถไว้บริการอย่าง

เพียงพอ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2.34 คะแนน รองลงมา เป็นเรื่องสถานที่ทำการในการยื่นแบบฯ เสียภาษี สะอาด เป็นระเบียบ และสถานที่ทำการในการยื่นแบบฯ เสียภาษีตั้งในทำเลที่สามารถเดินทางมายื่นแบบฯ ได้สะดวก มีคะแนนเฉลี่ย 2.18 และ 2.12 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 4.8

3.3 ด้านวิธีการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านวิธีการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านวิธีการยื่นแบบฯ ภาษีเงินได้

ข้อ ที่	ด้านวิธีการยื่นแบบฯ ภาษีเงินได้	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อันดับ
1	เอกสาร/แบบฟอร์มที่ใช้ในการยื่นแบบฯ มีพอเพียง	2.08	0.93	น้อย	2
2	ระยะเวลาในการยื่นแบบฯ เสียภาษีมีความเหมาะสม	2.17	0.73	น้อย	1
3	ขั้นตอนในการยื่นแบบฯ มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	2.06	0.80	น้อย	3
รวมเฉลี่ย		2.11	0.71	น้อย	

ผลการศึกษา ปัจจัยเกี่ยวกับสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านวิธีการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่ส่งผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา พบว่า ในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.11 คะแนน เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่องพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง โดยเรื่องระยะเวลาในการดำเนินการยื่นแบบฯ เสียภาษีมีความเหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2.17 คะแนน รองลงมา เป็นเรื่องเอกสารแบบ ฟอร์มที่ใช้ในการยื่นแบบฯ มีพอเพียง และขั้นตอนในการยื่นแบบฯ เสียภาษีมีความชัดเจนเข้าใจง่าย มีคะแนนเฉลี่ย 2.08 และ 2.06 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 4.9

3.4 ด้านประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร

ในการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านประชาสัมพันธ์ของ
หน่วยงานสรรพากร ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร

ข้อ ที่	ด้านประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน สรรพากร	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อันดับ
1	การประชาสัมพันธ์เรื่องกำหนดระยะเวลาในการ ยื่นแบบฯ ทำได้ดี เพียงพอ เหมาะสม	2.04	0.85	น้อย	4
2	การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจในการ เสียภาษีเงินได้ฯ ที่กรมสรรพากรทำเผยแพร่ ให้ สาธารณะความรู้	2.23	0.71	น้อย	1
3	มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์คอยแนะนำให้ความรู้ ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้	2.15	0.79	น้อย	2
4	สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีหลากหลาย รูปแบบและมีความเหมาะสม	2.11	0.77	น้อย	3
รวมเฉลี่ย		2.13	0.67	น้อย	

ผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน
สรรพากร ที่ส่งผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ใน
ภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.13 คะแนน
เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง โดยเรื่อง
การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้ฯ ที่กรมสรรพากรทำเผยแพร่ให้สาระ
ความรู้ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 2.23 คะแนน รองลงมาเป็นเรื่อง มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์คอย
แนะนำให้ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้ สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีหลากหลาย
รูปแบบและมีความเหมาะสม และการประชาสัมพันธ์เรื่องกำหนดระยะเวลาในการยื่นแบบฯ ทำ
ได้ดี เพียงพอ เหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ย 2.15, 2.11 และ 2.04 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงใน
ตารางที่ 4.10

**ตอนที่ 4 ทักษะของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้าง
ในจังหวัดพิษณุโลกที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายใน กำหนดเวลา**

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดา ซึ่งเป็นทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (400 คน) ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดง
รายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดง รายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อัน ดับ
1	ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	2.25	0.73	น้อย	3
2	ด้านความซบซ้อ้นยื่นแบบฯ เสียภาษี	2.26	0.67	น้อย	2
3	ด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ	2.36	0.69	น้อย	1
4	ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี	2.25	0.80	น้อย	4
5	ด้านบทลงโทษ	2.22	0.80	น้อย	5
รวมเฉลี่ย		2.27	0.65	น้อย	

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติ ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดาที่ส่งผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา พบว่า ใน
ภาพรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.27 คะแนน เมื่อ
พิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้าน
ความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 2.36 คะแนน รองลงมาเป็น
ด้านความซบซ้อ้นยื่นแบบฯ เสียภาษี ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความเป็นธรรมในการ
จัดเก็บภาษี และด้านบทลงโทษ มีคะแนนเฉลี่ย 2.26, 2.25, 2.25 และ 2.22 คะแนน ตามลำดับ ดัง
แสดงในตารางที่ 4.11

4.1 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อ ที่	ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อันดับ
1	เงินภาษีที่เสียไปได้ถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมและท่านก็เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์นั้นด้วย	2.38	0.80	น้อย	1
2	ท่านเห็นถึงความสำคัญของการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา	2.26	0.88	น้อย	2
3	การยื่นแบบฯ มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี	2.17	0.88	น้อย	3
4	การยื่นแบบฯ เสียภาษี เป็นหน้าที่สำคัญของพลเมืองที่ดี	2.17	0.93	น้อย	4
รวมเฉลี่ย		2.25	0.65	น้อย	

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติ ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.25 คะแนน เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่องพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง โดยเรื่องเงินภาษีที่เสียไปได้ถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมและการเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์นั้นด้วย มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 2.38 คะแนน รองลงมา เป็นเรื่องความสำคัญของการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา การยื่นแบบฯ มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี และการยื่นแบบฯ เสียภาษีเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมืองที่ดี มีคะแนนเฉลี่ย 2.26, 2.17 และ 2.17 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.12

4.2 ด้านความซับซ้อนยื่นแบบฯ เสียภาษี

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ด้านความซับซ้อนยื่นแบบฯ เสียภาษี ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความซับซ้อนในการยื่นแบบฯ เสียภาษี

ข้อ ที่	ด้านความซับซ้อนในการยื่นแบบฯ เสียภาษี	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อันดับ
1	เอกสาร/แบบฟอร์มที่ใช้ในการยื่นแบบฯ เข้าใจ ง่าย ไม่ซับซ้อน	2.23	0.81	น้อย	3
2	การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่ยุ่งยาก มากนัก	2.32	0.70	น้อย	1
3	เอกสารหลักฐานที่ใช้แนบกับแบบแสดงรายการ มีเฉพาะที่มีความสำคัญ	2.22	0.74	น้อย	4
4	การใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนตามประกาศ กรมสรรพากรเป็นสิ่งที่ท่านรู้อยู่แล้ว	2.26	0.89	น้อย	2
รวมเฉลี่ย		2.26	0.66	น้อย	

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติ ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ด้านความซับซ้อนในการยื่นแบบฯ เสียภาษี ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.26 คะแนน เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง โดยเรื่องการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่ยุ่งยากมากนัก มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุด 2.32 คะแนน รองลงมาเป็นเรื่องการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนตามประกาศกรมสรรพากรเป็นสิ่งที่ท่านรู้อยู่แล้ว เอกสาร/แบบฟอร์มที่ใช้ในการยื่นแบบฯ เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และเอกสารหลักฐานที่ใช้แนบกับแบบแสดงรายการมีเฉพาะที่มีความสำคัญ มีคะแนนเฉลี่ย 2.26, 2.23 และ 2.22 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.13

4.3 ด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาล

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติ ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาล ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาล

ข้อ ที่	ด้านความคาดหวังในการใช้ จ่ายเงินภาษีของรัฐบาล	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อันดับ
1	ประโยชน์จากสวัสดิการสังคมที่ท่านได้รับคุ้มค่า กับเงินภาษีที่ท่านชำระไป	2.32	0.86	น้อย	3
2	ท่านยินดีที่จะเสียภาษี ถ้ารัฐบาลจะนำเงินภาษีไป ใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	2.38	0.82	น้อย	2
3	รัฐบาลควรใช้จ่ายเงินภาษีของประชาชนอย่าง ระมัดระวังและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	2.43	0.77	น้อย	1
4	รัฐบาลควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการ ใช้จ่ายเงินงบประมาณ	2.32	0.89	น้อย	4
รวมเฉลี่ย		2.36	0.69	น้อย	

จากการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติ ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาล ในภาพรวม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.36 คะแนน เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง โดยเรื่องการใช้จ่ายเงินภาษีของประชาชนอย่างระมัดระวังและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 2.43 คะแนน รองลงมาเป็นเรื่อง ความยินดีที่จะเสียภาษีถ้ารัฐบาลจะนำเงินภาษีไปใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ประโยชน์จากสวัสดิการสังคมที่ท่านได้รับคุ้มค่ากับเงินภาษีที่ท่านชำระไป และรัฐบาลควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ มีคะแนนเฉลี่ย 2.38, 2.32 และ 2.32 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.14

4.4 ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี

ข้อ ที่	ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อัน ดับ
1	อัตราภาษีที่ท่านชำระอยู่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง(คนมีรายได้มากเสียภาษีมากคนมีรายได้น้อยเสียน้อย)	2.22	0.96	น้อย	2
2	ได้รับประโยชน์จากนโยบายการยกเว้นเงินได้และค่าลดหย่อนต่าง ๆ	2.49	0.83	น้อย	1
3	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความเสมอภาค ท่านจึงยินดีที่จะจ่ายภาษี	2.17	0.85	น้อย	3
4	กรมสรรพากรควรจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง	2.11	1.01	น้อย	4
รวมเฉลี่ย		2.25	0.80	น้อย	

จากการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ในภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.25 คะแนน เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่องพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง โดยเรื่องได้รับประโยชน์จากนโยบายการยกเว้นเงินได้และค่าลดหย่อนต่าง ๆ ที่รัฐบาลประกาศใช้กับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 2.49 คะแนน รองลงมาเป็นเรื่อง อัตราภาษีที่ท่านชำระอยู่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง(คนมีรายได้มากเสียภาษีมากคนมีรายได้น้อยเสียน้อย) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความเสมอภาคท่านจึงยินดีที่จะจ่ายภาษี และกรมสรรพากรควรจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง มีคะแนนเฉลี่ย 2.22, 2.17 และ 2.11 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.15

4.5 ด้านบทลงโทษ

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ด้านบทลงโทษ ดังแสดงในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านบทลงโทษ

ข้อ ที่	ด้านบทลงโทษ	ค่า เฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความเห็น	อันดับ
1	การที่ท่านยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายใน กำหนดเวลาเพราะกลัวบทลงโทษ	2.25	0.96	น้อย	1
2	บทลงโทษการไม่ยื่นแบบฯ มีความเด็ดขาดและ รุนแรงจึงไม่คุ้มกับความเสี่ยงที่กระทำผิด	2.21	0.91	น้อย	3
3	การบังคับใช้บทลงโทษการไม่ยื่นแบบฯปัจจุบัน สามารถบังคับใช้ได้อย่างทั่วถึง	2.22	0.86	น้อย	2
4	โอกาสที่กรมสรรพากรจะจับได้มีมากเนื่องจากมี การใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาช่วยมาก ขึ้น	2.21	0.83	น้อย	4
รวมเฉลี่ย		2.22	0.80	น้อย	

ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติ ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ด้านบทลงโทษ ในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 2.22 คะแนน เมื่อพิจารณาแต่ละเรื่อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกเรื่อง โดยเรื่องการยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลาเพราะกลัวบทลงโทษ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด 2.25 คะแนน รองลงมาเป็นเรื่อง การบังคับใช้บทลงโทษหากไม่ยื่นแบบฯ ปัจจุบันสามารถบังคับใช้ได้อย่างทั่วถึง บทลงโทษหากไม่ยื่นแบบฯ มีความเด็ดขาดและรุนแรงจึงไม่คุ้มกับความเสี่ยงที่กระทำผิด และโอกาสที่กรมสรรพากรจะจับได้มีมากเนื่องจากมีการใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาช่วยมากขึ้น มีคะแนนเฉลี่ย 2.22, 2.21 และ 2.21 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.16

การทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ T – test

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าระหว่างผู้ที่ยื่นแบบภาษีเงินได้ จากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลาและไม่ยื่นภายในกำหนดเวลา จำนวน 55 คน และ 345 คน ตามลำดับ ดังนี้

1.1 ปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

ผลการทดสอบสมมติฐานด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ดังแสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การทดสอบสมมติฐานด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่

	ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่	ผู้ยื่นแบบฯ (55 คน)		ผู้ไม่ยื่นแบบฯ (345 คน)		T test
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการให้ ข้อมูลในการยื่นแบบฯที่ถูกต้อง	3.38	0.75	1.99	0.44	19.222**
2	เจ้าหน้าที่ที่มีความเต็มใจในการให้ข้อมูลและ ให้บริการที่ดี	3.45	0.78	1.92	0.61	16.521**
3	เจ้าหน้าที่ที่มีความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.41	0.85	1.85	0.60	16.770**
4	เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญและให้บริการ รวดเร็ว	3.41	0.76	2.09	0.65	13.559**
5	จำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสมในการ ให้บริการอย่างเพียงพอ	3.36	0.72	2.09	0.55	14.987**
6	เจ้าหน้าที่ที่มีความสุภาพและมารยาทในการ ให้บริการ	3.27	0.82	2.12	0.65	11.621**
	เฉลี่ย	3.38	0.71	2.01	0.39	20.768**

* ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test จำแนกตามผู้ยื่นแบบฯและผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา เกี่ยวกับปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ พบว่า ในภาพรวม และในทุกเรื่องผู้ยื่นแบบฯภายในกำหนดเวลา มีคะแนนด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่เฉลี่ยสูงกว่าผู้ไม่ยื่นแบบฯภายในกำหนดเวลา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ ดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ

ด้านสถานที่ยื่นแบบ	ผู้ยื่นแบบฯ (55 คน)		ผู้ไม่ยื่นแบบฯ (345 คน)		T Test
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1 สถานที่ทำการในการยื่นแบบฯเสียภาษี ตั้งในทำเลที่สามารถเดินทางมาสะดวก	3.05	0.91	1.97	0.77	9.346**
2 สถานที่ทำการในการยื่นแบบฯเสียภาษี สะอาดเป็นระเบียบ	3.49	0.71	1.97	0.66	15.514**
3 สถานที่ทำการในการยื่นแบบฯมีสถานที่ จอดรถไว้บริการอย่างเพียงพอ	3.23	0.83	2.19	0.64	10.570**
เฉลี่ย	3.26	0.73	2.05	0.54	14.466**

* ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test จำแนกตามผู้ยื่นแบบฯ และผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา เกี่ยวกับปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ พบว่า ในภาพรวม และในทุกเรื่อง ผู้ยื่นแบบฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ด้านวิธียื่นแบบฯ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ด้านวิธียื่นแบบฯ ดังแสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ด้านวิธียื่นแบบฯ

ด้านวิธียื่นแบบฯ	ผู้ยื่นแบบฯ (55 คน)		ผู้ไม่ยื่นแบบฯ (345 คน)		T Test
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1 เอกสาร/แบบฟอร์มที่ใช้ในการยื่นแบบฯ มีพอเพียง	3.54	0.87	1.85	0.70	15.863**
2 ระยะเวลาในการดำเนินการยื่นแบบฯ เสียภาษีมีความเหมาะสม	3.00	1.05	2.04	0.57	9.955**
3 ขั้นตอนในการยื่นแบบฯ เสียภาษีมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	2.92	0.93	1.92	0.68	9.504**
เฉลี่ย	3.10	0.89	1.93	0.49	14.235**

* ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test จำแนกตามผู้ยื่นแบบฯ และผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา เกี่ยวกับปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ ด้านวิธียื่นแบบฯ พบว่า ในภาพรวม และในทุกเรื่อง ผู้ยื่นแบบฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 ปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ด้านประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ด้านประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร ดังแสดงในตารางที่ 4.20

จากตารางที่ 4.20 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test จำแนกตามผู้ยื่นแบบฯ และผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา เกี่ยวกับปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ ด้านการ

ประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร พบว่า ในภาพรวม และในทุกเรื่องผู้ยื่นแบบฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.20 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยหน่วยงานสำนักสรรพากรพื้นที่ด้านประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร

ด้านประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน	ผู้ยื่นแบบฯ (55 คน)		ผู้ไม่ยื่นแบบฯ (345 คน)		t test
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1 การประชาสัมพันธ์เรื่องกำหนดระยะเวลาในการยื่นแบบฯ ทำได้ดี เพียงพอ เหมาะสม	2.96	0.99	1.89	0.73	9.509**
2 การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้ฯ ที่กรมสรรพากรทำเผยแพร่ ให้สาระความรู้	2.83	0.97	2.13	0.60	7.208**
3 มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์คอยแนะนำให้ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้	3.01	0.95	2.01	0.67	9.607**
4 สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีหลากหลายรูปแบบและมีความเหมาะสม	2.87	1.03	1.99	0.65	8.450**
เฉลี่ย	2.90	0.96	2.04	0.52	9.867**

* ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.5 ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.21

จากตารางที่ 4.21 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test จำแนกตามผู้ยื่นแบบฯ และผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ในภาพรวม และในทุกเรื่องผู้ยื่นแบบฯ มี

คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.21 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยทัศนคติด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	ผู้ยื่นแบบฯ (55 คน)		ผู้ไม่ยื่นแบบฯ (345 คน)		t test
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1 เงินภาษีที่เสียไปได้ถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมและท่านก็เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์นั้นด้วย	3.12	0.86	2.26	0.73	7.839**
2 ท่านเห็นถึงความสำคัญของการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา	3.50	0.87	2.06	0.70	13.638**
3 การยื่นแบบฯ มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการบริหารจัดการ เก็บภาษี	3.21	0.83	2.00	0.77	10.631**
4 การยื่นแบบฯ เสียภาษี เป็นหน้าที่สำคัญของพลเมืองที่ดี	3.67	0.86	1.93	0.69	16.596**
เฉลี่ย	3.38	0.75	2.07	0.54	15.621**

* ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.6 ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ด้านความซับซ้อนของการยื่นแบบฯ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ด้านความซับซ้อนของการยื่นแบบฯ เสียภาษี ดังแสดงในตารางที่ 4.22

จากตารางที่ 4.22 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test จำแนกตามผู้ยื่นแบบฯ และผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ด้านความซับซ้อนยื่นแบบฯ เสียภาษี พบว่า ในภาพรวมและในทุกเรื่องผู้ยื่นแบบฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.22 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยทัศนคติด้านความซับซ้อนขึ้นแบบๆ เสียภาษี

ด้านความซับซ้อนขึ้นแบบๆ เสียภาษี	ผู้ขึ้นแบบๆ (55 คน)		ผู้ไม่ขึ้นแบบๆ (345 คน)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	test
1 เอกสาร/แบบฟอร์มที่ใช้ในการขึ้นแบบๆ เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน	2.94	0.97	2.11	0.73	7.410**
2 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ ยุ่งยากมากนัก	2.94	1.06	2.22	0.57	7.553**
3 เอกสารหลักฐานที่ใช้แนบกับแบบแสดง รายการมีเฉพาะที่มีความสำคัญ	2.96	1.00	2.10	0.63	8.303**
4 การใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนตามประกาศ กรมสรรพากรเป็นสิ่งที่ท่านรู้อยู่แล้ว	3.43	1.03	2.07	0.70	12.338**
เฉลี่ย	3.10	0.96	2.13	0.50	11.177**

* ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.7 ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติ ด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการขึ้นแบบๆ ด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ ดังแสดงในตารางที่ 4.23

จากตารางที่ 4.23 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test จำแนกตามผู้ขึ้นแบบๆ และผู้ไม่ขึ้นแบบๆ ภายในกำหนดเวลา ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการขึ้นแบบๆ ภายในกำหนดเวลา ด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ พบว่า ในภาพรวม และในทุกเรื่อง ผู้ขึ้นแบบๆ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ไม่ขึ้นแบบๆ ภายในกำหนดเวลา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.23 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยทัศนคติด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ

ด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ	ผู้ยื่นแบบฯ (55 คน)		ผู้ไม่ยื่นแบบฯ (345 คน)		T Test
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1 ประโยชน์จากสวัสดิการสังคมที่ท่านได้รับ คุ้มค่ากับเงินภาษีที่ท่านชำระไป	3.47	1.01	2.14	0.68	12.391**
2 ท่านยินดีที่จะเสียภาษี ถ้ารัฐบาลจะนำเงิน ภาษีไปใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างมี ประสิทธิภาพ	3.30	0.85	2.23	0.71	10.050**
3 รัฐบาลควรใช้จ่ายเงินภาษีของประชาชน อย่างระมัดระวังและก่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุด	3.20	0.91	2.31	0.67	8.554**
4 รัฐบาลควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ วางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ	3.56	0.97	2.12	0.69	13.306**
เฉลี่ย	3.38	0.81	2.20	0.51	14.501**

* ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.8 ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติ ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีดังแสดงในตารางที่ 4.24

จากตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test จำแนกตามผู้ยื่นแบบฯ และผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี พบว่า ในภาพรวมและในทุกเรื่อง ผู้ยื่นแบบฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.24 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยทัศนคติ ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี

ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี	ผู้ยื่นแบบฯ (55 คน)		ผู้ไม่ยื่นแบบฯ (345 คน)		T Test
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1 อัตราภาษีสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง (คนมีรายได้มากเสียภาษียากคนมีรายได้น้อยเสียน้อย)	3.70	0.97	1.98	0.72	15.600**
2 ได้รับประโยชน์จากนโยบายการยกเว้นเงิน ได้และค่าลดหย่อนต่าง	3.67	1.01	2.30	0.61	13.788**
3 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความเสมอภาค ท่านจึงยินดีที่จะจ่ายภาษี	3.23	0.99	2.00	0.69	11.350**
4 กรมสรรพากรควรจัดเก็บภาษีอย่างเป็น ธรรมและทั่วถึง	3.78	0.99	1.84	0.72	17.367**
เฉลี่ย	3.60	0.94	2.03	0.51	18.142**

* ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.9 ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติ ด้านบทลงโทษ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ด้านบทลงโทษ ดังแสดงในตารางที่ 4.25

จากตารางที่ 4.25 ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test จำแนกตามผู้ยื่นแบบฯ และผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ด้านบทลงโทษ พบว่า ในภาพรวมและในทุกเรื่อง ผู้ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.25 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยทัศนคติด้านบทลงโทษ

ด้านบทลงโทษ	ผู้ยื่นแบบฯ (55 คน)		ผู้ไม่ยื่นแบบฯ (345 คน)		t test
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1 ยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายใน กำหนดเวลาเพราะกลัวบทลงโทษ	3.56	0.85	2.04	0.80	12.861**
2 บทลงโทษการไม่ยื่นแบบฯ มีความเด็ดขาด และรุนแรงไม่คุ้มกับความเสียหายที่กระทำผิด	3.69	0.69	1.98	0.70	16.782**
3 การบังคับใช้บทลงโทษการไม่ยื่นแบบฯ ปัจจุบันสามารถบังคับใช้ได้อย่างทั่วถึง	3.49	0.87	2.02	0.67	14.339**
4 โอกาสที่กรมสรรพากรจะจับได้มีมาก เนื่องจากการใช้ระบบสารสนเทศที่ ทันสมัยเข้ามาช่วยมากขึ้น	3.56	0.85	1.99	0.60	16.864**
เฉลี่ย	3.57	0.69	2.01	0.58	17.897**

* ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการป้องกันการไม่ยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลาใน จังหวัดพิษณุโลก

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากร ที่ปฏิบัติการในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 20 คน โดยทั้ง 20 คน เป็นเพศหญิง 16 คน ชาย 4 คน มีอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 1 คน อายุระหว่าง 40 - 49 ปี 11 คน อายุ 50-59 ปี จำนวน 8 คน มีตำแหน่งระดับชำนาญงาน จำนวน 1 คน ระดับชำนาญการ จำนวน 18 คน ระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 1 คน 30,000 – 39,999 บาท จำนวน 10 คน 40,000 – 49,999 จำนวน 6 คน มากกว่า 50,000 บาท จำนวน 1 คน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 14 คน ระดับปริญญาโท

จำนวน 6 คน มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน 10-19 ปี จำนวน 2 คน 20-29 ปี จำนวน 16 คน มากกว่า 30 ปี จำนวน 1 คน ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตัวอย่างดังกล่าว ประกอบด้วย ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการป้องกันการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

1. ปัญหา อุปสรรค ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก

- 1.1 ผู้ที่มีงานทำจำนวนมากไม่อยู่ในระบบภาษี
- 1.2 ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีจำนวนมากไม่รู้ระเบียบกฎเกณฑ์เกี่ยวกับรายได้ระดับใดต้องยื่นแบบฯ และชำระภาษี
- 1.3 จำนวนพนักงานสรรพากรที่ให้บริการรับยื่นแบบฯ เสียภาษี ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้รับบริการ
- 1.4 ไม่มีการดำเนินการขึ้นเด็คขาดตามกฎหมายกับผู้ไม่ยื่นแบบฯ จากเงินเดือนและค่าจ้าง ซึ่งจะยังเป็นตัวอย่างให้มีผู้หลบเลี่ยงมากขึ้นในอนาคต
- 1.5 การไม่เข้มงวดในการใช้กฎหมายจัดเก็บภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กลุ่มผู้มีเงินเดือนหรือค่าจ้าง
- 1.6 การหักค่าใช้จ่ายแบบเหมา ได้เพียงร้อยละ 50 ของเงินเดือนและค่าจ้าง แต่ไม่เกิน 1 แสนบาท เท่ากันทุกคน อาจไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน หรือสภาพการทำงานของแต่ละคน

2. ข้อเสนอแนะ ในการป้องกันการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก

- 2.1 กรมสรรพากรควรสร้างความเข้าใจในระเบียบข้อกฎหมายต่างๆ เกี่ยวกับการยื่นแบบฯ เช่น เกณฑ์เงินเดือนหรือค่าจ้างขั้นต่ำที่ต้องยื่นแบบฯ กำหนดระยะเวลาการยื่นแบบฯ รวมถึง วิธีการกรอกแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี
- 2.2 ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานต่างๆ เกี่ยวกับการยื่นแบบฯ ที่ล่าช้า
- 2.3 กรมสรรพากรควรปรับปรุงอัตราการหักค่าใช้จ่ายให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ หรือให้หักค่าใช้จ่ายจริงได้
- 2.4 เข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ในกลุ่มผู้มีเงินเดือนหรือค่าจ้าง
- 2.5 บังคับใช้มาตรการและบทกฎหมายอย่างเต็มประสิทธิภาพ กับผู้ที่ไม่ยื่นแบบฯ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทั่วไปของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก 3) ปัจจัยด้านหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลา 4) ทักษะของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างที่มีผลต่อการยื่นแบบภายในกำหนดเวลา และ 5) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการป้องกันการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้มีหน้าที่ต้องยื่นแบบเสียภาษีจากเงินเดือนหรือค่าจ้างจำนวน 400 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และแบบจำลองการถดถอยโลจิสติก ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเจ้าหน้าที่สรรพากร 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งผลสรุปการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

5.1 สภาพทั่วไปของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากเงินเดือนและค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลก

จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.5 มีอายุระหว่าง 40 - 54 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.5 ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน/รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 51.5 ระดับการศึกษา พบว่า จบการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 50.5 มีระดับรายได้ส่วน

ใหญ่ไม่เกิน 20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 82.5 สมาชิกในครัวเรือน 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 มีผู้ที่ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 57.5 และในปีภาษีที่ผ่านมาไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา คิดเป็นร้อยละ 86.3

5.2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิเคราะห์ แบบจำลองการถดถอยโลจิสติก เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา สรุปได้ว่า

5.2.1 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน พบว่า อายุ มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรอาชีพ, ผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ และตัวแปรภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ตัวแปรอิสระ อายุ อาชีพ ผู้ที่ต้องอุปการะ และภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ สามารถอธิบายการผันแปรตัวแปรตาม หรือการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลาได้ร้อยละ 21.4 และมีร้อยละความถูกต้อง (Percentage Correct) 90.8

5.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเมือง 215 คน พบว่า ตัวแปร อายุ อาชีพ และผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบว่า ตัวแปรอิสระ อายุ อาชีพ ผู้ที่ต้องอุปการะ สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม หรือการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ได้ร้อยละ 23.4

5.2.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอรอบนอก 185 คน พบว่า ตัวแปรอาชีพ และผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภายในกำหนดเวลา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และพบว่า ตัวแปรอิสระ อาชีพ ผู้ที่ต้องอุปการะ สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม หรือการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ได้ร้อยละ 6.3

ผลการวิเคราะห์ แบบจำลองการถดถอยโลจิสติก เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา สรุปได้ตามตาราง 5.1

ตารางที่ 5.1 สรุปปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลกับการตัดสินใจขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดาภายในกำหนดเวลา ของผู้มีเงินเดือนและค่าจ้าง ในจังหวัดพิษณุโลก

ข้อมูล ส่วนบุคคล	กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด(400 คน)	กลุ่มตัวอย่างอำเภอ เมือง(215 คน)	กลุ่มตัวอย่างอำเภอ รอบนอก(185 คน)
อายุ	.042**	.009***	.135 ^{ns}
อาชีพ	.000***	.002***	.078 *
ผู้ที่ต้องอุปการะ	.002***	.006***	.057 *
ภูมิลำเนา	.000***	-	-

* มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.1

** มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

*** มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

^{ns} ไม่มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.1 .05 0.01

5.3 ปัจจัยด้านหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ที่มีผลต่อการขึ้นแบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลา พบว่า ในภาพรวมผู้ตอบ
แบบสอบถามให้คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ด้านการบริการ
ของเจ้าหน้าที่ สถานที่ขึ้นแบบฯ วิธีขึ้นแบบฯ และการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับน้อย ภาพรวมมี
คะแนนเฉลี่ย 2.17 คะแนน พิจารณาแต่ละด้านแล้วคะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน
โดยด้านวิธีการขึ้นแบบฯ มีคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยสูงสุดที่ 2.21 คะแนน รองลงมาเป็น ด้านการ
ให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร และด้านสถานที่ขึ้นแบบฯ
เสียภาษี มีคะแนนเฉลี่ย 2.20, 2.16 และ 2.09 คะแนน ตามลำดับ

5.4 ทศนคติของผู้มีหน้าที่ขึ้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือน
และค่าจ้างในจังหวัดพิษณุโลกที่มีผลต่อการขึ้นแบบฯภายในกำหนดเวลา พบว่า ในภาพรวม ผู้ตอบ
แบบสอบถามให้คะแนนความคิดเห็น ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ความซับซ้อนของขั้นตอนการ
ขึ้นแบบฯ ความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาล ความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี และ
ด้านบทลงโทษ อยู่ในระดับน้อย ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 2.27 คะแนน พิจารณาแต่ละด้านแล้ว
คะแนนความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ
มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ 2.36 คะแนน รองลงมาเป็น ด้านความซับซ้อนของการขึ้นแบบฯ เสียภาษี
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี และด้านบทลงโทษ มี
คะแนนเฉลี่ย 2.26, 2.25, 2.25 และ 2.22 คะแนน ตามลำดับ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบแบบที ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของผู้ที่ยื่นแบบฯ และผู้ที่ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา พบว่า ผู้ที่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ทั้งปัจจัยเกี่ยวกับหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ และปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการป้องกันการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลา ในจังหวัดพิษณุโลก จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สรรพากรในพื้นที่พิษณุโลก พบว่า ปัญหา อุปสรรค ในการยื่นแบบฯ คือ จำนวนเจ้าหน้าที่รับแบบฯ ไม่เพียงพอ ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีส่วนใหญ่ไม่รู้ถึงเกณฑ์รายได้ที่ต้องยื่นแบบฯ การไม่เข้มงวดในการใช้กฎหมายภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายลงโทษผู้ไม่ยื่นแบบฯ ภาษีเงินได้จากเงินเดือนและค่าจ้าง จนทำให้เกิดการเอาอย่าง อัตราค่าใช้จ่ายแบบเหมาจ่ายไม่เหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน โดยเสนอแนะให้หน่วยงานสรรพากรควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ถึงเกณฑ์รายได้ที่ต้องเสียภาษี กำหนดเวลาการยื่นแบบฯ ให้ทั่วถึง ควรลดขั้นตอนการยื่นแบบฯ ที่ล่าช้า รวมทั้งการใช้มาตรการและบทกฎหมายที่มีอยู่อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภายในกำหนดเวลา

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา จากเงินเดือนและค่าจ้างของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบฯ ในจังหวัดพิษณุโลก มีดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้างภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ โดยใช้แบบจำลองการถดถอยโลจิสติก ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (400 คน) ซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่มที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเมือง (215 คน) และกลุ่มที่มีภูมิลำเนารอบนอกอำเภอเมือง (185 คน) สรุปได้ว่า

2.1.1 อายุ มีค่าสัมประสิทธิ์ติดลบ และมีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า กลุ่มคนที่มีหน้าที่ยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหรือค่าจ้าง ที่มีอายุน้อยกว่ามีการยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลามากกว่ากลุ่มคนที่มีอายุมากกว่า หรือมีการยื่นแบบฯ ลดลงเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะผู้ที่มีอายุน้อยกว่ามีเงินเดือนหรือค่าจ้างน้อยกว่า ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี หรือเสียภาษีน้อย นอกจากนี้กลุ่มคนที่มีอายุน้อยส่วนใหญ่มีความเข้าใจและรู้จักใช้ระบบสารสนเทศในการยื่นแบบฯ และเสียภาษีมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษา “ปัจจัยที่พยากรณ์ความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต” ของ พิเศษฐ์พล ไทยประสงค์ (2550) ซึ่งพบว่า ปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต โดยผู้มีหน้าที่ต้องยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีอายุน้อยกว่ามีความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ตมากกว่าผู้ที่อายุมากกว่า

2.1.2 อาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์ติดลบ และมีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่า กลุ่มคนที่มีหน้าที่ยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหรือค่าจ้าง ที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีการยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามากกว่ากลุ่มคนที่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน/รับจ้าง หรืออื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มคนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ถือเป็นอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ที่แน่นอน ประกอบกับมีความเข้าใจระเบียบกฎเกณฑ์และหน้าที่เกี่ยวกับการเสียภาษีมากกว่าพนักงานเอกชน/รับจ้าง หรืออื่นๆ สอดคล้องกับผลการศึกษา “ปัจจัยที่พยากรณ์ความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต” ของ พิเศษฐ์พล ไทยประสงค์ (2550) ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ตมากกว่าอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างองค์กรเอกชน และสอดคล้องกับการศึกษา “ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้ประเภทเงินเดือน” ของพนิตนาถ เอ็นทรัพย์ (2551) ที่พบว่า ผู้รับราชการมีความรู้ด้านภาษีมากกว่าผู้ทำงานภาคเอกชน

2.1.3 การมีผู้ที่ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ และสามารถพยากรณ์ที่ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่า กลุ่มคนที่มีหน้าที่ยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหรือค่าจ้าง ที่มีผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้มีการยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาน้อยลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มคนที่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่มีผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบรวมทั้งค่าใช้จ่ายต่างๆ ในครอบครัวเพิ่มขึ้น ทำให้โอกาสที่จะยื่นแบบเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาน้อยลง

2.1.4 ภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก และสามารถพยากรณ์ที่ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่า กลุ่มคนที่มีหน้าที่ยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้าง ที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเมืองมีการยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงกว่าอำเภอรอบนอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มคนที่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีภูมิลำเนาในเขตอำเภอเมืองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

กฎหมาย การใช้ระบบสารสนเทศ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมากกว่า กลุ่มคนผู้มีอำนาจในเขตอำเภอรอบนอก ประกอบกับทางหน่วยงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลกได้ให้บริการในการยื่นแบบฯ ให้กับประชาชนในห้างสรรพสินค้าช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี ทำให้กลุ่มคนที่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบฯ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนและค่าจ้าง ที่มีผู้มีอำนาจในเขตอำเภอเมืองได้รับความสะดวกในการยื่นแบบฯ และเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามากขึ้น

2.2 ปัจจัยเกี่ยวกับหน่วยงาน/สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหรือค่าจ้างภายในกำหนดเวลา พบว่า ด้านวิธีการยื่นแบบฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ยื่นแบบฯ จังหวัดศรีสะเกษ” ของ มณฑิรา ลือสระน้อย (2556) ซึ่งพบว่า ปัญหาการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับรุนแรงมาก มีสาเหตุมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจในการยื่นแบบแสดงรายการ และการศึกษา “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจังหวัดภูเก็ต” ของ สมรักษ์ มุกดา (2553) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ด้านวิธีการ/กระบวนการ คือ ความสะดวกในการจ่ายชำระเงินภาษี ผลการศึกษาข้างสะท้อนให้เห็นว่า การที่มีผู้มีเงินเดือนหรือค่าจ้างไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลาจำนวนมาก อาจเป็นเพราะผู้มีหน้าที่ยื่นแบบฯ เองอาจจะไม่ได้มีเจตนาที่จะหนีภาษีแต่อย่างใด แต่อาจเกิดจากผู้มีหน้าที่ยื่นแบบฯ ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการยื่นแบบแสดงรายการภาษี หน่วยงานสรรพากรควรหาแนวทางป้องกัน โดยการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ การบริการเชิงรุกให้มากขึ้น

2.3 ปัจจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหรือค่าจ้างภายในกำหนดเวลา พบว่า ด้านความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านความซับซ้อนของการยื่นแบบฯ เสียภาษี ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมรักษ์ มุกดา (2553) ซึ่งพบว่า การใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาลเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรเร่งประชาสัมพันธ์การใช้จ่ายงบประมาณต้องโปร่งใส เป็นธรรม และกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชน และกระตุ้นปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับประชาชน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหรือค่าจ้างภายในกำหนดเวลา พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ตัวแปรอาชีพ, ผู้ต้องอุปการะที่ไม่มีรายได้ และตัวแปรภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ โดยอายุที่เพิ่มขึ้นมีโอกาสที่จะยื่นแบบฯ ลดลง ผู้มีอาชีพเอกชนมีโอกาสยื่นแบบฯ น้อยกว่า ผู้มีอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ และผู้มีภูมิลำเนาในเขตเมืองมีโอกาสยื่นแบบฯ มากกว่าผู้มีภูมิลำเนาอำเภอรอบนอก ดังนั้น กรมสรรพากรจึงควร

3.1.1 เพิ่มการให้บริการและอำนวยความสะดวกในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีที่เป็นผู้สูงอายุ เช่น อำนวยความสะดวกในการกรอกแบบฯ การยื่นแบบฯ ทางอินเทอร์เน็ต

3.1.2 เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์และวิธีการยื่นแบบฯ ในกลุ่มอาชีพลูกจ้างเอกชน

3.1.3 เพิ่มอัตราค่าลดหย่อนผู้ที่ต้องอุปการะ ได้แก่ บุตร บุพการี ผู้พิการ ให้สอดคล้องกับค่าครองชีพปัจจุบัน

3.1.4 ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบฯ ทางอินเทอร์เน็ต ไปยังอำเภอรอบนอก เพื่อเพิ่มโอกาสยื่นแบบฯ ให้กับผู้เสียภาษีที่มีภูมิลำเนาห่างไกลสถานที่ยื่นแบบฯ

จากการศึกษาปัจจัยหน่วยงานสรรพากรที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ของผู้มีเงินเดือนและค่าจ้าง ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ และ ด้านประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร ดังนั้น กรมสรรพากรควร

3.1.5 จัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ที่สามารถให้บริการอย่างเพียงพอ

3.1.6 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและสร้างทัศนคติที่ดีในการตระหนักถึงหน้าที่ในการยื่นแบบฯ เสียภาษี

จากการวิเคราะห์ปัจจัยทัศนคติที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ บทลงโทษตามกฎหมาย ดังนั้น กรมสรรพากรควร

3.1.7 เร่งปรับปรุงข้อกฎหมาย แนวปฏิบัติของกรมสรรพากร ให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมทั้งแนวราบและแนวตั้ง ไม่ควรให้กลุ่มผลประโยชน์ใด ๆ อาศัยช่องว่างทางกฎหมายของกรมสรรพากรมาแสวงหาหรือเอื้อประโยชน์ให้แก่กลุ่มธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ผู้เสียภาษีที่อยู่ในระบบภาษีรู้สึกว่าตนเองไม่ได้

รับความเป็นธรรมและไม่อยากปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย แม้จะมีบทลงโทษตามกฎหมายก็ตาม

3.1.8 ขยายฐานภาษีให้ครอบคลุมทุกกลุ่มธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจที่เป็นธุรกิจนอกระบบ ซึ่งกลุ่มธุรกิจนอกระบบนี้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันของผู้มีหน้าที่ในการยื่นแบบฯ สร้างความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่ประกอบธุรกิจที่อยู่ในระบบภาษี ซึ่งกรมสรรพากรอาจจะต้องมีการออกกฎหมายเพิ่มเติมหรือวางแนวปฏิบัติเพิ่มเติม รวมทั้งลงทุนเพิ่มในส่วนของเครื่องมือในการสำรวจ การกำกับผู้เสียภาษี เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ของภาษีประเภทอื่นๆ เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อให้การจัดเก็บภาษีได้มากขึ้น และสร้างความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี

3.2 ควรมีการวิจัยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา โดยการเพิ่มขนาดพื้นที่ในการทำวิจัยให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อให้สามารถอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา ได้แม่นยำขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กรมสรรพากร. (2560). ผลการจัดเก็บภาษีสรรพากร รายงานประจำปี 2560. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. (2549). ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2543). การกระจายรายได้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กัมปนาท สถิตย์พร. (2556). มาตรการป้องกันการหนีภาษีในต่างประเทศตาม *Foreign Account Tax Compliance Act* ของประเทศสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรัสยา ขงพานิช. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. รายงานกระบวนการวิจัย 751409 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรากร อยู่ดี. (2546). ความรู้ความเข้าใจในด้านภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. (ปัญหาพิเศษปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ชาคริต ดิษฐานนท์. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีศึกษาจังหวัดสงขลา. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- บังอร กันต์มูล. (2549). การพยากรณ์การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. (สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- บุญรอด โปว์เสรีวงศ์. (2540). การปรับปรุงเพื่อความเป็นผู้นำในด้านบริการที่ดี. กรุงเทพฯ: สรรพากร สาส์น.
- ปิ่น อ้นนอกิบุตร. (2555). "การปฏิรูประบบภาษีเพื่อสังคมไทยเสมอหน้า". เข้าถึงจาก http://www.econ.chula.ac.th/public/publication/project/Poli/Full-Paper_tax_pan.pdf. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2559.

- พนิตนาถ เย็นทรัพย์. (2551). *ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีเงินได้ประเภทเงินเดือน*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, กรุงเทพฯ.
- พิชญ ภาสูกมโน. (2559). “*สาระนั้นรู้ กฎหมายรอบตัว*”. เข้าถึงจาก file:///C:/Users/kmitl/Desktop/วิทยานิพนธ์ใหม่/ไม่เสียภาษี.pdf. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2559.
- พิเชษฐพล ไทยประสงศ์. (2550). *ปัจจัยที่พยากรณ์ความตั้งใจที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ไพลิน เป็งอ้าย. (2548). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้เสียภาษีในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สมรักษ์ มุกดา. (2553). *การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- สุชาดา ตั้งทางธรรม, ชลธาร วิศรุตวงศ์, และเวทาง พ่วงทรัพย์. (2558). *เศรษฐศาสตร์ภาครัฐและนโยบายสาธารณะ*. (หน่วยที่ 9, น. 105-130). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุเทพ พงษ์พิทักษ์. (2538). *การบริหารการจัดเก็บภาษีอากร: วิเคราะห์การประเมินภาษีเงินได้*. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มณฑิรา ลือสระน้อย. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีในอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2555). *หลักการและการใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกสำหรับการวิจัยวารสารวิจัย*. (น.1-12). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, นครศรีธรรมราช.
- วารัชนี หลงสกุล. (2550). *การวิเคราะห์การหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาบางรัก*. (สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วิไล พินโยภรณ์. (2552). *การภาษีอากรธุรกิจ*. ภูเก็ต : โรงพิมพ์คณะวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

- THAIPUBLICA. (2016). ภาษีโครงสร้างภาษีบุคคลธรรมดา (1) : ปรับหักลดหย่อน-ไม่ช่วยคนราย
ลดภาษี. เข้าถึงจาก <http://thaipublica.org/2012/04/revenue-department-dismantle-personal-income-tax/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559.
- THAIPUBLICA. (2016). โครงสร้างภาษีบุคคลธรรมดา(3): มนุษย์เงินเดือน 11.7 ล้านคน เสียภาษี
แค่ 2 ล้านคน. เข้าถึงจาก <http://thaipublica.org/2012/04/personal-income-tax-structure-demolished3/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559.
- THAIPUBLICA. (2016). เปิดฐานข้อมูลภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาล่าสุดปี '57. (เอกสารอิเล็กทรอนิกส์).
เข้าถึงจาก <http://thaipublica.org/2016/01/personal-income-tax-structure-29/>. สืบค้นเมื่อ
วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

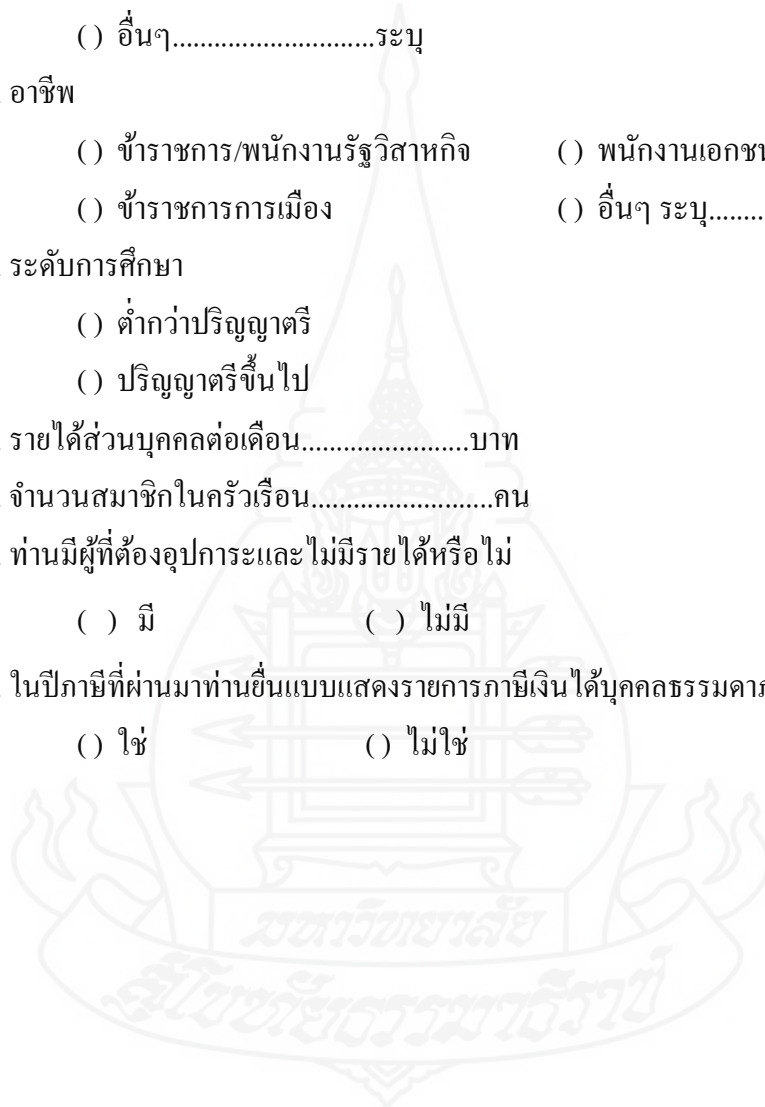
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา ในจังหวัดพิษณุโลก จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ในการตอบแบบสอบถามนี้ โดยทางผู้ศึกษาขอยืนยันว่าการตอบคำถามครั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ซึ่งไม่ก่อให้เกิดปัญหาความเสียหายหรือมีผลต่อเนื่องใดติดตามมา ข้อมูลคำตอบของท่านจะถูกปกปิดเป็นความลับ ดังนั้น เพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษาครั้งนี้จึงขอความกรุณาโปรดตอบแบบสอบถาม ด้วยความเห็นที่แท้จริงของท่าน และขอขอบพระคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ( ) หญิง ( ) ชาย
2. อายุ.....ปี
3. สถานภาพการสมรส
  - ( ) โสด ( ) สมรส
  - ( ) อื่นๆ.....ระบุ
4. อาชีพ
  - ( ) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ( ) พนักงานเอกชน/รับจ้าง
  - ( ) ข้าราชการการเมือง ( ) อื่นๆ ระบุ.....
5. ระดับการศึกษา
  - ( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี
  - ( ) ปริญญาตรีขึ้นไป
6. รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน.....บาท
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน
8. ท่านมีผู้ที่ต้องอุปการะและไม่มีรายได้หรือไม่
  - ( ) มี ( ) ไม่มี
9. ในปีภาษีที่ผ่านมาท่านยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายในกำหนดเวลา
  - ( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านหน่วยงานสำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก

คำชี้แจง : ให้ท่านอ่านข้อความแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

ปัจจัยด้านหน่วยงานสำนักงาน สรรพากรพื้นที่พิษณุโลก	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่					
1 เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูล ในการยื่นแบบฯ ที่ถูกต้อง					
2 เจ้าหน้าที่มีความเต็มใจในการให้ข้อมูลและ ให้บริการที่ดี					
3 เจ้าหน้าที่มีความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
4 เจ้าหน้าที่มีความชำนาญและให้บริการรวดเร็ว					
5 จำนวนเจ้าหน้าที่มีความเหมาะสมในการ ให้บริการอย่างเพียงพอ					
6 เจ้าหน้าที่มีความสุภาพและมารยาทในการ ให้บริการ					
ด้านสถานที่ยื่นแบบฯ					
7 สถานที่ทำการในการยื่นแบบฯ เสียภาษีตั้งในทำเล ที่สามารถเดินทางมาสะดวก					
8 สถานที่ทำการในการยื่นแบบฯ เสียภาษีสะอาด เป็นระเบียบ					
9 สถานที่ทำการในการยื่นแบบฯ มีสถานที่จอดรถ ไว้บริการอย่างเพียงพอ					
วิธีการยื่นแบบ					
10 เอกสาร/แบบฟอร์มที่ใช้ในการยื่นแบบฯ มี พอเพียง					

ปัจจัยด้านหน่วยงานสำนักงาน สรรพากรพื้นที่พิษณุโลก	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11 ระยะเวลาในการดำเนินการยื่นแบบฯเสียภาษีมีความเหมาะสม					
12 ขั้นตอนในการยื่นแบบฯเสียภาษีมีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
ด้านประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานสรรพากร					
13 การประชาสัมพันธ์เรื่องกำหนดระยะเวลาในการยื่นแบบฯ ทำได้ดี เพียงพอ เหมาะสม					
14 การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้ฯ ที่กรมสรรพากรทำเผยแพร่ให้สาธารณะความรู้					
15 มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์คอยแนะนำให้ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้					
16 สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีหลากหลายรูปแบบและมีความเหมาะสม					

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาภายใน

กำหนดเวลา

คำชี้แจง : ให้ท่านอ่านข้อความแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯภายใน กำหนดเวลา	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความรับผิดชอบต่อสังคม					
17 ท่านมองเห็นว่าเงินภาษีที่เสียไปได้ถูกนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมและท่านก็เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์นั้นด้วย					
18 ท่านเห็นถึงความสำคัญของการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา					
19 ท่านคิดว่าการยื่นแบบฯ มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการบริหารการจัดเก็บภาษี					
20 ท่านคิดว่าการยื่นแบบฯ เสียภาษี เป็นหน้าที่สำคัญของพลเมืองที่ดี					
ความซับซ้อนยื่นแบบฯ เสียภาษี					
21 ท่านคิดว่าเอกสาร/แบบฟอร์มที่ใช้ในการยื่นแบบฯ เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน					
22 ท่านคิดว่าการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ยุ่งยากมากนัก					
23 ท่านคิดว่าเอกสารหลักฐานที่ใช้แนบกับแบบแสดงรายการมีเฉพาะที่มีความสำคัญ					
24 ท่านคิดว่าการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนตามประกาศกรมสรรพากรเป็นสิ่งที่ท่านรู้อยู่แล้ว					
ความคาดหวังในการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐฯ					
25 ท่านคิดว่าประโยชน์จากสวัสดิการสังคมที่ท่านได้รับคุ้มค่ากับเงินภาษีที่ท่านชำระไป					
26 ท่านยินดีที่จะเสียภาษี ถ้ารัฐบาลจะนำเงินภาษีไปใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ					
27 ท่านคิดว่ารัฐบาลควรใช้จ่ายเงินภาษีของประชาชนอย่างระมัดระวังและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด					

ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีผลต่อการยื่นแบบฯ ภายในกำหนดเวลา	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28 ท่านคิดว่ารัฐบาลควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ					
ความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี					
29 ท่านคิดว่าอัตราภาษีที่ท่านชำระอยู่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง(คนมีรายได้มากเสียภาษีมากคนมีรายได้น้อยเสียภาษีน้อย)					
30 ท่านคิดว่าได้รับประโยชน์จากนโยบายการยกเว้นเงินได้และค่าลดหย่อนต่าง ๆ ที่รัฐบาลประกาศใช้กับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา					
31 ท่านคิดว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความเสมอภาค ท่านจึงยินดีที่จะจ่ายภาษี					
32 ท่านคิดว่ากรมสรรพากรควรจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง					
บทลงโทษ					
33 การที่ท่านยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในกำหนดเวลาเพราะกลัวบทลงโทษ					
34 บทลงโทษการไม่ยื่นแบบฯ มีความเด็ดขาดและรุนแรงจึงไม่คุ้มกับความเสี่ยงที่กระทำผิด					
35 ท่านคิดว่าการบังคับใช้บทลงโทษการไม่ยื่นแบบฯปัจจุบันสามารถบังคับใช้ได้อย่างทั่วถึง					
36 ท่านคิดว่าโอกาสที่กรมสรรพากรจะจับได้มีมากเนื่องจากการใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาช่วยมากขึ้น					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ภายในกำหนดเวลาในจังหวัดพิษณุโลก

ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สรรพากร

1. อายุ.....ปี
2. รายได้.....บาทต่อเดือน
3. ตำแหน่ง.....
4. ระดับการศึกษา
 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี   2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี
5. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงาน.....ปี

แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สรรพากร

1. การทำงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี
เพียงใด ท่านมีวิธีการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้มากขึ้นอย่างไร

---

2. จากประสบการณ์การทำงานท่านคิดว่าภาระหนี้ภาษีของผู้มีรายได้เงินเดือนหรือค่าจ้างในจังหวัด
พิษณุโลก มีมากน้อยเพียงใด และเกิดจากสาเหตุใด และแก้ไขด้วยวิธีใด

---

3. การจัดเก็บภาษีในปีที่ผ่านมาเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ เพราะสาเหตุใด ท่านมีข้อเสนอแนะ
อย่างไร

---

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

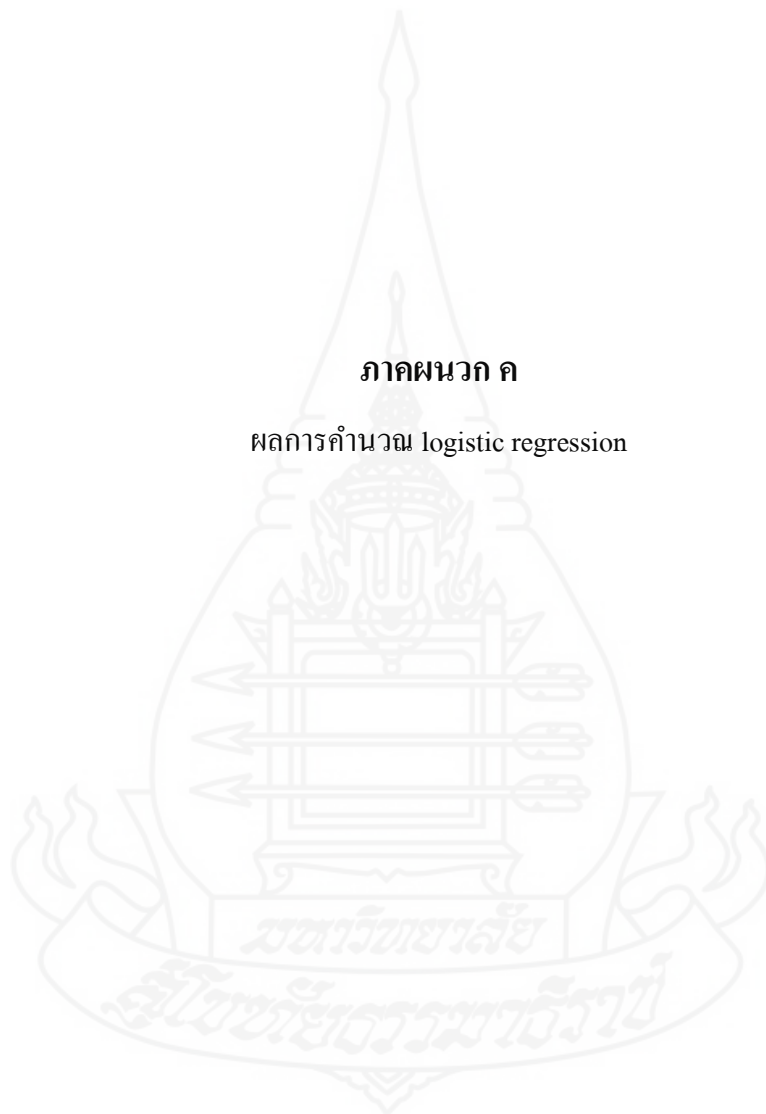

ภาคผนวก ค

ผลการคำนวณ logistic regression

Logistic Regression ทั้งหมด 400 คน

[DataSet1] C:\Users\PC PARE\Desktop\ศรวิภากร\experiment.sav

Case Processing Summary

Unweighted Cases ^a		N	Percent
Selected Cases	Included in Analysis	400	100.0
	Missing Cases	0	.0
	Total	400	100.0
Unselected Cases		0	.0
Total		400	100.0

a. If weight is in effect, see classification table for the total number of cases.

Dependent Variable Encoding

Original Value	Internal Value
nonfin	0
f in	1

Block 0: Beginning Block

Iteration History^{a,b,c}

Iteration		-2 Log likelihood	Coefficients
			Constant
Step 0	1	328.078	-1.450
	2	320.417	-1.791
	3	320.319	-1.835
	4	320.319	-1.836

a. Constant is included in the model.

b. Initial -2 Log Likelihood: 320.319

c. Estimation terminated at iteration number 4 because parameter estimates changed by less than .001.

Classification Table^{a,b}

Observed		Predicted			
		Z		Percentage Correct	
nonfin	f in	nonfin	f in		
Step 0	Z	nonfin	345	0	100.0
		f in	55	0	.0
Overall Percentage					86.3

a. Constant is included in the model.

b. The cut v value is .500

Variables in the Equation

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 0 Constant	-1.836	.145	159.944	1	.000	.159

Variables not in the Equation^a

Step	Variables	Score	df	Sig.
0	SEX	5.317	1	.021
	AGE	11.164	1	.001
	STATUS	11.224	1	.001
	OCCUPATION	39.835	1	.000
	EDUCATION	11.162	1	.001
	INCOME	2.134	1	.144
	NUMBER	.057	1	.812
	PATRONAGE	21.060	1	.000
	LOCATION	28.826	1	.000

a. Residual Chi-Squares are not computed because of redundancies.

Block 1: Method = Enter

Iteration History^{a,b,c,d}

Iteration	-2 Log likelihood	Coefficients									
		Constant	SEX	AGE	STATUS	OCCUPATION	EDUCATION	INCOME	NUMBER	PATRONAGE	LOCATION
Step 1	269.913	-.375	-.335	-.018	-.196	-.612	.241	.000	.009	-.428	.667
1	232.421	-.467	-.536	-.032	-.233	-1.085	.426	.000	.039	-.797	1.319
3	224.717	-.711	-.581	-.043	-.155	-1.402	.502	.000	.077	-1.072	1.849
4	224.067	-.833	-.574	-.048	-.107	-1.517	.513	.000	.093	-1.182	2.072
5	224.061	-.848	-.572	-.049	-.101	-1.529	.513	.000	.095	-1.195	2.099
6	224.061	-.849	-.572	-.049	-.101	-1.529	.513	.000	.095	-1.195	2.099

a. Method: Enter

b. Constant is included in the model.

c. Initial -2 Log Likelihood: 320.319

d. Estimation terminated at iteration number 6 because parameter estimates changed by less than .001.

Omnibus Tests of Model Coefficients

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	96.259	9	.000
	Block	96.259	9	.000
	Model	96.259	9	.000

Model Summary

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	224.061 ^a	.214	.388

a. Estimation terminated at iteration number 6 because parameter estimates changed by less than .001.

Hosmer and Lemeshow Test

Step	Chi-square	df	Sig.
1	17.470	8	.026

Contingency Table for Hosmer and Lemeshow Test

		Z = nonf in		Z = fin		Total
		Observed	Expected	Observed	Expected	
Step 1	1	38	37.847	0	.153	38
	2	39	39.648	1	.352	40
	3	39	38.324	0	.676	39
	4	38	37.869	1	1.131	39
	5	36	37.344	3	1.656	39
	6	33	37.366	7	2.634	40
	7	39	37.549	3	4.451	42
	8	34	31.994	5	7.006	39
	9	36	30.279	6	11.721	42
	10	13	16.779	29	25.221	42

Classification Table^a

	Observed	Z	Predicted		Percentage Correct
			Z		
			nonf in	f in	
Step 1	Z	nonf in	339	6	98.3
		f in	31	24	43.6
	Overall Percentage				90.8

a. The cut v alue is .500

Variables in the Equation

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95.0% C.I. for EXP(B)	
							Lower	Upper
Step 1								
SEX	-.572	.383	2.234	1	.135	.565	.267	1.195
AGE	-.049	.024	4.120	1	.042	.953	.909	.998
STATUS	-.101	.422	.057	1	.811	.904	.395	2.069
OCCUPATION	-1.529	.409	13.943	1	.000	.217	.097	.484
EDUCATION	.513	.447	1.320	1	.251	1.671	.696	4.008
INCOME	.000	.000	.803	1	.370	1.000	1.000	1.000
NUMBER	.095	.112	.714	1	.398	1.099	.883	1.369
PATRONAGE	-1.195	.390	9.378	1	.002	.303	.141	.650
LOCATION	2.099	.455	21.302	1	.000	8.162	3.347	19.907
Constant	-.849	1.124	.570	1	.450	.428		

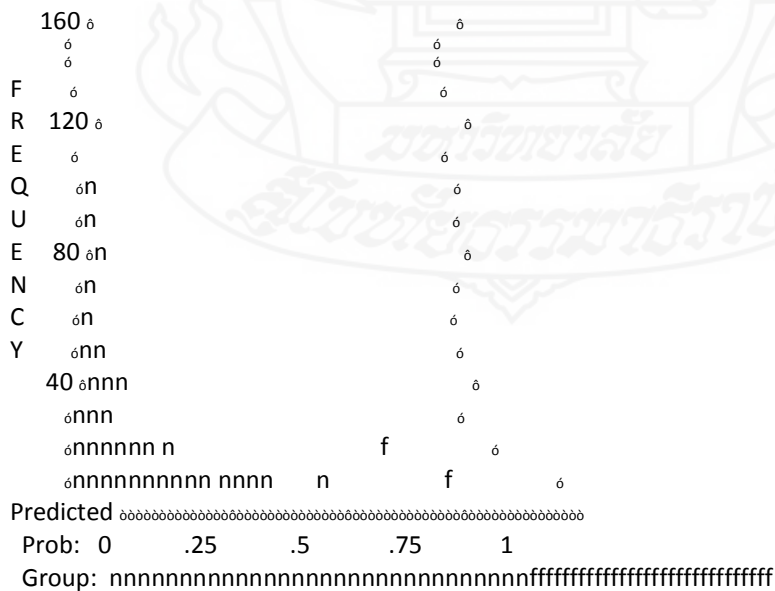
a. Variable(s) entered on step 1: SEX, AGE, STATUS, OCCUPATION, EDUCATION, INCOME, NUMBER, PATRONAGE, LOCATION.

Correlation Matrix

	Constant	SEX	AGE	STATUS	OCCUPATION	EDUCATION	INCOME	NUMBER	PATRONAGE	LOCATION
Step 1										
Constant	1.000	-.202	-.660	.177	-.280	-.411	-.094	-.424	.182	-.266
SEX	-.202	1.000	-.079	.020	-.088	.217	.231	-.139	-.068	
AGE	-.660	-.079	1.000	-.400	.119	.208	-.301	-.072	-.036	-.145
STATUS	.177	.020	-.400	1.000	-.169	.100	-.135	-.041	-.180	.090
OCCUPATION	-.280	.024	.119	-.169	1.000	.346	.115	-.036	-.066	-.080
EDUCATION	-.411	-.088	.208	.100	.346	1.000	-.248	-.007	-.175	.011
INCOME	-.094	.217	-.301	-.135	.115	-.248	1.000	.184	-.136	.046
NUMBER	-.424	.231	-.072	-.041	-.036	-.007	.184	1.000	-.213	.095
PATRONAGE	.182	-.139	-.036	-.180	-.066	-.175	-.136	-.213	1.000	-.109
LOCATION	-.266	.068	-.145	.090	-.080	.011	.046	.095	-.109	1.000

Step number: 1

Observed Groups and Predicted Probabilities

Symbols: n - nonfin

f - fin

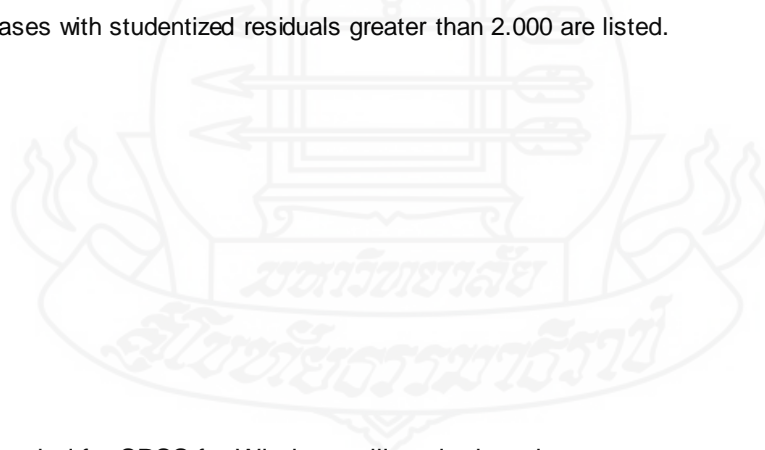
Each Symbol Represents 10 Cases.

Casewise List^b

Case	Selected Status ^a	Observed	Predicted	Predicted Group	Temporary Variable	
		Z			Resid	ZResid
10	S	f**	.048	n	.952	4.471
11	S	f**	.077	n	.923	3.456
13	S	f**	.064	n	.936	3.838
14	S	f**	.086	n	.914	3.259
76	S	f**	.048	n	.952	4.471
77	S	f**	.077	n	.923	3.456
79	S	f**	.064	n	.936	3.838
80	S	f**	.086	n	.914	3.259
96	S	f**	.048	n	.952	4.471
97	S	f**	.077	n	.923	3.456
100	S	f**	.086	n	.914	3.259
219	S	f**	.068	n	.932	3.703
388	S	f**	.132	n	.868	2.566
390	S	f**	.025	n	.975	6.286
391	S	f**	.060	n	.940	3.966
392	S	f**	.006	n	.994	12.774

a. S = Selected, U = Unselected cases, and ** = Misclassified cases.

b. Cases with studentized residuals greater than 2.000 are listed.

Logistic Regression ในเขตอำเภอเมือง

[DataSet:] C:\Users\PC PARE\Desktop\ศรพภากร\215.sav

Case Processing Summary

Unweighted Cases ^a		N	Percent
Selected Cases	Included in Analysis	215	100.0
	Missing Cases	0	.0
	Total	215	100.0
Unselected Cases		0	.0
Total		215	100.0

a. If weight is in effect, see classification table for the total number of cases.

Dependent Variable Encoding

Original Value	Internal Value
nonfin	0
f in	1

Block 0: Beginning Block

Iteration History^{a,b,c}

Iteration	-2 Log likelihood	Coefficients
		Constant
Step 1	229.077	-1.107
0 2	228.330	-1.242
3	228.329	-1.247
4	228.329	-1.247

- a. Constant is included in the model.
 b. Initial -2 Log Likelihood: 228.329
 c. Estimation terminated at iteration number 4 because parameter estimates changed by less than .001.

Classification Table^{a,b}

Observed		Predicted			
		Z		Percentage Correct	
		nonfin	f in		
Step 0	Z	nonfin	167	0	100.0
		f in	48	0	.0
Overall Percentage					77.7

- a. Constant is included in the model.
 b. The cut v alue is .500

Variables in the Equation

		B	S. E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 0	Constant	-1.247	.164	57.957	1	.000	.287

Variables not in the Equation

Step	Variables		Score	df	Sig.
0	SEX		3.730	1	.053
	AGE		16.717	1	.000
	STATUS		16.547	1	.000
	OCCUPATION		26.188	1	.000
	EDUCATION		13.156	1	.000
	INCOME		1.649	1	.199
	NUMBER		.000	1	.990
	PATRONAGE		16.506	1	.000

a. Residual Chi-Squares are not computed because of redundancies.

Block 1: Method = Enter

Iteration History^{a,b,c,d}

Iteration	-2 Log likelihood	Coefficients									
		Constant	SEX	AGE	STATUS	OCCUPATION	EDUCATION	INCOME	NUMBER	PATRONAGE	
Step 1	182.978	1.292	-.366	-.037	-.156	-.897	.260	.000	.013	-.618	
1	2	171.937	1.801	-.481	-.059	-.133	-1.268	.476	.000	.055	-.994
	3	170.930	1.947	-.468	-.069	-.107	-1.393	.565	.000	.085	-1.169
	4	170.914	1.963	-.459	-.071	-.104	-1.409	.576	.000	.090	-1.196
	5	170.914	1.964	-.459	-.071	-.104	-1.409	.576	.000	.090	-1.196

a. Method: Enter

b. Constant is included in the model.

c. Initial -2 Log Likelihood: 228.329

d. Estimation terminated at iteration number 5 because parameter estimates changed by less than .001.

Omnibus Tests of Model Coefficients

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	57.415	8	.000
	Block	57.415	8	.000
	Model	57.415	8	.000

Model Summary

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	170.914 ^a	.234	.358

a. Estimation terminated at iteration number 5 because parameter estimates changed by less than .001.

Hosmer and Lemeshow Test

Step	Chi-square	df	Sig.
1	28.038	8	.000

Contingency Table for Hosmer and Lemeshow Test

		Z = nonfin		Z = fin		Total
		Observed	Expected	Observed	Expected	
Step 1	1	23	22.562	0	.438	23
	2	21	23.143	3	.857	24
	3	19	20.805	3	1.195	22
	4	20	19.879	2	2.121	22
	5	17	19.719	6	3.281	23
	6	23	18.714	0	4.286	23
	7	23	17.186	0	5.814	23
	8	14	14.068	8	7.932	22
	9	6	6.698	11	10.302	17
	10	1	4.225	15	11.775	16

Classification Table^a

Observed	Z	Predicted		Percentage Correct
		Z		
		nonfin	fin	
Step 1	Z	nonfin	fin	96.4
		fin		50.0
Overall Percentage				86.0

a. The cut value is .500

Casewise List^b

Case	Selected Status ^a	Observed	Predicted	Predicted Group	Temporary Variable	
		Z			Resid	ZResid
10	S	f**	.042	n	.958	4.780
11	S	f**	.052	n	.948	4.256
13	S	f**	.093	n	.907	3.121
14	S	f**	.121	n	.879	2.699
76	S	f**	.042	n	.958	4.780
77	S	f**	.052	n	.948	4.256
79	S	f**	.093	n	.907	3.121
80	S	f**	.121	n	.879	2.699
96	S	f**	.042	n	.958	4.780
97	S	f**	.052	n	.948	4.256
100	S	f**	.121	n	.879	2.699

a. S = Selected, U = Unselected cases, and ** = Misclassified cases.

b. Cases with studentized residuals greater than 2.000 are listed.

Logistic Regression ในเขตอำเภอรอบนอก

[DataSet2] C:\Users\PC PARE\Desktop\ศรวิภากร\experiment1.sav

Case Processing Summary

Unweighted Cases ^a		N	Percent
Selected Cases	Included in Analysis	185	100.0
	Missing Cases	0	.0
	Total	185	100.0
Unselected Cases		0	.0
Total		185	100.0

a. If weight is in effect, see classification table for the total number of cases.

Dependent Variable Encoding

Original Value	Internal Value
nonfin	0
f in	1

Block 0: Beginning Block

Iteration History^{a,b,c}

Iteration		-2 Log likelihood	Coefficients
			Constant
Step 0	1	79.982	-1.849
	2	62.016	-2.684
	3	59.668	-3.120
	4	59.574	-3.230
	5	59.574	-3.236
	6	59.574	-3.236

a. Constant is included in the model.

b. Initial -2 Log Likelihood: 59.574

c. Estimation terminated at iteration number 6 because parameter estimates changed by less than .001.

Classification Table^{a,b}

Observed			Predicted		
			Z		Percentage Correct
			nonfin	f in	
Step 0	Z	nonfin	178	0	100.0
		f in	7	0	.0
Overall Percentage					96.2

a. Constant is included in the model.

b. The cut v value is .500

Variables in the Equation

		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 0	Constant	-3.236	.385	70.523	1	.000	.039

Variables not in the Equation

			Score	df	Sig.
Step 0	Variables	SEX	.732	1	.392
		AGE	.710	1	.399
		STATUS	.097	1	.755
		OCCUPATION	4.908	1	.027
		EDUCATION	.470	1	.493
		INCOME	.361	1	.548
		NUMBER	.157	1	.692
		PATRONAGE	3.113	1	.078
Overall Statistics			9.981	8	.266

Block 1: Method = Enter

Iteration History^{a,b,c,d}

Iteration	-2 Log likelihood	Coefficients								
		Constant	SEX	AGE	STATUS	OCCUPATION	EDUCATION	INCOME	NUMBER	PATRONAGE
Step 1	77.761	-2.069	-.108	.010	-.010	-.225	.100	-.027	.011	-.199
1	56.197	-3.340	-.309	.029	-.050	-.597	.305	-.060	.018	-.551
	49.954	-4.579	-.656	.060	-.175	-1.129	.713	-.081	-.011	-1.123
	47.987	-5.629	-1.008	.095	-.340	-1.641	1.177	-.114	-.090	-1.719
	47.636	-6.261	-1.195	.117	-.408	-1.963	1.449	-.176	-.154	-2.083
	47.619	-6.428	-1.243	.122	-.416	-2.049	1.520	-.202	-.173	-2.179
	47.619	-6.437	-1.246	.123	-.416	-2.053	1.524	-.204	-.174	-2.185
	47.619	-6.437	-1.246	.123	-.416	-2.053	1.524	-.204	-.174	-2.185

a. Method: Enter

b. Constant is included in the model.

c. Initial -2 Log Likelihood: 59.574

d. Estimation terminated at iteration number 8 because parameter estimates changed by less than .001.

Omnibus Tests of Model Coefficients

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	11.955	8	.153
	Block	11.955	8	.153
	Model	11.955	8	.153

Model Summary

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	47.619 ^a	.063	.227

a. Estimation terminated at iteration number 8 because parameter estimates changed by less than .001.

Hosmer and Lemeshow Test

Step	Chi-square	df	Sig.
1	5.522	7	.597

Contingency Table for Hosmer and Lemeshow Test

		Z = nonfin		Z = fin		Total
		Observed	Expected	Observed	Expected	
Step 1	1	20	19.987	0	.013	20
	2	21	20.963	0	.037	21
	3	18	17.941	0	.059	18
	4	19	18.890	0	.110	19
	5	19	19.792	1	.208	20
	6	20	20.522	1	.478	21
	7	19	19.238	1	.762	20
	8	21	19.518	0	1.482	21
	9	21	21.148	4	3.852	25

Classification Table^a

	Observed	Z	Predicted		Percentage Correct
			Z		
			nonfin	fin	
Step 1	Z	nonfin	178	0	100.0
		fin	7	0	.0
	Overall Percentage				96.2

a. The cut value is .500

Casewise List^b

Case	Selected Status ^a	Observed	Predicted	Predicted Group	Temporary Variable	
		Z			Resid	ZResid
4	S	f**	.155	n	.845	2.334
172	S	f**	.141	n	.859	2.469
175	S	f**	.029	n	.971	5.837
176	S	f**	.038	n	.962	5.064
177	S	f**	.013	n	.987	8.885

a. S = Selected, U = Unselected cases, and ** = Misclassified cases.

b. Cases with studentized residuals greater than 2.000 are listed.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวพิรุษา เกิดเหตุกาญจน์
วัน เดือน ปีเกิด	23 มกราคม 2519
ประวัติการศึกษา	เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ.2540
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพากรพื้นที่พิษณุโลก
ตำแหน่ง	นักวิชาการภาษีชำนาญการ

